

Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

มองคุนหมิง - มองไทย

: ต้นทุนมนุษย์

คุนหมิง ชื่อนี้ส่วนใหญ่คนไทยจะรู้จักกันดี ในฐานะเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน เป็นเมืองใหญ่ในระดับ 8 ของจีนที่คนไทยส่วนใหญ่เข้าไปทำธุรกิจและท่องเที่ยว คุนหมิงมีอะไรหลายอย่างที่ทั้งคล้ายและแตกต่างจากไทยโดยเฉพาะกับกรุงเทพฯ ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดบอกถึงทิศทางในอนาคตของประเทศไทย

การได้เยือนคุนหมิงอย่างเป็นทางการของคณะจากศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ทำให้เห็นสิ่งต่างๆ ที่เราอยากมี และไม่อยากมี อยากจะเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่กระแสวิพากษ์วิจารณ์ให้ความสนใจ ในมิติของความมั่นคงแล้วประเทศที่มีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นสิ่งอันพึงปรารถนา เพราะโดยพื้นฐานแล้วความมั่นคงจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย กับประเทศที่มีพลเมืองที่อ่อนแอ และขาดคุณภาพ ซึ่งถ้าเป็นสมัยประวัติศาสตร์ประเทศที่อ่อนแอกว่ามักจะถูกประเทศที่แข็งแรงกว่ารุกราน หรือใช้อิทธิพลที่เหนือกว่าบีบบังคับ แม้ปัจจุบันก็ยังมีให้เห็นบ้าง

คุนหมิงมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานกว่าไทย เคยเป็นเมืองหลวงแห่งที่สองของอาณาจักรน่านเจ้า ที่คนไทยส่วนใหญ่คิดว่าเคยเป็นอาณาจักรของไทยแต่โบราณก่อนที่จะอพยพหลบหนีลงมาทางใต้ แต่ก็มีนักประวัติศาสตร์ไทยหลายคนในปัจจุบันที่พยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าไทยไม่เคยเกี่ยวข้องกับอาณาจักรนี้เลย ซึ่งไม่ใช่ประเด็นที่จะนำมาพูดคุยในบทความนี้

ปัจจุบันนครแห่งนี้ก็เป็นเมืองที่ผสมผสานของคนหลายชนเผ่า ที่ต่างเชื้อชาติกันจำนวน 25 เผ่าพันธุ์ รวมทั้งชนเผ่าไต หรือ ไท ที่เรารู้จักว่าเป็นบรรพชนของเรา ซึ่งหลาย ๆ เผ่ารวมกันเทียบเป็นร้อยละแล้วดูจะมากที่สุดกว่าเมืองอื่นๆ ของจีน ในขณะที่ชาวฮั่นยังเป็นประชากรส่วนใหญ่ของเมือง นอกจากนี้ นครคุนหมิงยังได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งฤดูใบไม้ผลิ (The Spring City) หรือ เมืองดอกไม้ (The Flower City) ที่เห็นเช่นนี้เพราะคุนหมิงตั้งอยู่ในที่ราบสูงเหนือระดับน้ำทะเลประมาณ 1800 เมตร ล้อมรอบด้วยหุบเขาทางตอนใต้ของจีน ทำให้มีอากาศที่จัดว่าดีตลอดทั้งปี อุณหภูมิทั้งปีโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 15-18 องศาเซลเซียส ไม่ร้อนและไม่หนาวมาก หลายประเทศนิยมไปท่องเที่ยวเพื่อหลบร้อนและหลบหนาวจากที่ประเทศตนเองต้องเจอในแต่ละปี อย่างเช่นรัสเซีย แม้คนไทยก็ยังนิยมไปหลบร้อนในช่วงฤดูร้อนจัด คณะของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ได้มีโอกาสสัมผัสกับความเย็นสบายจากที่นี่ในช่วงเวลาที่เป็นเดือน ในขณะที่อากาศในเมืองไทยอยู่ในช่วงหน้าร้อนแบบสุดๆ

บทนำ

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ

ห้วง ม.ค. - มี.ค.59

- สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ
- สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 2 • เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคง (SSC Focus)

ห้วง ม.ค. - มี.ค.59

- เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus)
- ห้วง ม.ค. - มี.ค.59

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

ห้วง ม.ค. - มี.ค.59

6

9-20

22-41

42-47

เสน่ห์ของนครคุนหมิง ไม่ได้อยู่ที่อากาศอย่างเดียว ความเขียวชอุ่มและดอกไม้บานาพรรณแบบที่เราเห็นในยุโรปก็มีอยู่ทั่วไปในเมืองนี้ ความได้เปรียบในทำเลที่ตั้งทำให้คุนหมิงเป็นแหล่งผลิตไม้ดอกนานาชนิดและเป็นแหล่งส่งออกขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของโลก การที่คุนหมิงมีประวัติศาสตร์มายาวนานและยังคงหลงเหลือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ ของจีน ทำให้กลายเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวที่สนใจประวัติศาสตร์ คนไทยเองก็มักนิยมไปเมืองนี้เพื่อพิสูจน์ทราบ ว่า คนไทยมาจากนี้จริงหรือไม่ หรือ เราเคยเป็นเจ้าของเมืองนี้หรือไม่ในอดีต

อย่างที่ได้อ่านแล้วคุนหมิงเป็นนครที่ผสมผสานคนจากหลายชนเผ่า มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากเมืองอื่นๆ ที่ว่าเป็นคนที่สุภาพ อ่อนโยน รักขนบธรรมเนียมประเพณี ใช้ภาษาจีนกลางในการสื่อสารซึ่งสำเนียงจะฟังแปลกๆ หรือเรียกว่า “เน่อ” ในความรู้สึกของคนทีพูดภาษาจีนกลางเป็นภาษาหลัก ชนเผ่าเองซึ่งก็มีภาษาของตนเองใช้ในการสื่อสารสิ่งเหล่านี้ เราไม่เห็นในกรุงเทพฯ จะมีก็เฉพาะพวกแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีอยู่มากในกรุงเทพฯ พูดภาษาของตัวเอง

ในคุนหมิง แม้จะมีชนเผ่าหลายชนเผ่าอาศัยอยู่ แต่ก็ไม่เห็นผู้คนแต่งกายตามชนเผ่า เว้นแต่ในร้านอาหาร โรงแรม และสถานที่จัดแสดงสำหรับนักท่องเที่ยว ที่ต้องการสร้างอัตลักษณ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งบางชุดจะคล้ายกับการแต่งกายของชาวเขาทางเหนือของไทยหรือแม้กระทั่งชาวเขาในประเทศเพื่อนบ้านข้างเคียง อย่างลาวและเมียนมา ชนเผ่าไทที่เราสันนิษฐานว่ามีความใกล้เคียงกับคนไทยทางเหนือ ซึ่งที่จริงก็คือชาวไทลื้อ ก็ที่มีอยู่มากในนครคุนหมิง แต่ที่มีอยู่มากต้องในสิบสองปันนาโดยเฉพาะที่เมืองเชียงรุ่ง ซึ่งเป็นเมืองหลักหรือที่จีนเรียกว่า จิงหง (Jinghong) มีชนเผ่าไทยอยู่จำนวนมากและยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายคนไทยภาคเหนือของตนไว้อย่างดี แต่ในตัวเมืองซึ่งเป็นย่านธุรกิจใหญ่จะไม่มีภาพของการแต่งกายตามชนเผ่าให้เห็น แต่คนในพื้นที่จะรู้ว่าใครเป็นใคร

ความเป็นเผ่าพันธุ์เฉพาะได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากรัฐบาลจีน การผสมผสานกับชาวจีนอันที่เป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศที่เข้ามาอยู่อาศัยร่วมกับชนพื้นเมืองเผ่าอื่นๆ ก็ไม่ได้ทำให้ความมีเสน่ห์นี้หายไป แต่ความกระฉับกระเฉง ว่องไวจะมีมากกว่าคนพื้นเมืองในมณฑลยูนนาน (ตามคำบอกเล่าของไกด์นำเที่ยว)

ในเรื่องของความเจริญไม่ต้องหวังว่าจะด้อยกว่าเมืองใหญ่อื่นๆ เพราะคุนหมิงมีความเจริญค่อนข้างมาก อาคารพาณิชย์และที่อยู่อาศัยที่คนไทยนิยมเรียกว่า “คอนโด” ในความสูงระดับไม่ต่ำกว่า 20 ชั้นมีให้เห็นมากมายจริงๆ ในแบบฉบับของคนจีนโดยทั่วไปที่ชอบอยู่ในเมืองและในตึกสูงๆ ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าคุนหมิงจะมีขนาดใหญ่โตกว่าเมืองเชียงใหม่ของไทย อาจจะเทียบได้ว่าเป็นน้องๆ กรุงเทพฯ เลยก็ว่าได้ นอกจากตึกทั้งอาคารพาณิชย์ที่ทันสมัยและที่อยู่อาศัยกำลังผุดขึ้นมาเรื่อยๆ เส้นทางคมนาคมก็มีให้เห็นมากมาย

จากการได้พูดคุยกับรองนายกเทศมนตรีนครคุดมิง นาย Li Zhugong ทราบว่าเมืองนี้จะกลายเป็นศูนย์กลางในหลายด้านของจีนตอนล่าง เช่น การคมนาคมทางอากาศเครือข่ายทางข้อมูล ข่าวสาร และอีกหลาย ๆ เรื่องทำให้รู้สึกกลัวว่าคุณหมิงกำลังจะเข้ามาแทนที่กรุงเทพฯ หรือเชียงใหม่หรือเปล่า แต่สิ่งสำคัญนครคุดมิงจะเป็นนครที่มีส่วนสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนลงมาทางใต้ และมีทิศทางการพัฒนาเข้าสู่ทางตอนเหนือของไทย ลาว เวียดนาม และเวียดนามตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ของจีนที่เราทราบกันดี ในชื่อภาษาอังกฤษว่า “One Belt One Road” และ ความร่วมมือ Great Mekong Subregion ซึ่งคณะของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ที่อยู่ระหว่างการทบทวนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของการขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ตอนนี้อย่างเช่นกันโดยให้ความสำคัญกับการขยายตัวของภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่มีหลากหลายที่ติดตามมา โดยเฉพาะความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

การที่คุณหมิงกำลังเจริญเติบโตและน่าจะเติบโตอย่างไม่หยุดยั้งทำให้คุณหมิงเหมือนแม่เหล็กขนาดใหญ่ด้านเศรษฐกิจที่ดึงดูดผู้คนจากทั้งต่างประเทศเข้าไปลงทุนซึ่งนักธุรกิจของไทย อย่างซีพี และปูนซิเมนต์ไทยก็ให้ความสนใจเช่นกันรวมทั้งประชาชนไม่เฉพาะในมณฑลยูนนานที่มีประชากรถึง 47 ล้านคน เข้ามาในนครแห่งนี้

สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในระหว่างการเยือนในแง่ของคุณภาพของคนกับการเจริญเติบโตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของนครแห่งนี้ และสะท้อนให้เห็นถึงคนไทยในสังคมไทยก็คือการขาดวินัยของคนในการอยู่ร่วมกันในเมืองใหญ่แม้ความรู้สึกร่วมกันระหว่างนครคุดมิงเป็นเมืองที่ปลอดภัยมาก ๆ เมืองหนึ่งอาจจะดีกว่าหลายเมืองในยุโรปและอเมริกาด้วยซ้ำ ความสับสนในเมืองหลวงที่มีประชากรน้อยกว่ากรุงเทพฯ ไม่มากมีความคล้ายคลึงกับกรุงเทพฯ ของเราทำให้ต้องระวัง ทั้งในเรื่องของการจราจรติดขัดการขาดวินัยในการขับขี่ คนที่ดื่มก๊อบบีบแตรกันเป็นประเพณีคล้ายกับเมืองใหญ่ๆ ในมณฑลอื่นในลักษณะที่ไม่อดทน และ/หรือแจ้งเตือนยานพาหนะข้างเคียง ที่บางพื้นที่ดูจะขาดวินัยการจราจรเอามาก ๆ แบบกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีเกิดเถื่อนที่คอยดักนักท่องเที่ยวตามแหล่งชุมชนใหญ่เพื่อหลอกล่อให้ใช้บริการและสถานที่ท่องเที่ยวใหญ่ของเมืองรวมทั้งที่พักเถื่อนที่เข้ามาหานักท่องเที่ยวในลักษณะที่ดูจะก้าวร้าวหน่อยๆ ซึ่งทำให้ชวนสงสัยว่าในระบอบสังคมนิยมยังไม่สามารถควบคุมความสับสนที่เกิดขึ้นได้เลยหรือเปล่า

สิ่งนี้หลายคนอาจดูไม่เป็นเรื่องผิดปกติเพราะเห็นว่าเมืองใหญ่ในประเทศที่เราบอกว่าเจริญแล้วก็ยังมี อย่างที่นครนิวยอร์กซึ่งน่ากลัวกว่ามาก

ที่กล่าวข้างต้น กรุงเทพฯของเราก็ยังมิใช่ ไม่ใช่ไปไหน คนกรุงเทพฯหรือคนที่อยู่กรุงเทพฯมานานเห็นสภาพนี้ทุกวันในหลายจุดสำคัญๆ ของเมืองจนเกิดอาการเคยชิน เช่น การไม่เคารพกฎจราจรที่เริ่มมีหลากหลายขึ้นทุกวัน แม้คำแนะนำที่วางของตามทางเท้า การทิ้งขยะอย่างไม่สนใจว่าใครจะว่าอย่างไร แท็กซี่เถื่อนมีให้เห็นทั่วไปรวมทั้งประเภทที่ไม่ยอมเปิดมิเตอร์และปฏิเสธการรับผู้โดยสาร รถเมล์ปล่อยควันพิษและพลขับขับรถอย่างไม่เกรงกลัวว่าผู้โดยสารหรือคนเดินเท้าจะได้รับอันตรายอย่างไร สิ่งนี้ไม่ได้ฟ้องว่า คนไทยระดับคนเดินถนนหรือระดับชาวบ้านไม่มีวินัย ไม่มีคุณภาพแต่หากมองให้ลึกๆ ก็จะต้องว่าคุณภาพของผู้ปกครองหรือผู้ที่ต้องดูแลรักษา กฎระเบียบนั้นไม่มีคุณภาพใช่หรือไม่ หรือว่าเป็นนิสัยคนไทยเองที่ไม่ชอบระเบียบ และไม่ชอบให้ใครมาบอกเราต้องทำอะไร ทำให้เกิดความหย่อนยานด้านวินัย ทั้งผู้ปฏิบัติตามกฎหมายและผู้รักษากฎหมาย ซึ่งอาจเป็นตัวชี้วัด ในเรื่องอื่นๆ ในสังคมไทยได้ด้วย

นี่เป็นเพียงตัวอย่างบางส่วนที่พบในมหานครอย่างกรุงเทพฯ ที่อาจจะใช้เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นประเทศไทยได้บ้าง แม้จะไม่ทั้งหมดและนั่นเราจะต้องสรุปได้หรือไม่ว่าดัชนีชี้วัดคุณภาพทรัพยากร

มนุษย์ของไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับอีกหลายประเทศ อาทิในเอเชียด้วยกัน อย่างสิงคโปร์ และญี่ปุ่นที่ไทยส่วนใหญ่จะนิยมชมชอบที่ว่า มีคนเก่งเยอะคนมีวินัย ซื่อสัตย์ เป็นต้น คนไทยเราเองไม่เคยมองตัวเองกันมากนัก หากมีคนภายนอกเป็นกระบอกส่งด้วยคำวิจารณ์เราในทางลบ เราเองก็มักจะไม่พอใจ และไม่ยอมรับ

แต่เหล่านี้ ทำให้เราต้องตั้งคำถามกับตัวเราเองว่านี่ไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการสำหรับอนาคตของประเทศใช่หรือไม่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยโดยเฉพาะที่กรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นเมืองขนาดใหญ่ๆ น่าจะต้องมีการพัฒนาคนให้ดีไปกว่านี้ใช่หรือไม่

ความสับสนในกรุงเทพฯ อาจไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของคนทั้งประเทศได้ทั้งหมดก็จริง แต่ก็บอกว่า เราไม่อยากเห็นเมื่อเทียบกับประเทศที่น่าอยู่อีกหลายประเทศ มีความสงบ ไม้วุ่นวาย ไม่สับสน นั่นหมายถึงว่าหากเราต้องการให้ไทยเป็นอย่างนั้นการพัฒนาคนไปในทิศทางที่ต้องการเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องมองไม่ใช่มุ่งเฉพาะการพัฒนาเชิงวัตถุอย่างเดียว ปัจจุบันท่านนายกรัฐมนตรีเองก็ให้ความสำคัญไม่น้อย จะเห็นได้จากคำนิยาม 12 ประการ ด้วยวิสัยทัศน์ที่อยากจะทำให้คนไทยก้าวทันวิกฤตทางสังคม ซึ่งคล้ายกับเชื้อโรคร้ายที่กำลังรุกรานวงการพัฒนาประเทศ บ่งบอกถึงระดับของต้นทุนมนุษย์ในสังคม ท่านผู้อ่านคงตัดสินใจได้เอง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ในฐานะที่ต้องให้ข้อเสนอแนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทยไม่ใช่ภาระของรัฐบาลฝ่ายเดียวไม่ใช่เรื่องที่จะต้องโทษกระทรวงศึกษาที่ผลิตคนไม่เก่ง ไม่ดีผลการศึกษาที่เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านแล้วอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่ใครเห็นแล้วรู้สึกหดหู่ถึงระบบการศึกษาไทย อย่างที่เรากำลังมองและโยนความผิดให้ สังคมไทยต่างหากที่ต้องช่วยกันมากกว่า เรื่องนี้เราละเลยกันมาก ปล่อยให้เป็นการระดมทุนองค์กรใดอย่างกระทรวงศึกษามากเกินไปหรือไม่ ทั้งๆ ที่การมีทรัพยากรมนุษย์ที่ดีนั้น สังคมไทยโดยรวมน่าจะเป็นคำตอบ นั่นหมายถึงการที่สังคมในทุกๆ ระดับของไทยต้องช่วยกันอย่างแข็งขัน อย่าปล่อยให้เป็นการของใครคนใดหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สังคมในทุกๆ ระดับของไทยน่าจะมีส่วนในความรับผิดชอบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนขนาดเล็กและขนาดใหญ่รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน การพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเปลี่ยนผ่านที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันพัฒนาตรงนี้ได้ ไม่เช่นนั้นแล้วเราจะต้องทิ้งสิ่งเดิมๆ ที่ไม่ดีให้กับลูกหลานของเราต่อไป อีกหลายช่วงอายุคน คำนิยาม 12 ประการ เป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนต้องใส่ใจ และมุ่งมั่นที่จะช่วยกันสานต่อ แม้จะใช้เวลาก็ต้องทำ จากรุ่นพ่อรุ่นแม่สู่รุ่นลูกและรุ่นหลานต่อไป อย่างไม่สิ้นสุด รวมทั้งรักษาให้คงอยู่ในสังคมตลอดไป ซึ่งเป็นโจทย์ใหญ่ของการสร้างสังคมที่ยั่งยืนของไทย

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
 จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Center Journal)
 พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559
 48 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537
 © ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
 62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

- ผู้อำนวยการ** : พล.ต.จุมพล เฉลยภัย
รองผู้อำนวยการ : พ.อ.อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์
 : พ.อ.กิตติ คงสมบัติ
กองผู้อำนวยการ : พ.อ.อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
 : พ.อ.หญิง อารยา จุลานนท์
 : น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
 : พ.อ.สุทัศน์ ครำในเมือง
 : พ.ต.หญิง เฉลียว เหมหงษ์
 : ร.ต.หญิง นันทิยา ทองคนารักษ์ ร.น.
 : จ.อ.สามภพ ศรีอักษร
 : น.ส.มนวดี ตั้งตรงทุทัย
 : น.ส.หัตถยา ไทยานนท์
 : น.ส.ธราทิพย์ พวงเชียง
 : น.ส.กรรณิการ์ มหาสารกุล
ศิลปกรรม : จ.ต.ชาญชัย ว่างวงศ์
 : น.ส.ชุตินธร พรวิบูล
 : นางกัญจณีพร มหารากุล

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ม.ค. – มี.ค.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. สหรัฐฯ จัดอันดับอิหร่าน รัสเซีย และไทย เป็นประเทศที่มีปัญหาค่ามนุษย์มากที่สุดในโลก 9
2. มาตรการรับมือวิกฤตการณ์ภัยแล้งของรัฐบาล 9
3. ไทยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ - เอเชีย 10
4. ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์ 11
5. ธนาคารแห่งประเทศไทย แลกง้าวเศรษฐกิจและการเงินเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2559 11
6. การฝึกผสมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก รหัสคอבר้าโกลด์ 2016 ครั้งที่ 35 12

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. จีน ยืนยันว่ากำลังสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2 ของประเทศ และสถาปนากองกำลังขีปนาวุธ 13
2. ฝรั่งเศสเริ่มปฏิบัติการทางอากาศต่อกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรักเป็นครั้งแรกของปี 13
3. เกาหลีเหนือทดลองระเบิดทำลายล้างสูง 14
4. ไต้หวันได้ประธานาธิบดีหญิงคนแรก 14
5. สหรัฐฯ และ สหภาพยุโรป (EU) ยกเลิกคว่ำบาตรอิหร่านตามสัญญาในข้อตกลง 15
6. สปป.ลาว เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาวชุดใหม่ 15
7. พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เสนอชื่อ นายเหงียน ฟู่ จ่อง เป็นเลขาธิการใหญ่ของพรรค 16
8. มาเลเซียจัดการประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย 16
9. สหรัฐฯ ส่งเรือพิฆาตเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่จีนอ้างกรรมสิทธิ์ 16
10. เกาหลีเหนือทำการขัปล่าวเกาหลีใต้ทั้งหมดออกจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแกซอง 17
11. จีนติดตั้งขีปนาวุธพื้นสู่อากาศบนเกาะเทียมในทะเลจีนใต้ 17
12. กองทัพเรือกัมพูชาเตรียมฝึกซ้อมร่วมทางทะเลครั้งใหญ่กับกองทัพเรือจีน 18
13. จีนเปิดตัวเรือลอยน้ำเคลื่อนที่ (self-propelled floating dock) 18
14. กองทัพเกาหลีใต้และสหรัฐฯ เริ่มการซ้อมรบครั้งใหญ่ที่สุด ภายใต้รหัส Key Resolve 19
15. ผลการเลือกประธานาธิบดีคนใหม่ของเมียนมา 19
16. เกิดเหตุก่อการร้าย ณ กรุงบรัสเซลส์ 20

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) และเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN FOCUS) (ต.ค. – ธ.ค.58)

1. สถานการณ์ 12 ปีไฟใต้ : แนวทางนำสันติสุขเพื่อการอยู่ร่วมกัน 22
2. การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กับแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธในอาเซียน 24
3. แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงโลก 2016 : สถานการณ์ความขัดแย้งที่น่าจับตามอง 26
4. เหตุการณ์ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของเอเชียในปี พ.ศ.2559 (2016) 28
5. อิทธิพลของจีนใน สปป.ลาว “ผลประโยชน์ที่ลงตัว” หรือ “การครอบงำ” 30
6. การรับมือ IS ความท้าทาย “ร่วมกัน” ของอาเซียน 32
7. “การปฏิรูปกองทัพจีน” ปฏิกริยาในภูมิภาคต่อสิ่งท้าทาย 34
8. เส้นทาง R3A ถนนสายยุทธศาสตร์ จีน - ลาว - ไทย จริงหรือ 36
9. เนปิดอว์ ในวันครบรอบ 10 ปี การย้ายเมืองหลวงใหม่ของเมียนมา 38
10. บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน Geneva Call 40

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ม.ค. – มี.ค.59)

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- 8 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1/59 เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 10 ปี (พ.ศ.2559 - 2568)” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 42
- 14 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สพท.) ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “การปฏิบัติการติดตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงทางทะเล : ผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท. 42
- 21 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ ประจำปี 2559 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 42
- 24 ก.พ.57 ศศย.สพท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2/59 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : SC) และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations : IO) ของกองทัพไทย” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท. และ อาคารพลุกษชาติพระทรงชัย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 43
- 25 ก.พ.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สพท.) ครั้งที่ 3/2559 เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย” ณ ห้องเรียน ปรอ. (122) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรุงเทพฯ 43
- 21 มี.ค.59 พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ เสนาธิการทหาร เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/59 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เรื่อง “กรอบแนวทางและการพัฒนากระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์” ณ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ 43

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

- 12 ม.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก 44
- 13 ม.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม (สนผ.กท.) 44
- 20 ม.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI) 44
- 22 ม.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานวิจัยและพัฒนากองทัพบกเรือ (สวพ.ทร.) 44
- 10 ก.พ.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานคลังสมองกองทัพอากาศ 44
- 23 ก.พ.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม (สทป.กท.) เมืองทองธานี 45
- 7 มี.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต 45
- 8 มี.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมเยี่ยมชม เก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) 45
- เมื่อ 11 มี.ค.59 ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ 45

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- 15 ก.พ.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยมคำนับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับรองแม่ทัพภาคที่ 7 กองทัพเวียดนาม 46
(รับผิดชอบพื้นที่เวียดนามตอนใต้ฝั่งตะวันออก) ณ กองทัพภาคที่ 7 นครโฮจิมินห์
ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม
- 15 ก.พ.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ เยี่ยมชมกิจการท่าเรือ Saigon New Port (SNP) กรุงโฮจิมินห์ 46
ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม
- 16 ก.พ.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ฟังบรรยายสรุปแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมในเวียดนาม 46
ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) โฮจิมินห์ - พนมเปญ - ทวาย และเยี่ยมชม
นิคมอุตสาหกรรมอมตะ ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ
ณ ประเทศเวียดนาม
- 16 มี.ค.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยมคำนับ ฯพณฯ บรรณสาร บุนนาค ออท.ไทย/โตเกียว 46
และหารือในเรื่องความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่น ณ สอท.ไทยประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- 16 มี.ค.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ได้ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการด้านความมั่นคง 47
กับ พลตรี Hirohumi Onishi รอง ผอ.สถาบัน National Institute for Defense Studies (NIDS), Japan
(สปท. กท.ญี่ปุ่น) พร้อมคณะฯ
- 17 มี.ค.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ได้เข้าประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านความมั่นคง 47
ภายใต้กรอบ ADMM - Plus กับ สถาบัน Institute of International Policy Studies (IIPS), Japan
โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Ken Sato ประธาน IIPS อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น (ฝ่ายบริหาร) และคณะผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยฯ
ณ สถาบัน IIPS กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- 17 มี.ค.59 ผอ.ศสย.สปท.พร้อมคณะฯ ได้ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความมั่นคงในภูมิภาค 47
ภายใต้กรอบ ADMM-Plus กับผู้เชี่ยวชาญของ Research Institute for Peace and Security (RIPS), Japan,
โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Hideshi Tokuchi อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น และ Dr. Atsushi Yasutomi นักวิจัยอาวุโส
ณ สถาบัน RIPS กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
- 24 มี.ค.59 ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ เข้าร่วมการประชุมประจำปี 47
The 9th Network of ASEAN Defence and Security Institutions (NADI) โดยมี กท.สปป.ลาว เป็นเจ้าภาพ
และมีผู้แทนหน่วยงานวิชาการด้านความมั่นคง (track 2) จาก กท.สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เข้าร่วมประชุมฯ
ณ กรุงเทพมหานคร สปป.ลาว

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ปรากฏภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats : NTTs) ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นมีผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลกด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติ ต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง ศูนย์ศึกษา ยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงาน และสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหม และพลเรือน โดยมีผลผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท

แบ่งออกเป็น งานวิจัย (research) เอกสารทางวิชาการ (working paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (strategic review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งเอกสารวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus) ซึ่งจัดทำโดย กองภูมิภาคศึกษา ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป โดยในจุลสารฉบับที่ 2 (มกราคม – มีนาคม 2559) ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญห้วง ม.ค. – มี.ค.59 เป็นการรวบรวมข้อมูลและข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แวดล้อมทางความมั่นคงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยสถานการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางความมั่นคงของไทย โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 22 สถานการณ์สำคัญในห้วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2559

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ ได้แก่ (1) สหรัฐฯ จัดอันดับอิหร่าน รัสเซีย และไทย เป็นประเทศที่มีปัญหาความมั่นคงมากที่สุดในโลก (2) มาตรการรับมือวิกฤตการณ์ภัยแล้งของรัฐบาล (3) ไทยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ - อาเซียน (4) ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์ (5) ธนาคารแห่งประเทศไทย แลกข่าวเศรษฐกิจและการเงินเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2559 (6) การฝึกผสมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก รหัสคอบร้าโกลด์ 2016 ครั้งที่ 35

สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้แก่ (1) จีน ยืนยันว่ากำลังสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2 ของประเทศ และสถาปนากองกำลังซีปนาวู (2) ฝรั่งเศสเสริมปฏิบัติการทางอากาศต่อกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรักเป็นครั้งแรกของปี (3) เกาหลีเหนือทดลองระเบิดทำลายล้างสูง (4) ไต้หวันได้ประธานาธิบดีหญิงคนแรก (5) สหรัฐฯ และ EU ยกเลิกคว่ำบาตรอิหร่านตามสัญญาในข้อตกลง (6) สปป.ลาว เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาวชุดใหม่ (7) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เสนอชื่อนายเหงียน ฟู จ่อง เป็นเลขาธิการใหญ่ของพรรค (8) มาเลเซียจัดการประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย (9) สหรัฐฯ ส่งเรือพิฆาตเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่จีนอ้างกรรมสิทธิ์ (10) เกาหลีเหนือทำการขับไล่ชาวเกาหลีใต้ทั้งหมดออกจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแกซอง (11) จีนติดตั้งซีปนาวูพื้นสู่อากาศบนเกาะเทียมในทะเลจีนใต้ (12) กองทัพเรือกัมพูชาเตรียมฝึกซ้อมร่วมทางทะเลครั้งใหญ่กับกองทัพเรือจีน (13) จีนเปิดตัวเรือลอยน้ำเคลื่อนที่ (self-propelled floating dock) (14) กองทัพเกาหลีใต้และสหรัฐฯ เริ่มการซ้อมรบครั้งใหญ่ที่สุด ภายใต้รหัส Key Resolve (15) ผลการเลือกประธานาธิบดีคนใหม่ของเมียนมา (16) เกิดเหตุก่อการร้าย ณ กรุงบรัสเซลส์

ส่วนที่ 2 เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) และเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN FOCUS) ห้วง ม.ค. – มี.ค.59 เป็นการรวบรวมบทความวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำลังเป็นประเด็นสำคัญทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งได้จัดทำและมีการเผยแพร่ทุก 2 สัปดาห์ โดยในฉบับนี้ประกอบไปด้วย 10 บทความ ในห้วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2559 ได้แก่ (1) สถานการณ์ 12 ปีไฟใต้ : แนวทางนำสันติสุขเพื่อการอยู่ร่วมกัน (2) การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กับแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธในอาเซียน (3) แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงโลก 2016 : สถานการณ์ความขัดแย้งที่น่าจับตามอง (4) เหตุการณ์ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของเอเชียในปี พ.ศ.2559 (2016) (5) อิทธิพลของจีนใน สปป.ลาว “ผลประโยชน์ที่ลงตัว” หรือ “การครอบงำ” (6) การรับมือ IS ความท้าทาย “ร่วมกัน” ของอาเซียน (7) “การปฏิรูปกองทัพจีน” ปฏิบัติการในภูมิภาคต่อสิ่งท้าทาย (8) เส้นทาง R3A ถนนสายยุทธศาสตร์ จีน - ลาว - ไทย จริงหรือ (9) เนปิดอร์ ในวันครบรอบ 10 ปี การย้ายเมืองหลวงใหม่ของเมียนมา (10) บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน Geneva Call

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ห้วง ม.ค. – มี.ค.59 เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ อาทิ ผลสรุปการจัดประชุม/การสัมมนา ผลสรุป การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ การแลกเปลี่ยน/เยี่ยมเยือนระหว่างหน่วยงานความมั่นคงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น โดยในห้วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2559 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ได้มีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

- 12 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก
- 13 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานนโยบายและแผนกลาโหม (สนผ.กท.)
- 20 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI)
- 22 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานวิจัยและพัฒนากองทัพอากาศ (สวพ.ทร.)
- 10 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานคลังสมองกองทัพอากาศ
- 23 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม (สทป.กท.) เมืองทองธานี
- 7 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ. ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

- 8 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมเยี่ยมชม เก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

- 11 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

2. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

- 8 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1/59 เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 10 ปี (พ.ศ.2559 - 2568)” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 14 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สพท.) ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “การปฏิบัติการกิจตามพ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงทางทะเล : ผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท.

- 21 ม.ค.59 ศศย.สพท. จัดประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ ประจำปี 2559 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 24 ก.พ.57 ศศย.สพท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2/59 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : SC) และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations : IO) ของกองทัพไทย” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท. และอาคารพลกษชาติพระทรงชัย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

- 25 ก.พ.59 ศศย.สพท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สพท) ครั้งที่ 3/2559 เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย” ณ ห้องเรียนปรอ. (122) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรุงเทพฯ

- 21 มี.ค.59 พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ เสนาธิการทหาร เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/59 จัดโดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เรื่อง “กรอบแนวทางและการพัฒนากระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์” ณ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ

3. กิจกรรมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

- 15 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยมคำนับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับรองแม่ทัพภาคที่ 7 กองทัพเวียดนาม (รับผิดชอบพื้นที่เวียดนามตอนใต้ฝั่งตะวันออก) ณ กองทัพภาคที่ 7 นครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ

- 15 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ เยี่ยมชมกิจการท่าเรือ Saigon New Port (SNP) กรุงโฮจิมินห์ ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม

- 16 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ฟังบรรยายสรุปแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมในเวียดนามตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) โฮจิมินห์-พนมเปญ-ทวาย และเยี่ยมชม นิคมอุตสาหกรรมอมตะ ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม

- 16 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยมคำนับ ฯพณฯ บรรณสาร บุนนาค ออท.ไทย/โตเกียว และหารือในเรื่องความร่วมมือไทย-ญี่ปุ่น ณ สอท.ไทยประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

- 16 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ได้ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการด้าน ความมั่นคง กับ พลตรี Hirohumi Onishi รอง ผอ.สถาบัน National Institute for Defense Studies (NIDS), Japan (สพท.กท.ญี่ปุ่น) พร้อมคณะฯ

- 17 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ได้เข้าประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้าน ความมั่นคง ภายใต้กรอบ ADMM - Plus กับ สถาบัน Institute of International Policy Studies (IIPS), Japan โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Ken Sato ประธาน IIPS อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น (ฝ่ายบริหาร) และคณะผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยฯ ณ สถาบัน IIPS กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

- 17 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ได้ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความมั่นคงในภูมิภาคภายใต้กรอบ ADMM-Plus กับผู้เชี่ยวชาญของ Research Institute for Peace and Security (RIPS), Japan, โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Hideshi Tokuchi อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น และ Dr. Atsushi Yasutomi นักวิจัยอาวุโส ณ สถาบัน RIPS กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

- 24 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เกลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ เข้าร่วมการประชุมประจำปี - The 9th Network of ASEAN Defence and Security Institutions (NADI) โดยมี กท.สปป.ลาว เป็นเจ้าภาพ และมีผู้แทนหน่วยงานวิชาการด้านความมั่นคง (track 2) จาก กท.สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เข้าร่วมประชุมฯ ณ กรุงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ม.ค. – มี.ค.59)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. สหรัฐฯ จัดอันดับอิหร่าน รัสเซีย และไทย เป็นประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์มากที่สุดในโลก

10 ม.ค.59 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ จัดอันดับให้อิหร่าน รัสเซีย และไทย เป็นประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์มากที่สุดในโลกตามลำดับ และกล่าวว่าทั้งสามประเทศไม่แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเพียงพอ โดยในปัจจุบันไทยเป็นประเทศที่ถูกจัดอันดับอยู่ในกลุ่ม Tier 3 ตามรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี 2558 (Statement on 2015 Trafficking in Persons (TIP) Report)

ขณะเดียวกัน สหรัฐฯ เลื่อนอันดับซาอุดีอาระเบียอยู่ในอันดับที่ดีขึ้นในความพยายามปกป้องเหยื่อจากการถูกค้ามนุษย์ รวมทั้งมาเลเซียที่มีพัฒนาการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมาก ในส่วนของไทยได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยมีการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม โดยคณะรัฐมนตรี มีมติ เมื่อ 12 ม.ค.59 อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ ตามรายงานของคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องด้านกระบวนการยุติธรรมในคดีค้ามนุษย์ ตามที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอ ภายใต้การทำงานความร่วมมือของหลายฝ่าย ทั้งผู้พิพากษา อัยการ และผู้แทนหน่วยราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากอีกหลายหน่วยงาน ร่วมหารือ โดยมีประเด็นที่สำคัญ คือการใช้ระบบไต่สวนในคดีค้ามนุษย์แทนระบบกล่าวหา ตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลอุทธรณ์ ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาคดีค้ามนุษย์มีความรวดเร็วขึ้นผูกพันหลายอย่าง เพื่อเสริมภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทย ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

2. มาตรการรับมือวิกฤตการณ์ภัยแล้งของรัฐบาล

29 ม.ค.59 นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่าสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง 481 แห่ง มีปริมาณน้ำใช้การได้ 16,870 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 33 โดยอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา 4 แห่ง ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยฯ และเขื่อนป่าสักฯ มีปริมาณน้ำใช้การได้รวม 3,489 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 19 สำหรับแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ทั่วประเทศ จำนวน 352,528 บ่อ มีปริมาณน้ำ 182.10 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 52 ของความจุทั้งหมด (ณ วันที่ 20 ม.ค.59) และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ทั่วประเทศ จำนวน 4,789 แห่ง มีปริมาณน้ำรวม 1,072.55 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 59 ของความจุทั้งหมด (ณ วันที่ 21 ม.ค.59) นอกจากนี้

ยังมีโครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตภัยแล้ง 8 มาตรการ คือ

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต
 มาตรการที่ 2 ชะลอหรือขยายเวลาชำระหนี้ มาตรการที่ 3
 การจ้างงาน มาตรการที่ 4 การเสนอโครงการพัฒนาอาชีพตาม
 ความต้องการของชุมชน มาตรการที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพ
 การใช้น้ำ มาตรการที่ 6 การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน มาตรการที่
 7 การเสริมสร้างสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 มาตรการที่ 8 การสนับสนุนอื่น ๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตร
 และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจชุมชน
 และกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้สินเชื่อปลอดดอกเบี้ย
 นายชยพล ธิติศักดิ์ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า
 กระทรวงมหาดไทยมีมาตรการต่างๆ ภายใต้การทำงานใน
 รูปแบบ “ประชารัฐ” คือ 1) มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่
 ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) 2) มาตรการสำคัญเร่งด่วน
 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและคนยากจนในการเสริมสร้าง
 ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน 3) โครงการสนับสนุนเครื่องจักรกล
 การเกษตรให้กับกลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามมาตรการ

ช่วยเหลือเกษตรกร และ 4) มาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาด
 เล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ ทั้งหมดนี้เป็นมาตรการระยะสั้นๆ
 เพื่อฟันฝ่าภัยแล้งปีนี้ ขณะเดียวกันคนไทยทั่วประเทศต้อง
 เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศที่ทวี
 ความรุนแรงขึ้นให้ได้อย่างยั่งยืน

3. ไทยเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ - อาเซียน

15 ก.พ.59 พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
 เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ - อาเซียน ที่รีสอร์ทซันนี่
 แลนด์ส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ระหว่าง 15 - 16 ก.พ.59 โดยการ
 ประชุมได้พูดถึง ประเด็นเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงความตกลงหุ้นส่วน
 ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (TPP) ที่มีประเทศสมาชิก
 อาเซียน ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ บรูไน และ มาเลเซีย เข้าร่วม
 ขณะที่ก็จะเน้นประเด็นความมั่นคง รวมถึงความขัดแย้งใน
 ทะเลจีนใต้ โดยนายเบน โรดส์ รองที่ปรึกษาด้านความมั่นคง
 ของสหรัฐฯ เปิดเผยว่า การหารือครั้งนี้จะเป็นการส่งสารที่
 ชัดเจนจากสหรัฐฯ ไปยังจีนว่าการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้อง
 ยึดมั่นในแบบแผนปฏิบัติที่เป็นสากล

4. ร่าง รัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์

29 มี.ค.59 นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ นำแถลงเปิดตัวร่างรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์จำนวน 279 มาตรา ที่พร้อมนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการออกเสียงประชามติต่อสื่อมวลชน ซึ่งที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นสำคัญ มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และนำมาพิจารณา ร่างนี้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิระหว่างเพศ โดยยึดเรื่องประโยชน์ประชาชนเป็นหลัก และเน้นการจัดสรรงบประมาณให้ค้ำนึ่งถึงเท่าเทียมระหว่างเพศ ขณะที่เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่างนี้ได้กำหนดจริยธรรมและบทลงโทษที่ชัดเจน และมีความรุนแรง และเรื่องการปฏิรูปได้มีการกำหนดระยะเวลาที่ต้องทำให้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะทำการชี้แจงข้อสรุป เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไปแจกจ่ายให้ประชาชนทำความเข้าใจ และจะมีการลงประชามติในวันที่ 7 ส.ค.59 ต่อไป

5. ธนาคารแห่งประเทศไทย แลงข่าวเศรษฐกิจและการเงินเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2559

31 มี.ค.59 ทีมเศรษฐกิจมหภาค ได้แถลงข่าวเศรษฐกิจและการเงินของไทยในเดือน ก.พ.59 ที่ผ่านมา โดยภาคการท่องเที่ยวของไทยเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.0 จากระยะเดียวกันในปีก่อน จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนที่ขยายตัว และนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ การใช้จ่ายภาครัฐยังคงขยายตัวดีแม้รายจ่ายการลงทุนแผ่วลงบ้างเมื่อเทียบกับช่วงก่อนที่มีการเร่งเบิกจ่ายสูง ในขณะที่การบริโภคภาคเอกชนในภาพรวมทรงตัว โดยการใช้จ่ายเพื่อสินค้าคงทนกลับมาอยู่ในระดับต่ำหลังหมดช่วงเร่งซื้อก่อนการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตรถยนต์ แต่การจับจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการอื่นๆ ยังขยายตัวสอดคล้องกับรายได้ของครัวเรือนนอกภาคเกษตรที่เติบโตบ้าง ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปยังติดลบร้อยละ 0.5 จากผลของราคาน้ำมัน ขณะที่มูลค่าการนำเข้าสินค้าหดตัวร้อยละ 16.3 จากระยะเดียวกันในปีก่อน โดยเป็นการหดตัวในทุกหมวดสินค้า ยกเว้นธุรกิจสื่อสารเพื่อรองรับระบบ 4G และธุรกิจพลังงานทดแทน ด้านต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลสูงที่ 7.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 6.2 จากระยะเดียวกันในปีก่อน ซึ่งเป็นการขยายตัวครั้งแรกนับตั้งแต่เดือน ธ.ค.57 จากการส่งออกทองคำที่มีมูลค่าสูง ประกอบกับรายได้จาก

การท่องเที่ยวที่ดี ขณะที่มูลค่าการนำเข้าสินค้ายังอยู่ในระดับต่ำสำหรับดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายขาดดุลสุทธิ 0.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของภาคธุรกิจไทย และการให้สินเชื่อทางการค้าของผู้ส่งออกไทยเป็นสำคัญ โดยสรุปความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มไปในทิศทางต่ำ โดยความเสี่ยงด้านลบประกอบด้วย ปัจจัยเศรษฐกิจคู่ค้าขยายตัวต่ำกว่าคาด โดยเฉพาะจีนและเอเชีย รวมถึงปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ หากทวีความรุนแรง จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ปัญหารายได้เงินมีความรุนแรง กระทบการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมส่วนด้านบวกมาจากการใช้จ่ายภาครัฐ จากการลงทุนในโครงการต่างๆ ทำได้เร็วกว่าคาด นอกจากนี้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้เกิดการใช้จ่ายในภาคเอกชนจากมาตรการเพิ่มลดหย่อนภาษีการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคคนละไม่เกิน 15,000 บาท จะช่วยกระตุ้นกำลังซื้อเอกชนเพิ่มขึ้น 140,000 - 150,000 ล้านบาท ช่วยหนุนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นราว 0.1 - 0.2%

6. การฝึกผสมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก รหัสคอบร้าโกลด์ 2016 ครั้งที่ 35

9 ก.พ.59 กองทัพไทยและกองทัพสหรัฐฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพฝึกประจำปี รหัสคอบร้าโกลด์ 2016 ซึ่งถือเป็นการฝึกซ้อมทางทหารระดับพหุภาคีที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นสัญลักษณ์แห่งพันธมิตรสัญญาของประเทศต่าง ๆ ที่จะทำงานร่วมกันเพื่อดำรงซึ่งสันติภาพและเสถียรภาพของหนึ่งในภูมิภาคที่เต็มไปด้วยพลังและมีความสำคัญที่สุดในโลก ในการฝึกครั้งนี้มีขึ้นระหว่างวันที่ 9 - 16 ก.พ. 59 โดยมีประเทศเข้าร่วมการฝึกรวม 27 ประเทศ มีประเทศเข้าร่วมการฝึกหลัก 7 ประเทศ ได้แก่ ไทย สหรัฐฯ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยมีประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และอินเดีย เข้าร่วมใน ส่วนโครงการช่วยเหลือประชาชน นอกจากนี้ ยังมีประเทศฝ่ายเสนาธิการผสมนานาชาติ 9 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา

ฝรั่งเศส อังกฤษ อิตาลี บังกลาเทศ เนปาล มองโกเลีย และฟิลิปปินส์ ประเทศที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ฝึก 9 ประเทศ ได้แก่ เมียนมา ลาว เวียดนาม ซิลี เนเธอร์แลนด์ บรูไน แอฟริกาใต้ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และซาอุดีอาระเบีย รวมถึงทหารเข้าร่วมการฝึก 8,875 คน โดยใช้พื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออกของไทยเป็นหลัก สำหรับประโยชน์ที่ได้จากการฝึกครั้งนี้เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อนานาชาติ ในการเตรียมความพร้อมด้านการทหารที่มีความเข้มแข็ง ทันสมัย สามารถตอบสนองภารกิจในการรักษาสันติภาพ สามารถบรรเทาภัยพิบัติของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มขีดความสามารถ การปฏิบัติการร่วมกันระหว่างเหล่าทัพต่างๆ ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพ พัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ อีกด้านหนึ่ง เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่การฝึกอีกทางหนึ่งด้วย

สถานการณ์

ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. จีน ยืนยันว่ากำลังสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2 ของประเทศ และสถาปนากองกำลังซีปนาวู

1 ม.ค.59 โฆษกกระทรวงกลาโหมของจีน แถลงว่า จีนกำลังสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2 ขนาด 50,000 ตัน ใช้เทคโนโลยีภายในประเทศทั้งหมด เชื่อเพลิงจะเป็นประเภทที่ใช้แล้วหมดไป ไม่ใช่พลังงานนิวเคลียร์เหมือนเรือบรรทุกเครื่องบินเหลียวหนิง ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนของการออกแบบและการก่อสร้าง และเมื่อ 2 ม.ค.59 ประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง เป็นประธานในพิธีมอบธงชัยเฉลิมพลให้แก่กองกำลังซีปนาวู ซึ่งเป็นหน่วยทหารที่ได้รับการก่อตั้งขึ้นมาใหม่ภายใต้สังกัดกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (PLA) โดยภารกิจสำคัญของกองกำลังซีปนาวู คือ การดูแลคลังซีปนาวูทั้งหมดของ PLA โดยในช่วงที่ผ่านมา จีนเร่งพัฒนาให้กองทัพเรือของประเทศทันสมัยขึ้น ด้วยการบรรจุเรือฟริเกต, เรือพิฆาต และเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์หลายลำ ซึ่งเรื่องนี้ถูกมองว่าเป็นความพยายามขยายอำนาจทางทะเล เพื่อการอ้างสิทธิ์ในน่านน้ำนอกชายฝั่งของจีน ที่กำลังตึงเครียดกับสหรัฐฯ และเป็นข้อพิพาทกับญี่ปุ่น และชาติอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเข้ามาร่วมอ้างสิทธิ์ความเป็นเจ้าของดินแดนโดยเฉพาะในทะเลจีนใต้ด้วย

2. ฝรั่งเศสเริ่มปฏิบัติการทางอากาศต่อกลุ่ม IS ในซีเรีย และอิรักเป็นครั้งแรกของปี 59

2 ม.ค.59 ฝรั่งเศสส่งเครื่องบินรบ Mirage จำนวน 6 ลำ จากฐานทัพของจอร์แดนเข้าไปโจมตีแหล่งน้ำมัน ซึ่งถือเป็นแหล่งรายได้สำคัญของกลุ่ม IS ที่เมือง Raqqa ของซีเรีย รวมทั้งปฏิบัติการสนับสนุนการสู้รบระหว่าง กองกำลังชาวเคิร์ด ในอิรักกับกลุ่ม IS ในบริเวณรอบ ๆ เมือง Sinjar ของอิรัก ทั้งนี้ ฝรั่งเศสเริ่มเข้าร่วมปฏิบัติการทางอากาศต่อกลุ่ม IS กับกองกำลังพันธมิตรในอิรักตั้งแต่ ก.ย.57 และขยายไปในซีเรียเมื่อ ก.ย.58 โดยนอกจากเครื่องบินรบ Mirage ฝรั่งเศสยังส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน Charles de Gaulle ไปประจำการในอ่าวเปอร์เซีย และเครื่องบิน Rafale จำนวน 6 ลำ ประจำการในสหรัฐอเมริกาที่ออบีเอสบี

3. เกาหลีเหนือทดลองระเบิดทำลายล้างสูง

6 ม.ค.59 เกาหลีเหนือเปิดเผยว่าประสบความสำเร็จในการทดลองระเบิดไฮโดรเจน ทำให้นานาชาติแสดงท่าทีคัดค้านและประณามเกาหลีเหนือว่าเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและเสถียรภาพของประชาคมโลก ทั้งนี้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจะจัดการประชุมฉุกเฉินที่นครนิวยอร์ก ใน 6 ม.ค.59 เพื่อพิจารณามาตรการต่อเกาหลีเหนือต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้านนิวเคลียร์หลายคนไม่เชื่อว่า เกาหลีเหนือประสบความสำเร็จในการทดลองระเบิดไฮโดรเจนและคาดว่า เป็นการทดลองระเบิดที่มีอนุภาคน้อยกว่า ต่อมาเมื่อ 3 ก.พ.59 เกาหลีเหนือได้ส่งคำแจ้งเตือนไปยังองค์กรสหประชาชาติ (UN) ถึงแผนการยิงจรวดเพื่อปล่อยดาวเทียมที่จะมีขึ้นในห้วง 8 – 25 ก.พ.นี้ ด้านนายแดนเนียล รัสเซล ผู้ช่วยรัฐมนตรีด้านการเอเชียตะวันออกของสหรัฐฯ เปิดเผยว่า แผนยิงจรวดปล่อยดาวเทียมของเกาหลีเหนือครั้งนี้ ถือเป็นการละเมิดข้อตกลงยูเอ็น และเรียกร้องให้ประชาคมโลกคว่ำบาตรเกาหลีเหนืออย่างแข็งข้อมากขึ้น หลังเกาหลีเหนืออ้างว่าได้ทดลองระเบิดไฮโดรเจน ซึ่งมีอนุภาคมากกว่าระเบิดนิวเคลียร์ เป็นครั้งที่ 4 ไปเมื่อวันที่ 6 ม.ค.ที่ผ่านมา สำหรับการยิงจรวดพิสัยไกลเพื่อส่งดาวเทียมของเกาหลีเหนือ เกิดขึ้นล่าสุดเมื่อปี 2555 โดยเกาหลีเหนืออ้างว่าเป็นการส่งดาวเทียมสื่อสารโดยใช้จรวดขับเคลื่อน 3 ระยะ แต่ครั้งนี้นานาชาติมองว่าเป็นการอ้างเพื่อทดสอบยิงขีปนาวุธพิสัยไกล

4. ไต้หวันได้ประธานาธิบดีหญิงคนแรก

16 ม.ค.59 นางไช่ อิง เหวิน; ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า (DPP) ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของไต้หวัน ด้านอิริคชู ผู้สมัครจากพรรคก๊กมินตั๋ง (KMT) ประกาศยอมรับความพ่ายแพ้ ซึ่งสาเหตุความพ่ายแพ้น่าจะมาจากประชาชนไม่พอใจนโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีน ตลอดช่วงการปกครองของประธานาธิบดีหม่าอิงจิว จากพรรค KMT ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองครั้งสำคัญ และความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไต้หวันและจีน โดยนโยบายหาเสียงของเธอ ที่ประกาศไว้ว่าต้องการให้ “ไต้หวันเป็นอิสระจากจีน” โดย ไช่ อิง เหวิน กล่าวว่าการสัมพันธ์ของทั้งสองชาติขึ้นอยู่กับหลักการประชาธิปไตยเป็นสำคัญ และจะต้องอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายรัฐธรรมนูญปัจจุบันของไต้หวันเท่านั้น

5. สหรัฐฯ และ สหภาพยุโรป (EU) ยกเลิกคว่ำบาตรอิหร่านตามสัญญาในข้อตกลงนิวเคลียร์

17 ม.ค.59 ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (IAEA) ได้ประกาศรับรองว่า อิหร่านได้ทำตามคำมั่นสัญญาทั้งหมดที่ให้ไว้ในการทำข้อตกลงนิวเคลียร์ครั้งประวัติศาสตร์เมื่อปีที่แล้ว โดยสหรัฐฯ และ EU ได้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านและได้ช่วยปลดล็อกสินทรัพย์ของอิหร่านที่ถูกอายัดไว้ 1 แสนล้านดอลลาร์กลับคืนมา ซึ่งจะเป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของอิหร่านต่อไป โดยอิหร่านเตรียมกลับเข้าสู่ตลาดโลกอีกครั้ง และคาดว่าจะทางคืนตำแหน่งประเทศผู้ส่งออกน้ำมันอันดับต้น ๆ ในเร็ว ๆ นี้ ไบเจน นัมดาร์ห์ ซันเกเนห์ รัฐมนตรีกระทรวงน้ำมันของอิหร่านเปิดเผยว่า หลังจากยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร อิหร่านจะผลิตน้ำมันราว 5 แสนบาร์เรลต่อวัน และตั้งเป้าเพิ่มปริมาณการส่งออกน้ำมันเป็น 1.5 ล้านบาร์เรล ภายในสิ้นปี 2559 การกลับมาเป็นผู้ส่งออกรายสำคัญของโลกอีกครั้งของอิหร่าน

อาจสร้างความปั่นป่วนในตลาดน้ำมันมากขึ้น โดยจะทำให้ราคาน้ำมันลดลงต่ำกว่าราคาปิดตลาดที่ 29 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล เมื่อ 15 ธ.ค.58 ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำสุดในรอบ 12 ปี

6. สปป.ลาว เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาวชุดใหม่

21 ม.ค.59 การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาว เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารเมืองศูนย์กลางพรรค (ศกพ.) และคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคชุดที่ 10 รวม 69 คน ปรากฏว่าพันเอกบุญยัง วอลละจิต ได้รับเลือกเป็นเลขาธิการใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาว/กรรมการเมืองลำดับที่ 1 และจะดำรงตำแหน่งประธานประเทศอีกด้วย โดยคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคทั้งหมด 69 คนนี้ส่วนใหญ่ล้วนมาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวพันหรือเกี่ยวข้องกันไม่ว่าจะเป็นญาติ พี่น้อง ลูกเขยหรือแม้แต่เป็นทายาทของผู้นำรุ่นเก่าถึง 11 คน ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับจีน จากการที่จีนเป็นประเทศแรกที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือรายใหญ่โดยได้เข้ามาให้เงินลงทุนในลาวค่อนข้างมาก เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง ให้เงินลงทุนแก่ลาว 480 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และโครงการดาวเทียมลาวแซท (Lao sat) โครงการบึงท่าหลวง รวมแล้ว 7,000 กว่าล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นต้น สุดท้ายอย่างไรแล้วลาวเองก็ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากต่างประเทศอยู่ และอนาคตการเมืองลาวก็ต้องพัฒนาเป็นลักษณะคล้ายกับจีน คือมีการแยกกันระหว่างเศรษฐกิจกับการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ก็มีความนิยมชื่นชอบในพรรคการเมือง เพราะมองเห็นภาพการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม และลาวได้แก้กฎหมายการปกครองเพิ่ม ในนั้นได้มีการระบุถึงสิทธิมนุษยชนซึ่งอาจจะมีผลถึงการกระจายอำนาจ สุดท้ายลาวก็จะสามารถที่จะพัฒนาต่อไปทางด้านเศรษฐกิจเพราะลาวมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (2016 -2020) และมี Vision 2030 ซึ่งลาวได้มองถึงการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีรายได้ระดับปานกลาง และต้องการที่จะมี GDP เติบโตขึ้น โดยในแผนปี 2016 - 2020

ลาวต้องการที่จะมี GDP เพิ่มขึ้น โดยประชากรต้องมีรายได้ 3,100 เหรียญสหรัฐฯ ต่อหัว นอกจากนี้ลาวได้ตั้งเป้าไว้ว่าอัตราเศรษฐกิจต้องโต ร้อยละ 7.5 ซึ่งปัจจุบันคิดว่าจะเป็นไปได้ เพราะในปัจจุบัน ลาวมีอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 6.4 ด้วยการส่งออกสินค้า เช่น โภคภัณฑ์ แร่ เป็นต้น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าลาวมีการวางแผนไว้ 2 ช่วงด้วยกันคือ ในปี 2016 - 2020 และปี 2030

7. พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เสนอชื่อ

นายเหงียน ฟู จ่อง เป็นเลขาธิการใหญ่ของพรรค

25 ม.ค.59 นายหวู ฝ่อง กิม สมาชิกคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้แถลงว่า นายเหงียน ฟู จ่อง เลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นผู้เดียวที่ได้รับการเสนอชื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ต่อไป นอกจากนี้ นายเหงียน ชวน ฟู๊ก ผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี คนปัจจุบัน ได้รับการเสนอชื่อขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นายเงิน ด่าย กวาง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความมั่นคงสาธารณะเวียดนาม ได้รับการเสนอชื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเวียดนาม และนางเหงียน ถิ คิม รองประธานสภาขึ้นดำรงตำแหน่งประธานสภา อย่างไรก็ตามผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดี และประธานสภา จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติและลงคะแนนโดยรัฐสภาใน ก.ค.59

8. มาเลเซียจัดการประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย

25 ม.ค.59 มาเลเซียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ มีรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่จากชาติสมาชิกอาเซียน รวมถึงญี่ปุ่น สหรัฐฯ และประเทศอื่นๆ รวม 18 ประเทศ เข้าร่วมการประชุม เพื่อหาทางป้องกันการแพร่ขยายแนวคิดหัวรุนแรง และการต่อต้านกลุ่มหัวรุนแรง โดยเฉพาะกลุ่ม Islamic State (IS) โดยอินโดนีเซียได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่กรุงจาการ์ตาเมื่อ 14 ม.ค.59 ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า เป็นการกระทำของนักรบ IS ชาวอินโดนีเซียที่มีฐานอยู่ที่ซีเรีย และกำลังใช้อินเตอร์เน็ตในการแพร่ขยายแนวคิดหัวรุนแรง

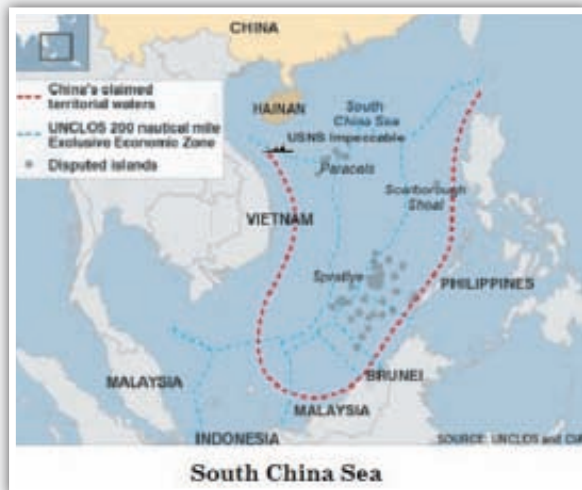

9. สหรัฐฯ ส่งเรือพิฆาตเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่จีนอ้างกรรมสิทธิ์

30 ม.ค.59
 กระทรวงกลาโหม สหรัฐฯ อ้างว่า การส่งเรือพิฆาต

USS Curtis Wilbur เข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่จีนอ้างสิทธิ์ เป็น “เสรีภาพในการปฏิบัติการเดินเรือ” นับเป็นปฏิบัติการครั้งที่ 2 ตั้งแต่ ต.ค.58 ที่สหรัฐฯ ส่งเรือพิฆาต USS Lassen เข้าใกล้บริเวณเกาะ Triton ในหมู่เกาะพาราเซลในระยะ 12 ไมล์ทะเล ซึ่งเป็นเกาะที่ จีน เวียดนาม และไต้หวันอ้างกรรมสิทธิ์ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จีนกล่าวว่า การกระทำของสหรัฐฯ เป็นการยั่วยุ และบ่งบอกเป็นนัยว่า สหรัฐฯ อาจส่งเรือเข้ามาในเขต 12 ไมล์ทะเลรอบๆ เกาะที่อยู่ในเขตควบคุมของจีน และหากการยั่วยุเช่นนี้ดำเนินต่อไปอีก จะเป็นการบีบบังคับให้จีนต้องเร่งระดมกำลังในภูมิภาค รวมทั้งจัดให้มีกำลังทหารและเครื่องบินรบประจำการบนเกาะของจีนให้เร็วขึ้น ถึงระดับที่จีนสามารถเผชิญหน้ากับกองกำลังสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ได้ และหากเป็นเช่นนั้นจะทำให้สถานการณ์ในทะเลจีนใต้เลวร้ายลงไปอีก

จีนได้เลวร้ายลงไปอีก

10. เกาหลีเหนือทำการขับไล่ชาวเกาหลีใต้ทั้งหมด

ออกจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแกซอง

11 ก.พ.59 เกาหลีเหนือเปิดเผยว่าได้ทำการขับไล่ชาวเกาหลีใต้ทั้งหมดออกจากเขตนิคมอุตสาหกรรมแกซอง ที่ได้มีการดำเนินการร่วมกับเกาหลีใต้อีกก่อนหน้านี้ และระบุว่า การที่เกาหลีใต้ประกาศระงับการดำเนินงานในนิคมดังกล่าว ถือเป็นประกาศสงคราม โดยเกาหลีเหนือได้ประกาศยกเลิกการสื่อสารผ่านกองทัพ และช่องทางการสื่อสารอื่นๆ กับเกาหลีใต้ที่บริเวณหมู่บ้านปันมุนจอมซึ่งอยู่แนวชายแดนของทั้ง 2 ประเทศด้วย นอกจากนี้ เกาหลีเหนือยังได้ยึดอุปกรณ์วัสดุและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่นิคมอุตสาหกรรมร่วมแห่งนี้ไว้ โดยชาวเกาหลีใต้ที่ถูกส่งตัวกลับประเทศจะได้รับอนุญาตให้นำข้าวของส่วนตัวกลับไปได้เท่านั้น ทั้งนี้ ยังไม่มีการระบุว่าการตัดขาดดังกล่าวจะยาวนานเพียงใด และเมื่อ 12 ก.พ.59 เกาหลีใต้ดำเนินการตอบโต้โดยการ ตัดน้ำประปา และไฟฟ้าที่ส่งไปยังโรงงาน 124 แห่งในนิคมอุตสาหกรรมร่วมแกซอง ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งเกาหลีเหนือ ทั้งนี้ เกาหลีใต้ได้สั่งระงับการดำเนินงานที่นิคมแห่งนี้ตั้งแต่ 10 ก.พ.59 เพื่อตอบโต้ที่เกาหลีเหนือปล่อยจรวดพิสัยไกลเมื่อ 7 ก.พ.59 และทดสอบนิวเคลียร์เมื่อ ม.ค.59

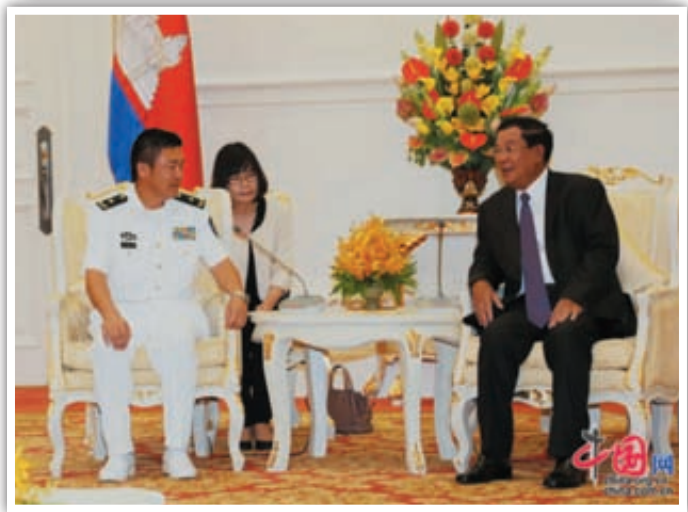

11. จีนติดตั้งขีปนาวุธพื้นสู่อากาศบนเกาะเทียมในทะเลจีนใต้

17 ก.พ.59 ได้หวั่นกล่าวว่า จีนได้ติดตั้งระบบป้องกันภัยทางอากาศบนเกาะ Woody ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหมู่เกาะพาราเซล ในทะเลจีนใต้ และมีการอ้างกรรมสิทธิ์ระหว่างจีน เวียดนามและไต้หวัน โดยขีปนาวุธ HQ-9 ที่ได้รับการติดตั้งมีพิสัยการยิงที่ 125 ไมล์ (200 กม.) อยู่ในระยะที่สามารถโจมตี เครื่องบินทหารและพาณิชย์ที่เข้าใกล้ ทั้งนี้ จากภาพถ่ายดาวเทียมจากบริษัทอิมเมจแซท อินเตอร์เนชันแนลแสดงให้เห็นถึงฐานปล่อยขีปนาวุธ 8 ลูก จำนวน 2 ชุด โดยตรวจพบขีปนาวุธในบริเวณดังกล่าวเมื่อ 14 ก.พ.59 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสหรัฐฯ ยืนยันว่าเป็นภาพจริง สร้างความไม่พอใจอย่างยิ่งให้แก่เวียดนาม เพราะขีปนาวุธดังกล่าวอยู่ใกล้หมู่เกาะพาราเซล ทั้งนี้ จีนชี้แจงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวว่ายังไม่ทราบสถานการณ์ที่แท้จริง แต่หากจีนจะทำอะไรก็เป็นเพียงการป้องกันภัยด้านความมั่นคงไม่ใช่การสะสมกำลังทางทหาร ซึ่งความเคลื่อนไหวของจีนในครั้งนี้ มีขึ้นในขณะที่ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ของสหรัฐฯ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดระหว่างสหรัฐกับผู้นำอาเซียน ที่ซันนี่แลนด์ รีสอร์ท รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยผู้นำอาเซียนส่วนใหญ่แสดงความวิตกกังวลต่อกิจกรรมของจีนในทะเลจีนใต้ ซึ่งประธานาธิบดีบารัค โอบามา กล่าวว่า สหรัฐฯ จะยังคงส่งเครื่องบินตรวจการณ์และเรือลาดตระเวนเข้าไปสังเกตการณ์ และสอดแนมความเคลื่อนไหวในเขตน่านฟ้าและน่านน้ำสากลของทะเลจีนใต้ต่อไป

12. กองทัพเรือกัมพูชาเตรียมฝึกซ้อมร่วมทางทะเลครั้งใหญ่กับกองทัพเรือจีน

24 ก.พ.59 กองทัพเรือกัมพูชาเตรียมฝึกซ้อมร่วมทางทะเล ครั้งใหญ่สุดเท่าที่เคยมีมา กับกองทัพเรือจีน ในน่านน้ำนอกชายฝั่งกัมพูชา ระหว่างวันที่ 24 - 25 ก.พ. 59 พล.ร.ท.วาน บุนเนียง รองผู้บัญชาการกองทัพเรือกัมพูชา กล่าวว่า ทหารกองทัพเรือกัมพูชา 70 นาย จะเข้าร่วมการฝึกกับทหารเรือ 737 นาย และเรือรบ 3 ลำของกองทัพเรือจีน ที่เข้าจอดเทียบท่าเรือ สีหนุวิลล์ โดยการฝึกซ้อมร่วมจะครอบคลุมปฏิบัติการกู้ภัย และการรับมือเหตุฉุกเฉินทางทะเล โดยในปัจจุบันจีนต้องการแผ่ขยายอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่กำลังเดินเกมอย่างเข้มข้น ในการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนในทะเลจีนใต้ และกัมพูชาซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองกับจีน การเยือนของเรือรบจีน มีขึ้นเพียงไม่กี่วัน หลังการเยือนเพื่อสัมพันธ์ไมตรีของเรือ 3 ลำจากกองกำลังป้องกันตนเองทางทะเลของญี่ปุ่น ทั้งนี้ ญี่ปุ่นกำลังมีปัญหาความขัดแย้ง เกี่ยวกับการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือดินแดนในทะเลอยู่กัมพูชา และทั้ง 2 ประเทศต่างก็กำลังแข่งขันอิทธิพลทั่วเอเชียด้วยเช่นกัน พล.ร.ท.วาน กล่าวว่า การมาเยือนของเรือรบจีนและเรือญี่ปุ่น ถือเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจสำหรับกัมพูชา และแสดงให้เห็นว่า กัมพูชามีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีและอย่างสันติ กับทุกประเทศ และการมาเยือนของเรือรบจีนครั้งนี้ ไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับประเทศมหาอำนาจ ที่ต้องการแสดงศักยภาพทางการทหาร และเทคโนโลยีทันสมัยของตน

13. จีนเปิดตัวอยู่เรือลอยน้ำเคลื่อนที่ (self-propelled floating dock)

1 มี.ค.59 กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน เปิดตัวอยู่เรือลอยน้ำเคลื่อนที่ (self-propelled floating dock) แห่งแรก คือ อยู่เรือหัวชวน หมายเลข 1 (Huachuan No.1) ซึ่งสามารถเดินทางออกไปซ่อมแซมเรือรบที่อยู่ห่างไกลจากชายฝั่ง นับเป็นความพยายามล่าสุดของจีนที่จะพัฒนาศักยภาพของกองทัพเรือให้มีความทันสมัย โดยอยู่เรือลอยน้ำถือเป็นนวัตกรรมใหม่ที่สามารถซ่อมแซมได้ตั้งแต่เรือลาดตระเวน เรือพิฆาต ตลอดจนเรือดำน้ำ ยกเว้นเพียงเรือบรรทุกเครื่องบินเท่านั้น และยังสามารถต้านทานคลื่นได้สูงสุด 2 เมตร โดยในปี 2015 จีนจัดสรรงบประมาณอุดหนุนกองทัพในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาวุธของประเทศ สูงถึง 886,900 ล้านหยวน (ราว 4.8 ล้านล้านบาท) นอกจากนี้ยังมุ่งขยายการส่งออกเทคโนโลยีต้นทุนต่ำไปยังตลาดต่างประเทศ และเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายในการแผ่อิทธิพลตั้งแต่น่านน้ำทะเลจีนใต้ไปจรดมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งปัจจุบันจีนอ้างกรรมสิทธิ์เหนือน่านน้ำทะเลจีนใต้เกือบทั้งหมด โดยเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าทางเรือมูลค่ากว่า 5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในแต่ละปี แต่จุดยืนเช่นนี้ก็ทำให้จีนต้องบาดหมางกับเพื่อนบ้านอย่างฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บรูไน และไต้หวัน ซึ่งอ้างกรรมสิทธิ์ทับซ้อนอยู่เช่นกัน

14. กองทัพเกาหลีใต้และสหรัฐฯ เริ่มการซ้อมรบครั้งใหญ่ที่สุด ภายใต้รหัส Key Resolve

8 มี.ค.59 กองทัพเกาหลีใต้และสหรัฐฯ เริ่มการซ้อมรบร่วมครั้งใหญ่ที่สุด ประจำปีภายใต้รหัส Key Resolve ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมบัญชาการและการจำลองสถานการณ์ โดยการซ้อมรบในปีนี้เป็น การซ้อมรบขนาดใหญ่ที่สุดระหว่างทั้งสองประเทศ โดยสหรัฐฯ นำกำลังพลเข้าร่วมกว่า 17,000 นาย มากที่สุดในรอบ 40 ปี และมากกว่าปี 2558 ถึง 2 เท่า ขณะที่เกาหลีใต้นำกำลังพลเข้าร่วมกว่า 300,000 นาย นอกจากนี้ในวันเดียวกัน ทั้งสองประเทศยังเริ่มการซ้อมรบภายใต้รหัส “ซังยอง” ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมปฏิบัติการพิเศษ ยกพลขึ้นบกต่อเป้าหมายสำคัญในเกาหลีเหนือ

15. ผลการเลือกประธานาธิบดีคนใหม่ของเมียนมา

15 มี.ค.59 รัฐสภาเมียนมาจัดลงคะแนนเลือกประธานาธิบดีคนใหม่ ระหว่างผู้แทนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และกองทัพเมียนมา โดยมีอูมานวินไซตาน ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภา มีสมาชิก ส.ส. และ ส.ว. รวมทั้งหมด 653 คน เข้าร่วมประชุมเพื่อคัดเลือก ประธานาธิบดี ผลการนับคะแนน นายถิน จอ อายุ 70 ปี จากพรรค NLD ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี โดยได้รับคะแนน 360 เสียง ส่วนนายอูมินส่วย อายุ 64 ปี ผู้แทนจากฝ่ายกองทัพ ได้เป็นรองปธน. คนที่ 1 ได้รับคะแนน 213 เสียง และ นายเฮนรี วาน ตีญู

จากพรรค NLD ได้เป็นรอง ปธน. คนที่ 2 ได้รับคะแนน 79 เสียง และต่อมา นายถิน จอ ประธานาธิบดี เมียนมา เสนอชื่อคณะรัฐมนตรี จำนวน 18 คนเข้าสู่การพิจารณาและลงมติจากรัฐสภา โดยนางองซาน ซูจี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี 4 ตำแหน่ง คือ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงไฟฟ้าและพลังงาน กระทรวงการศึกษาธิการ และรัฐมนตรีประจำสำนักประธานาธิบดีล่าสุดในสภาชนชาติ ซึ่งทำหน้าที่สภาสูงของสภามา มีการเสนอร่างกฎหมายเพื่อตั้ง องซานซูจี เป็น “ที่ปรึกษาของรัฐ” (State Counsellor) โดยร่างกฎหมายดังกล่าวซึ่งมี 8 มาตรา ให้อำนาจองซานซูจี ในการติดต่อกับกระทรวง กรม องค์กร สมาคม และกลุ่มบุคคล เพื่อให้คำปรึกษา และมีหน้าที่ต่อรัฐสภาแห่งสหภาพพม่า โดยผลการลงมติดวาระแรก ในสภาชนชาติ เมื่อวันที่ 1 เม.ย. ร่างกฎหมายนี้ได้รับเสียงสนับสนุน 137 เสียงคัดค้าน 68 เสียง โดยในสภาชนชาติ ซึ่งมีสมาชิกสภา 224 คน มีสมาชิกพรรคเอ็นแอลดี 135 คน พรรคสหภาพเพื่อความสามัคคีและการพัฒนา หรือ ยูเอสดีพีซึ่งเป็นพรรครัฐบาลเดิม 11 คน พรรคแห่งชาติอาระกัน 10 คน พรรคสันนิบาตแห่งชาติไทใหญ่เพื่อประชาธิปไตย 3 คน และพรรคอื่น ๆ รวมทั้งสมาชิกไม่สังกัดพรรคอีก 9 คน ขณะที่ มีสมาชิกจากโควตากองทัพ 56 คน

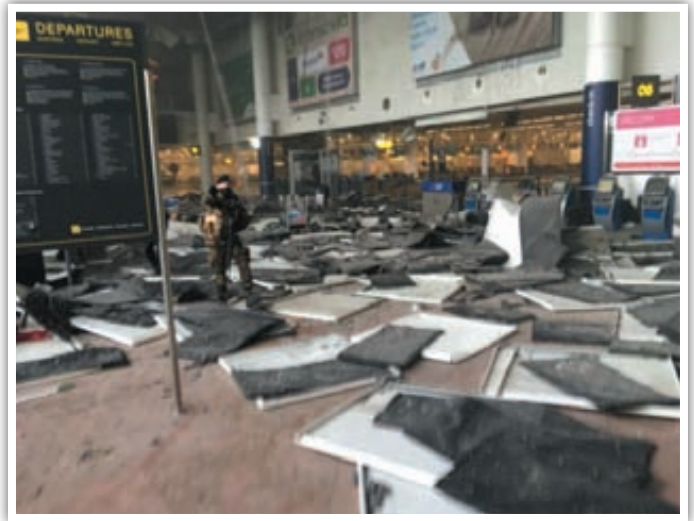

รายชื่อคณะรัฐมนตรีจำนวน 18 คน ที่ได้รับการเสนอ เพื่อพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภา

16. เกิดเหตุก่อการร้าย ณ กรุงบรัสเซลส์

22 มี.ค.59 เกิดเหตุระเบิดรุนแรง 2 ครั้งใกล้กับ เคาน์เตอร์เช็คอินของสายการบินอเมริกัน แอร์ไลน์ส ภายใน บริเวณอาคารผู้โดยสารขาออกของท่าอากาศยานนานาชาติ ชาเวนเทม ในกรุงบรัสเซลส์ เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 14 ศพ และได้รับบาดเจ็บอีกมากกว่า 64 คน หลังเกิดเหตุ รัฐบาลเบลเยียมสั่งปิดให้บริการสนามบินอย่างไม่มีกำหนด และอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ทั้งหมด พร้อมทั้งยกระดับ มาตรการเฝ้าระวังการก่อการร้ายในประเทศเป็นระดับ 4 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด ในเวลาไล่เลี่ยกันเกิดเหตุระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดินที่สถานีมาลปิก ใกล้กับสถานที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ สหภาพยุโรป (อียู) มีรายงานผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 20 คน บาดเจ็บอีก 106 คน โดย 17 คนในจำนวนนี้อาการสาหัส ด้านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป (อีซี) สั่งปิดสำนักงานของอียู อย่างไม่มีกำหนด โดยห้ามบุคคลเข้าและออกจนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลง ต่อมารัฐบาลเบลเยียมสั่งปิดระบบขนส่งมวลชน ทั้งหมดในกรุงบรัสเซลส์ ไม่ว่าจะเป็นรถประจำทาง รถไฟ และ รถใต้ดิน พร้อมทั้งสั่งให้ประชาชนในเมืองหลวงอยู่แต่ภายใน

เคหะสถาน เพิ่มกำลังทหาร ออกลาดตระเวน และตั้งศูนย์ ประสานงานในสถานการณ์ ฉุกเฉินเพื่อติดตามสถานการณ์ อย่างใกล้ชิด

- ข่าวสด. 2559. สธ.แถลงพบชายโอมานป่วยฯ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=1453605322 (24 มกราคม 2559)
- รัฐบาลไทย. 2559. รายการคืนความสุขให้คนในชาติ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/program1/item/101366-id101366> (26 มกราคม 2559)
- กรมข่าวทหารเรือ. 2559. สหรัฐฯ จัดอันดับอิหร่าน รัสเซีย และไทย เป็นประเทศที่มีปัญหาความมั่นคงมากที่สุดในโลก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/program1/item/101366-id101366> (26 มกราคม 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. “โอบามา” เปิดบ้านต้อนรับ 10 ชาติผู้นำ ASEAN. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000016639> (15 กุมภาพันธ์ 2559)
- ไทยพับลิก้า. 2559. ครม. ไฟเขียวลั่นเชื้อ “บ้านประชารัฐ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://thaipublica.org/2016/03/ncpo-cabinet-2559-12/> (22 มีนาคม 2558)
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. 2559. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแถลงข่าวร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_news.php?nid=430&filename=index (29 มีนาคม 2558)
- ประชาไท. 2559. iLaw วิเคราะห์ 7 ประเด็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://prachatai.com/journal/2016/04/65102> (6 เมษายน 2559)
- ไทยพับลิก้า. 2559. สื่อครกการรถไฟไทยจีน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://thaipublica.org/2016/03/the-truth-of-thailand-rail-system-18/> (25 มีนาคม 2559)
- ไทยรัฐ. 2559. กลาโหมยันเอง จีนกำลังสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินลำที่ 2. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thairath.co.th/content/556791> (1 มกราคม 2559)
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. 2559. ฝรั่งเศสเริ่มปฏิบัติการทางอากาศต่อกลุ่ม IS. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb/content/showsubdetail.asp?fdcode=3116212167111211&dsc=+%A2%E8%D2%C7%B5%E8%D2%A7%BB%C3%D0%E0%B7%C8&ifmid=0010006501015002%2F590103-00003> (2 มกราคม 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. เกาหลีเหนือประกาศทดสอบ “ระเบิดไฮโดรเจน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000001526> (6 มกราคม 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. ได้หวั่นเปิดศักราชใหม่ ได้ “ประธานาธิบดีหญิง” เป็นครั้งแรก!!! หลังปิดหีบเลือกตั้ง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000005478> (16 มกราคม 2559)
- โพสต์ทูเดย์. 2559. โลกเล็กลงว่าบารออิหร่านจับตาราคาน้ำมันป่วน . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.posttoday.com/world/news/410769> (17 มกราคม 2559)
- สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2559. สปป.ลาว และเวียดนาม: ผู้นำใหม่ การเมือง และอาเซียน . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.ias.chula.ac.th/ias/th/Seminar-Detail.php?id=33> (21 มกราคม 2559)
- สำนักข่าวไทย. 2559. เวียดนามเลือกเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์คนเดิม . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tnamcot.com/content/391097> (25 มกราคม 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. นายกษมาเลย์ป้องมาตรการรุนแรงด้านก่อการร้าย . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000008594> (26 มกราคม 2559)
- ผู้จัดการออนไลน์. 2559. สหรัฐฯ ส่ง “เรือพิฆาตติดซีปนาวูชนาวีลี” แล่นเฉียดเกาะทะเลจีนใต้อีก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9590000010851> (30 มกราคม 2559)
- มติชนออนไลน์. 2559. โสมแดงมุ่งตะเพิดเกาหลีใต้ออกจากเขตอุตสาหกรรมแกซอง พร้อมยึดของทั้งหมด . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.matichon.co.th/news/33942> (11 กุมภาพันธ์ 2559)
- เนชั่นทีวี. 2559. จีนติดตั้งซีปนาวูในทะเลจีนใต้ . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nationtv.tv/main/content/foreign/378489984/> (17 กุมภาพันธ์ 2559)
- ประชาชาติธุรกิจ. 2559. กองทัพเรือจีน-กัมพูชาฝึกซ้อมร่วมทางทะเลครั้งใหญ่ . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://prachachat.net/news_detail.php?newsid=1456305925 (24 กุมภาพันธ์ 2559)
- มติชนออนไลน์. 2559. เกาหลีใต้-สหรัฐฯ เปิดฉากซ้อมรบร่วมกัน เกาหลีเหนือจู่โจมตีทั้งสองประเทศ . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1362979956 (8 มีนาคม 2559)
- ฐานเศรษฐกิจ. 2559. เมียนมาได้ประธานาธิบดีคนใหม่ ‘ทิน จ่อ’ รับตำแหน่ง 1 เมษายนนี้ . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thansettakij.com/2016/03/17/38475> (17 มีนาคม 2559)
- ประชาไท. 2559. พม่าเสนอกฎหมายตั้ง ‘องซานซูจี’ เป็นที่ปรึกษาของรัฐ-สมาชิกสภาจากกองทัพค่านหนัก . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://prachatai.org/journal/2016/04/65050> (4 เมษายน 2559)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. สถานการณ์ 12 ปีไฟใต้ : แนวทางสันติสุขเพื่อการอยู่ร่วมกัน. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ 7/59 (1 - 15 ม.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กับแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธในอาเซียน . เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ 8/59 (16 - 31 ม.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงโลก 2016 : สถานการณ์ความขัดแย้งที่น่าจับตามอง . เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ 9/59 (16 - 29 ก.พ.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. เหตุการณ์ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของเอเชียในปี พ.ศ.2559 (2016). เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ 10/59 (16 - 31 มี.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. อิทธิพลของจีนใน สปป.ลาว “ผลประโยชน์ที่ลงตัว” หรือ “การครอบงำ”. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 7/59 (1 - 15 ม.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. การรับมือ IS ความท้าทาย “ร่วมกัน” ของอาเซียน. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 8/59 (16 - 31 ม.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. “การปฏิรูปกองทัพจีน” ปฏิบัติภายในภูมิภาคต่อสิ่งท้าทาย. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 9/59 (1 - 15 ก.พ.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. เส้นทาง R3AR3A ถนนสายยุทธศาสตร์ จีน - ลาว - ไทย จริงหรือ. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 10/59 (15 - 29 ก.พ.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. เนปิดอร์ วันวันครบรอบ 10 ปี การย้ายเมืองหลวงใหม่ของเมียนมา. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 11/59 (1 - 15 มี.ค.59)
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. 2559. บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน Geneva Call. เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 12/59 (16 - 31 มี.ค.59)

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC FOCUS) (ม.ค. - มี.ค.59)

ฉบับที่ 7/59 (1 - 15 ม.ค.59)

สถานการณ์ 12 ปีไฟใต้ : แนวทางนำสันติสุขเพื่อการอยู่ร่วมกัน

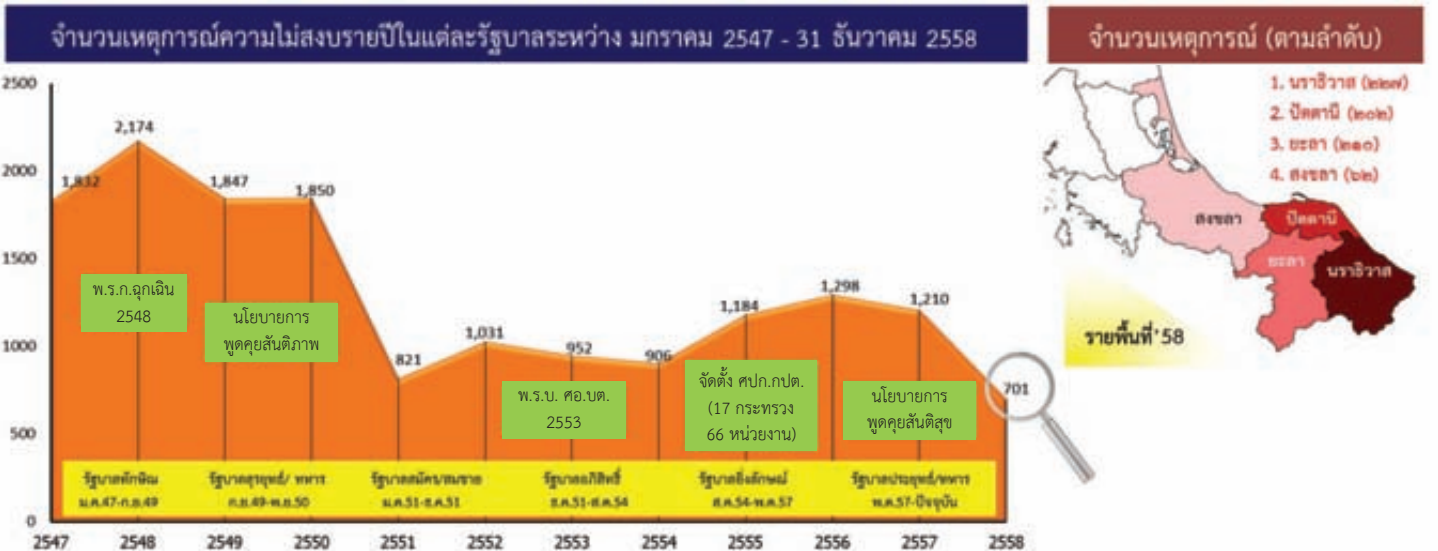
ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นอย่างยืดเยื้อยาวนานกว่า 12 ปี (2547 - 2558) ซึ่งมีความละเอียด ซับซ้อน รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยที่ผ่านมาได้พยายามแก้ไขปัญหามาแล้วหลายวิธี แต่การก่อความไม่สงบยังคงมีความรุนแรง อยู่ รัฐบาลชุดปัจจุบันของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้ “กระบวนการเจรจาพูดคุยสันติสุข” เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในพื้นที่อย่างถาวร ซึ่งพบว่าสถิติการก่อเหตุรุนแรงได้ลดลง และสถานการณ์ในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

เหตุการณ์ปล้นปืนกว่า 400 กระบอก ณ กองพันทหารพัฒนา ที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 ม.ค.47 นับเป็นจุดเริ่มต้นสถานการณ์ความสูญเสียที่เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน และทวีความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่ การเผา โรงเรียน เผาวัด และการลอบยิง ลอบทำร้าย ฆาตกรรม การวางระเบิด หลายจุดรวมกันหรือใช้คาร์บอมบ์มากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีเป้าหมาย คือ ชาวบ้านทั่วไป พระสงฆ์ ครู ผู้นำศาสนา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ การนำพาสันติสุขอย่างยั่งยืนกลับมาสู่ปลายด้ามขวานอีกครั้ง จึงจำเป็นต้องศึกษาบทเรียนจากบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ให้คืนสู่สันติสุขโดยเร็ว

การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา (2547 - 2558)

ในช่วงปี 2547-2549 ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พุ่งขึ้นสู่ระดับสูงสุดในช่วงรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ที่มีการใช้มาตรการอย่างรุนแรงในการปราบปรามตอบโต้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยใช้กำลังในการปราบปราม เน้นการปฏิบัติการของตำรวจทั้งอย่างเปิดเผย และไม่เปิดเผย จนเป็นเหตุให้ความรุนแรงยิ่งเพิ่มความเข้มข้นขึ้น ต่อมาในรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2549 - 2550) ได้ประกาศ แก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีโดยใช้ “กระบวนการพูดคุย

เพื่อสันติภาพ” พร้อมกับฟื้นฟูอำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ขึ้นมาใหม่ นับเป็นการเปิดทางให้กับแนวทางการ ประนีประนอมและเจรจาเพื่อยุติความรุนแรง ทำให้สถานการณ์ ความรุนแรงในพื้นที่ได้ลดลงถึงร้อยละ 50 ในปี 2551 และทรงตัว ระหว่างปี 2551 - 2554 ในช่วงของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและแผนโครงการพัฒนาพิเศษ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายหลังจากเลือกตั้งในปี 2554 รัฐบาล ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้จัดทำโครงสร้างใหม่ขององค์กรดับไฟใต้ โดยการบูรณาการ 17 กระทรวง 66 หน่วยงาน ให้เดินหน้า 9 ยุทธศาสตร์ 29 เป้าหมาย และ 5 แนวทางขับเคลื่อนไปพร้อมกัน แต่เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเข้าบริหารงานของรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตั้งแต่ พ.ค.57 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ประกาศจัดตั้ง “กระบวนการพูดคุยสันติสุข” จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีกองทัพ เป็นแกนหลักบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงและ ภาคส่วนต่างๆ อย่างต่อเนื่องจริงจัง จนถึงปัจจุบัน พบว่า แนวโน้ม ของสถานการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียที่ผ่านมาลดลง โดยมีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในปี 2558 เหลือเพียง 701 เหตุการณ์ ซึ่งต่ำสุดในรอบ 12 ปี

กระบวนการพูดคุยสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(2557-ปัจจุบัน)

พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งที่ 230/2557 ในการจัดตั้งกลไกขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทางปฏิบัติของนานาประเทศโดย **ระยะแรก** คือ การพูดคุยเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ **ระยะที่สอง** คือ การลงสัตยาบันร่วมกันเพื่อยุติการใช้ความรุนแรง และ**ระยะที่สาม** คือ การบรรลุฉันทามติหรือการจัดแผนที่เดินทางเพื่อสร้างสันติสุข สำหรับกรอบการดำเนินการเจรจาสันติสุขมี 3 ระดับ คือ (1) **ระดับตัดสินใจ** เป็นระดับที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ หรือไปสู่ข้อยุติปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (2) **ระดับที่มิการพูดคุย** เป็นระดับที่นำไปสู่ประเด็นที่ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และจะต้องไม่นำไปสู่การขัดแย้งใหม่เพื่อนำไปสู่สันติสุข และ (3) **ระดับพื้นที่** เป็นระดับในการใช้วัดผลความก้าวหน้าของการพูดคุยของกลุ่มต่างๆ

รายงานของสำนักงานเลขาธิการคณะพูดคุยเพื่อสันติสุข จชต. ฉบับที่ 1/2558 วันที่ 26 มิ.ย.58 ได้กล่าวถึงกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีความก้าวหน้า มีตัวแทนกลุ่มที่มีความเห็นต่างจากรัฐไทยจำนวน 6 กลุ่ม ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายการเจรจาในนามองค์กรสภาพัฒนาระหว่างประชาชนปัตตานี หรือ MARA Patani เป็นครั้งแรก โดย 6 กลุ่มที่เข้าร่วม ประกอบด้วย กลุ่มแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมาลายู (BRN) กลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติปัตตานี (BIPP) ขบวนการมุญาฮิดีนอิสลามปัตตานี (GMIP) และกลุ่มย่อยขององค์กรปลดปล่อยรัฐปัตตานี (PULO) ทั้ง 3 กลุ่มย่อยทุกกลุ่มสมัครใจเข้าร่วมพูดคุยและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยทั้งสองฝ่ายจะมีการนำปัญหาต่างๆ มาแก้ไข ปัญหาในระยะที่สองต่อไป แล้วจึงนำไปสู่การกำหนดแผนดำเนินการ โดยคาดว่าจะเข้าสู่ระดับขั้นที่ 2 ของกระบวนการพูดคุยช่วงต้นปี 2559 นี้

พล.ท. วีรวิทย์ ปฐมภาคย์ แม่ทัพภาคที่ 4 คนปัจจุบัน ได้แถลงแผนเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ 2559 ได้กำหนด 4 เป้าหมายเพื่อการดำเนินงานดังนี้ (1) การยุติความรุนแรงทุกรูปแบบ (2) การขจัดเงื่อนไขความขัดแย้ง รวมถึงเงื่อนไขหล่อเลี้ยงความรุนแรง (3) การทำให้ประชาชนทุกเชื้อชาติ ศาสนาอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความแตกต่างให้มีความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และ (4) การขจัดปัญหาภัยแทรกซ้อนทุกรูปแบบ โดยประเด็นสำคัญเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินการอย่างเร่งด่วน นั้นคือ การปฏิบัติภารกิจทางการเมืองทุกรูปแบบเต็มพื้นที่ควบคู่กับการป้องกันเหตุร้ายและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้กฎหมายพิเศษซึ่งจะใช้เฉพาะเท่าที่จำเป็น

ความคืบหน้าล่าสุดของกระบวนการพูดคุยสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ “ชุดความคิด” หรือ “แพคเกจ” จำนวน 3

ประเด็น คือ (1) การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยร่วมกัน (2) การพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ในประเด็นเร่งด่วน และ (3) กระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย โดยมีมาตรการที่จะนำมาใช้ ประกอบด้วย

⇒ มาตรา 21 ของพ.ร.บ.ความมั่นคงปี 2551 ผู้หลงผิดสามารถเข้ารับการอบรมเป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน

⇒ มาตรา 21 ของพ.ร.บ.องค์การอัยการและพนักงานอัยการ ปี 2553 เปิดช่องทางให้อัยการสูงสุดไม่ฟ้องคดีอาญาบางคดีโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและความมั่นคงของชาติได้

⇒ มาตรการพักโทษหรือพักการลงโทษ

⇒ มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุกสามารถนำมาใช้ควบคู่กับ “โครงการพาคนกลับบ้านของกองทัพภาคที่ 4” โดยการพูดคุยครั้งนี้ได้เสนอต่อวงประชุมคณะพูดคุยฯ ครั้งที่ 4 ในเดือนธ.ค.58

บทสรุป

สถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มดีขึ้นในรอบ 12 ปี เป็นผลจากปัจจัยหลายด้าน ปัจจัยภายในได้แก่ การดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่ถูกทาง มีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งรัฐมีความเข้มแข็งพร้อมนั่งลงพูดคุยกับผู้ที่มีความเห็นต่างทางการเมืองด้วยความมั่นใจในศักยภาพของรัฐบาลและกองทัพด้วยการใช้ “กระบวนการพูดคุยสันติสุข” กับ “แนวทางการทหารนำการเมือง” ควบคู่กันไป โดยกองทัพได้เข้ามามีบทบาทหลักในการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง การบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ระหว่างองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนต่างๆ ให้เป็นเอกภาพ พร้อมทั้งการเปิดช่องทางในการพูดคุยกับพลเมืองของรัฐ ผู้เห็นต่างมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นทิศทางที่ส่งสัญญาณด้านบวกต่อกระบวนการสันติสุขโดยภาพรวม สำหรับปัจจัยภายนอก เช่น ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีใช้รัฐ (non-state actors) และสถานการณ์ความมั่นคงของโลก และภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ก็มีผลต่อสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยด้วยเช่นกัน

อ้างอิง

- 1) ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. <http://www.deepsouthwatch.org/dsid>
- 2) สถานการณ์รุนแรงไฟใต้ ปีที่ 10 เติมน้ำสู่อิทธิพลเจรจา. http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2013/thai2013_13.pdf
- 3) ชง 4 มาตรการ “ยุติธรรมทางเลือก” ร่วมดับไฟใต้. <http://www.now26.tv/view/62344>
- 4) แม่ทัพ 4 เปิดแผนดับไฟใต้ ศอ.บต.ซูโพลล์ 88% พอใจผลงานรัฐ. http://www.isranews.org/south-news/academic-arena/item/42052-poll_42052.html
- 5) ทหารใต้ประกาศเดินทาง “พูดคุยสันติสุข”. <http://www.deepsouthwatch.org/dsj/6063>
- 6) เปิดโครงสร้าง “เจรจาสันติสุข” ดึงทุกกลุ่มเข้าพูดคุย. <http://www.opm.go.th/opmportal/multimedia/sukunywo/december2014/12-12-57/015.pdf>

การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กับแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธในอาเซียน

การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง (Security Sector Reform: SSR) เป็นแนวคิดที่ถูกผลักดันโดยประเทศตะวันตกให้นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานในงานด้านความมั่นคงที่ขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปไม่เพียงแต่ปฏิบัติการทางทหารเพียงอย่างเดียว โดย SSR เป็นกระบวนการปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคงของประเทศต่างๆ ที่มุ่งเน้นไปที่ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ผ่านกลไกการกำกับดูแลภาคความมั่นคงโดยรัฐสภาที่ถือเป็นตัวแทนของภาคประชาชน ทั้งนี้ ปัจจุบันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มของการเผชิญหน้าของมหาอำนาจ การแข่งขันสะสมอาวุธ และการเพิ่มงบประมาณทางการทหารมากขึ้น ดังนั้น SSR จึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของกองทัพได้รับการยอมรับมากขึ้นได้ด้วยเช่นกัน

การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง (Security Sector Reform: SSR) เป็นกลไกสำคัญของหน่วยงานความมั่นคงและกองทัพในการสร้างความยอมรับจากประชาชนและนานาชาติ ซึ่ง SSR ถูกผลักดันจากประเทศตะวันตกเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในรูปแบบของเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือประเภทต่างๆ โดยปัจจุบันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังถูกจับตาในแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธและการเพิ่มขึ้นของงบประมาณด้านการทหารและความมั่นคง ดังนั้น หากมีกระบวนการปฏิรูปงานด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรมจะสามารถลดความกดดันในประเด็นดังกล่าวและสร้างความยอมรับให้เกิดขึ้นได้

การเผชิญหน้าของประเศมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจุบันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีบทบาทด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศการเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม และมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นภูมิภาคที่มีความตึงเครียดจากข้อพิพาทระหว่างประเทศในหลายพื้นที่ ทำให้ชาติมหาอำนาจทั้งจีนและสหรัฐฯ เข้ามาขยายอิทธิพลในภูมิภาคมากขึ้น ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดแนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธของประเทศในอาเซียนได้

การขยายอิทธิพลทางทะเลของจีน โดยเฉพาะในทะเลจีนใต้ที่ยังมีข้อพิพาทกับหลายประเทศในอาเซียน มีการสร้างหมู่เกาะเทียมและการพัฒนาอาวุธที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ จรวดติดตั้งหัวรบหลายหัวเพื่อยิงไปหลายเป้าหมาย (Multiple Independently - Targeted Reentry Vehicle Technology: MIRV)¹ ล่าสุดจีนได้ประกาศการปฏิรูปกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People's Liberation Army - PLA) และเพิ่มงบประมาณกลาโหมของปี 58 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.2 (808,230

ล้านหยวน) ซึ่งถือเป็น การเพิ่มขึ้นมากที่สุดในรอบ 3 ปี อันเป็นการส่งสัญญาณที่ชัดเจนว่าจีนจะไม่ลดบทบาททางการทหารและยังเพิ่มบทบาทความมั่นคงทางทะเลในเขตน่านน้ำที่มีข้อพิพาทกับหลายประเทศในภูมิภาคมากขึ้น 2 จึงทำให้หลายประเทศในอาเซียนที่มีข้อพิพาททะเลจีนใต้กับจีน หันมาจัดหาอาวุธเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกองทัพของตนเช่นกัน

การขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ที่เดินตามนโยบาย Pivot to Asia อย่างเข้มข้นมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมา สหรัฐฯ ได้มีการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่ประเทศในอาเซียน อาทิ การให้ความช่วยเหลือในเงินทุนโครงการ Global Security Contingency Fund (GSCF) เพื่อเสริมสมรรถนะทางทะเล การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการทหาร และล่าสุดได้มีการลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน - สหรัฐฯ (Joint Statement on the ASEAN - US Strategic Partnership) และเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตามความเป็นหุ้นส่วน ปี 2016 - 2020 (Plan of Action to Implement the ASEAN - US Partnership 2016-2020)³ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ในภูมิภาคซึ่งการได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ทำให้หลายประเทศสามารถจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์มาเสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัย

แนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms Race) ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การจัดสรรงบประมาณทางการทหารเพิ่มมากขึ้นเพื่อพัฒนากองทัพและจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์มีการแสดงขีดความสามารถทางการทหารอย่างกว้างขวาง

ซึ่งข้อมูลของสถาบันวิจัยเพื่อสันติภาพนานาชาติแห่งกรุงสต็อกโฮล์ม (Stockholm International Peace Research Institute: SIPRI)⁴ ระบุว่างบประมาณทางการทหารของประเทศในอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2008 อย่างรวดเร็ว อาทิ สิงคโปร์มีงบประมาณทางการทหารเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน โดยเพิ่มขึ้นจาก 7.4 พันล้านเหรียญเป็น 9.8 พันล้านเหรียญ อินโดนีเซีย อยู่ในอันดับ 2 เพิ่มขึ้นจาก 3.2 พันล้านเหรียญ เป็น 7 พันล้านเหรียญ และไทยอยู่ในอันดับ 3 เพิ่มขึ้นจาก 4.5 พันล้านเหรียญ เป็น 5.7 พันล้านเหรียญ โดยเมื่อพิจารณาถึงการจัดอันดับขีดความสามารถทางการทหารของโลก พบว่าอินโดนีเซียอยู่อันดับที่ 12 ไทยอยู่อันดับที่ 20 และเวียดนามอยู่อันดับที่ 21 ในขณะที่สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่ 26⁵

การเผชิญหน้าของประเศมหาอำนาจ ซึ่งส่วนหนึ่งส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องเพิ่มงบประมาณทางการทหารมากขึ้น ยังทำให้เกิดแนวโน้มของการแข่งขันสะสมอาวุธมากขึ้นในภูมิภาค โดยประเทศในภูมิภาคได้มีแผนและดำเนินการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์เพิ่มมากขึ้น อาทิ อินโดนีเซีย วางเป้าหมายว่าในปี 2024 จะมีเรือดำน้ำทั้งหมด 12 ลำ ซึ่งล่าสุดได้สั่งซื้อเรือดำน้ำ Scorpene 2 ลำ จากฝรั่งเศส⁶ และเรือฟริเกต 12 ลำ จากเนเธอร์แลนด์ เวียดนาม สั่งซื้อเรือดำน้ำ six's kilo-class และเรือคอร์เวต 12 ลำจากรัสเซีย รวมทั้งเริ่มการผลิตอากาศยานไร้คนขับ หรือ UAV ชนิด HS-6L เพื่อนำมาใช้ลาดตระเวนแถบเกาะชานย่าและทะเลจีนใต้ภายใน ปี 2016⁷ ในขณะที่ฟิลิปปินส์ สั่งซื้อเครื่องบินเจ็ตจากเกาหลีใต้กว่า 10 ลำ ซึ่งได้รับแล้ว 2 ลำ⁸ และล่าสุดยังได้รับมอบยานพาหนะทางการทหารจากสหรัฐฯ คือ M113A2 Armored Personnel Carriers (APCs) 114 คัน ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ใช้งบประมาณทางการทหารส่วนใหญ่ไปกับความมั่นคงทางทะเลกว่า 273 ล้านเหรียญ และคาดว่าจะเพิ่มถึง 500 ล้านเหรียญในปี 2021

การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคง กับ แนวโน้มการแข่งขันสะสมอาวุธในอาเซียน

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเพิ่มขีดความสามารถทางการทหาร นอกจากนี้กองทัพยังมีภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสงครามทั้งในและต่างประเทศ อาทิ การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย การเข้าร่วมรักษาสันติภาพ รวมถึงการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ทำให้ต้องมีการเพิ่มงบประมาณทางการทหาร และจัดหายุทโธปกรณ์เพิ่มเติม ซึ่งหลายครั้งนำมาสู่การตั้งข้อสงสัยจากประชาชนและสร้างความขัดแย้งในสังคม รวมทั้งสร้างความหวาดระแวงในภูมิภาคอีกด้วย ดังนั้น หากกองทัพของแต่ละประเทศได้มีการนำ SSR⁹ ที่เป็นกระบวนการในการปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคงให้เกิดความโปร่งใส จึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความยอมรับจากประชาชนและลดความหวาดระแวงจากสถานการณ์การแข่งขันสะสมอาวุธในภูมิภาคได้

SSR เป็นแนวคิดในกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นหลังทศวรรษ 1990 ในยุโรปตะวันออกหลังสงครามเย็นยุติลงซึ่งทำให้แนวคิดด้านความมั่นคงเปลี่ยนแปลงไปโดยขยายขอบเขตกว้างขวางไม่ใช่ด้านการทหารเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึง “ความมั่นคงของมนุษย์” ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ได้แก่ รัฐสภา กองทัพ ตำรวจ งานยุติธรรม ราชทัณฑ์ การข่าวกรอง และองค์กรด้านการทหารอื่นของรัฐ (Other State Militarised Organizations) รวมถึงภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และผู้หญิงอีกด้วย ดังนั้น งานด้านความมั่นคงจึงต้องมีบทบาทบทบาทการดำเนินงาน โดยใช้ SSR มาเป็น

แนวทางในการปฏิรูป ซึ่ง SSR มีหลักการสำคัญคือ การมุ่งเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ผ่านการกำกับดูแลและตรวจสอบโดยรัฐสภาที่เป็นหัวใจหลักของระบอบประชาธิปไตย เป็นการสร้างกรอบทางกฎหมายในการพิจารณาประเด็นความมั่นคง และเป็นเสมือนสะพานเชื่อมสู่สาธารณชนให้เข้ามามีบทบาทในการรับรู้และตัดสินใจ อันจะนำมาสู่การยอมรับและความชอบธรรมในการดำเนินงานด้านความมั่นคงจากทั้งในประเทศและนานาชาติ

การดำเนินงานผ่านกลไกรัฐสภาในส่วนของงานความมั่นคงนั้นเริ่มตั้งแต่การร่วมพิจารณานโยบายด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้เข้ากับกฎหมายระหว่างประเทศ การพิจารณางบประมาณ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการให้ความเห็นชอบอนุมัติแผนต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติของกองทัพในยามวิกฤต โดยภารกิจของสมาชิกรัฐสภาถือเป็นตัวแทนปวงชนและผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งบุคลากรของรัฐสภาต้องทำความเข้าใจกรอบงานด้านความมั่นคง และในขณะเดียวกันบุคลากรด้านความมั่นคงก็ต้องเข้าใจกระบวนการประชาธิปไตย หลักสิทธิมนุษยชน หลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมเช่นกัน แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติงานของภาคความมั่นคงส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นปัญหาทางเทคนิค กฎหมายที่เกี่ยวกับราชการลับ มืองค์กรที่มีขนาดใหญ่และการบริหารงานบุคคลที่ลับซับซ้อน รวมทั้งมีกฎหมายปฏิบัติที่ไม่เปิดเผย ซึ่งในประเด็นดังกล่าวยังต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ทั้งนี้ หากกองทัพ หน่วยงานความมั่นคง และรัฐสภา มีแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน เมื่อประเทศเกิดวิกฤตจากภัยคุกคามต่างๆ ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ การเพิ่มงบประมาณทางการทหาร และการเตรียมกำลัง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายรักษาความมั่นคงในการปกป้องอธิปไตยของประเทศ กลไก SSR จะเป็นกระบวนการที่สร้างการยอมรับให้กับงานด้านความมั่นคงมากขึ้น

บททิ้งท้าย

การปฏิรูปภาคส่วนความมั่นคงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสร้างความยอมรับให้เกิดต่องานด้านความมั่นคงรวมถึงกองทัพ ซึ่งในบริบทระหว่างประเทศหากกองทัพไทยและหน่วยงานความมั่นคงในอาเซียนมีการปฏิรูปงานภาคส่วนความมั่นคงให้เกิดความโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศก็จะทำให้การปฏิบัติการใดๆ ของกองทัพ รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการทหารในยุคที่มีการเผชิญหน้ากันสูงสามารถทำได้โดยมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากประชาชน ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจจากประชาชนในประเทศ และสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในภูมิภาคได้อีกด้วย...

อ้างอิง

- 1) An East Asian Arms Race: Does It Even Matter? <http://thedi diplomat.com/2015/12/indonesia-still-mulling-new-submarine-purchase/>
- 2-3) การปฏิรูปกองทัพจีน : จาก “เชิงรับ” สู่ “เชิงรุก” เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง ฉบับที่ 5-2/59 (1 - 15 ต.ค.58)
- 4) SIPRI Military Expenditure Database. http://www.sipri.org/research/armaments/milex/milex_database
- 5) Countries Ranked by Military Strength (2015). <http://www.globalfirepower.com/countries-listing.asp>
- 6) Indonesia Still Mulling New Submarine Purchase. <http://thedi diplomat.com/2015/12/indonesia-still-mulling-new-submarine-purchase/>
- 7) Vietnam Reveals New Drone for Patrolling the South China Sea. <http://thedi diplomat.com/2015/12/vietnam-reveals-new-drone-for-patrolling-the-south-china-sea/>
- 8) US Gives Philippines 114 Military Vehicles. <http://thedi diplomat.com/2015/12/us-gives-philippines-114-military-vehicles/>

แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงโลก 2016 : สถานการณ์ความขัดแย้งที่น่าจับตามอง

สถานการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญทั่วโลก ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมี 3 สถานการณ์สำคัญ ได้แก่ (1) กลุ่มตาลีบันในอัฟกานิสถาน (2) สงครามกลางเมืองในซีเรียและ (3) ข้อพิพาททะเลจีนใต้ ซึ่งในสองสถานการณ์แรกนั้นจะเกี่ยวข้องกับการขยายตัวของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่ม IS ที่มีแนวโน้มเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนในเรื่องข้อพิพาททะเลจีนใต้ จะส่งผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพในการเป็นอาเซียน และการรักษาสันติภาพของประชาคมอาเซียนในภูมิภาค

สถานการณ์โลก 1 ปีที่ผ่านมา หลายภูมิภาคได้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นคงที่รวดเร็วทั้งทางด้านการเมือง สังคม เทคโนโลยี การทหาร และเศรษฐกิจ โดยมีทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ และความขัดแย้งระหว่างประเทศที่มีมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง ซึ่งสถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ ทั้งในตะวันออกกลาง เอเชียแปซิฟิก และแอฟริกา ที่อาจลุกลามขยายออกไปจนไม่สามารถจำกัดวงได้ โดยในปี ค.ศ. 2016 มีหลายหน่วยงานได้คาดการณ์ถึงความขัดแย้ง ทั่วโลกที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ การวางยุทธศาสตร์ และนโยบายการต่างประเทศ โดยความขัดแย้งเหล่านี้จะนำไปสู่ความไม่มั่นคง ในระดับโลกที่หลายประเทศต้องเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

10 สถานการณ์ความขัดแย้งทั่วโลกที่น่าจับตามองในปี ค.ศ. 2016

สถานการณ์ความขัดแย้งทั่วโลกส่วนใหญ่เกี่ยวข้องและเป็นผลพวงจากกรณี การเกิดขึ้นของกลุ่ม Islamic State (IS), ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มต่อต้านรัฐ, สงครามกลางเมือง และข้อพิพาทเหนือดินแดน โดยมี 10 สถานการณ์ความขัดแย้งที่น่าสนใจ ดังนี้

1) **ซีเรีย และอิรัก** : ในปี ค.ศ. 2015 ที่ผ่านมา สถานการณ์สงครามกลางเมืองในซีเรีย การลุกลามของกลุ่ม IS ได้สร้างผลกระทบข้ามภูมิภาคในเรื่องผู้อพยพอีกทั้งมีประเทศมหาอำนาจหลายประเทศเข้ามาแทรกแซงและมีบทบาทมาก นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งทางศาสนาระหว่างนิกายชีอะห์และซุนนี

2) **ตุรกี** : สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศ ตั้งแต่ช่วง 1984 ระหว่างรัฐบาลและพรรค Kurdistan Workers' Party (PKK) ที่ สนับสนุนกลุ่มเคลื่อนไหวชาวเคิร์ด โดยความขัดแย้งดังกล่าวทำให้มีผู้เสียชีวิตแล้วมากกว่า 3 หมื่นคน

3) **เยเมน** : สงครามภายในประเทศ และการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง ไปจนถึงการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญของการก่อการร้ายและอิหร่าน

4) **ลิเบีย** : ความวุ่นวายหลังสิ้นสุดยุคของประธานาธิบดี กัดดาฟี และการเข้ามาของกลุ่ม IS ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ รวมถึงการจัดการส่งออกแก๊สและน้ำมัน ซึ่งรัฐบาลใหม่ต้องดำเนินการต่อไป

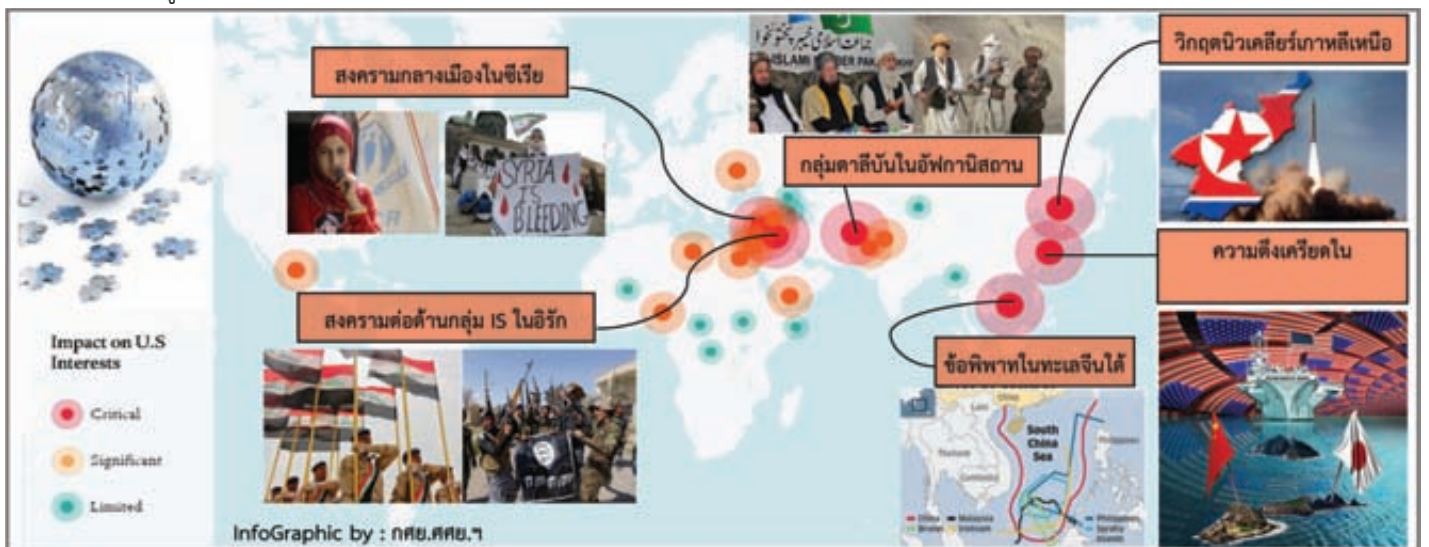
5) **ปัญหาใน Lake Chad Basin** : ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ไนจีเรีย ไนเจอร์ แคเมอรูน และชาดที่กำลังเผชิญหน้ากับกลุ่มก่อการร้าย Boko Haram

6) **ซูดานใต้** : ปัญหาสงครามกลางเมือง การรักษาสันติภาพ และการผลักดันจาก Intergovernmental Authority on Development (IGAD) ซึ่งเป็นองค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคที่พยายามผลักดันให้ผู้นาซูดานใต้ปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

7) **บรุนดี** : ประธานาธิบดี Pierre Nkurunziza พยายามรักษาอำนาจเพื่ออยู่ต่อในตำแหน่ง ทำให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างกองกำลังรัฐบาลกับกลุ่มนักรบต่อสู้ฝ่ายตรงข้าม จนเกิดเป็นสงครามกลางเมืองและทำให้สิทธิมนุษยชนเสื่อมถอย

8) **อัฟกานิสถาน** : การเจรจาสันติภาพกับกลุ่มตาลีบัน การตัดสินใจสำคัญเกี่ยวกับการคงกำลังกองทัพของสหรัฐฯ ไว้ในประเทศ และการตกลงการ สนับสนุนทางการเงินของนาโต้

9) **ข้อพิพาททะเลจีนใต้** : การเผชิญหน้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ จากปฏิบัติการ FONOP (Freedom of Navigation Operation) และกรณีความขัดแย้งระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศ

10) โคลอมเบีย: การเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลโคลอมเบียกับกองกำลังฝ่ายปฏิวัติ (Revolutionary Armed Forces of Colombia หรือ Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia: FARC) ซึ่งอาจนำมาสู่การยุติการสู้รบที่ยาวนานกว่า 51 ปี

สถานการณ์ความขัดแย้งที่มีผลต่อยุทธศาสตร์ความมั่นคงในมุมมองของสหรัฐฯ

Center for Preventive Action, Council on Foreign Relations (CFR) ซึ่งเป็นหน่วยงานคลังสมองที่เป็นองค์กรอิสระของสหรัฐฯ ที่สนับสนุนการจัดทำนโยบายการต่างประเทศของสหรัฐฯ ได้ทำการสำรวจและสอบถามความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาประเมินสถานการณ์ และจัดลำดับความสำคัญของแนวโน้มความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และการวางนโยบาย โดยในปี ค.ศ. 2016 แบ่งสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางการเมืองและความขัดแย้งของประเทศต่างๆ ที่เรียงตามความสำคัญใน 3 ระดับ คือ Tier 1 มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ โดยตรง Tier 2 มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์แต่ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ โดยตรง และ Tier 3 เป็นความขัดแย้งในภูมิภาคไม่กระทบทางยุทธศาสตร์และผลประโยชน์โดยตรงของสหรัฐฯ² โดยสถานการณ์ความขัดแย้งในระดับ Tier 1 ที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อนโยบายการต่างประเทศของสหรัฐฯ และอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายของหลายประเทศ ที่สำคัญมี 6 สถานการณ์³ ดังนี้

1) กลุ่มตาลีบันในประเทศอัฟกานิสถาน : การเจรจาสันติภาพระหว่างกลุ่มตาลีบันที่มีผู้นำคนใหม่ คือ นาย Akhtar Mohammad Mansour แกนนำกลุ่มตาลีบันคนใหม่ กับรัฐบาลอัฟกานิสถานโดยประธานาธิบดี Ashraf Ghani รวมทั้งล่าสุดสหรัฐฯ เปลี่ยนแผนไม่ถอนทหารออกจากอัฟกานิสถานหลังจากกลุ่มตาลีบันกลับมาสร้างสถานการณ์รุนแรงอย่างต่อเนื่องอีกครั้ง ทั้งนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้ประกาศถอนทหาร 9,800 คน ออกจากอัฟกานิสถานแต่ล่าสุดได้ประกาศว่าจะคงกำลังทหารไว้ 5,500 คน จนถึงสิ้นปี ค.ศ. 2017

2) สงครามกลางเมืองในซีเรีย : สงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มกบฏต่อต้านประธานาธิบดี Bashar al-Assad และการเข้ามายุ่งยงของอิทธิพลของกลุ่ม IS รวมทั้งการแทรกแซงของมหาอำนาจคือ รัสเซียและสหรัฐฯ รวมทั้งล่าสุดหลังเหตุการณ์โจมตีปารีส ที่กลุ่ม IS ออกมาแสดงความรับผิดชอบ ทำให้ฝรั่งเศสและอังกฤษเข้ามามีส่วนร่วมในการโจมตีกลุ่ม IS ในซีเรียมากขึ้น นอกจากนี้ สงครามกลางเมืองซีเรียยังส่งผลให้เกิดผู้อพยพเข้าไปในยุโรปมากขึ้น

3) ข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ : การสร้างเกาะเทียมของจีนสร้างความไม่พอใจต่อหลายประเทศในอาเซียนที่มีข้อพิพาทกัน โดยปัจจุบัน สหรัฐฯ ได้มีการส่งเรือลาดตระเวนเข้ามาในเขต 12 ไมล์ทะเลบริเวณเกาะเทียมนอกจากนี้ จีนได้มีการสร้างท่าเรือ ฐานทัพทางทหาร และมียุทธโศปกรณ์ประจำการในเกาะเทียม ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวอาจนำมาสู่ความขัดแย้งทางทหารที่มีหลายประเทศในอาเซียนเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4) ความตึงเครียดในทะเลจีนตะวันออก : หลังจากจีนได้ประกาศเขตป้องกันทางอากาศ (Air Defense Identification Zone: ADIZ) ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2013 ทำให้สถานการณ์ในทะเลจีนตะวันออกคุกรุ่นมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่ดินและญี่ปุ่นมีโครงการพัฒนาบ่อก๊าซธรรมชาติร่วมกันในบริเวณที่มีข้อขัดแย้ง แต่เมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา จีนได้ดำเนินโครงการบ่อก๊าซธรรมชาติเข้ามาใกล้เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) ของญี่ปุ่น อีกทั้ง ปัจจุบันญี่ปุ่นมีนโยบายที่เป็นชาตินิยมมากขึ้น รวมถึงการแทรกแซงของสหรัฐฯ ในภูมิภาค ที่อาจทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันได้มากขึ้น

5) วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือ : เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2015 เกาหลีเหนือได้ยิงปืนข้ามเขตชายแดนไปยังเกาหลีใต้ ในพื้นที่เขตปลอดทหาร (Demilitarized Zone: DMZ) นอกจากนี้ ยังมีกรณีเรื่องความมั่นคงไซเบอร์ และล่าสุดเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2016 ซึ่งเกาหลีเหนือมีการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ครั้งที่ 4 โดยอ้างว่าเป็นระเบิดไฮโดรเจน ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ สหรัฐฯ ให้การสนับสนุนเกาหลีใต้ด้วยการทำข้อตกลงทางการทหาร และมีการเคลื่อนย้ายกำลังพลของสหรัฐฯ กว่า 6 หมื่นนายเข้าไปประจำการในเกาหลีใต้

6) สงครามต่อต้านกลุ่ม IS ในอิรัก : การคุกคามของกลุ่ม IS เข้าไปในอิรักตั้งแต่ปี ค.ศ.2014 ทำให้สหรัฐฯ ไม่สามารถจะละทิ้งอิรักไปได้ตามที่ได้เคยประกาศไว้ โดยล่าสุดประธานาธิบดีโอบามาได้ส่งกองกำลังรบพิเศษ 3,500 คน เข้าร่วมต่อสู้กับกลุ่ม IS ในอิรัก ทั้งนี้ เมื่อเดือนธันวาคม ที่ผ่านมา กองกำลังรักษาความปลอดภัยของอิรักได้ยึดเมือง Ramadi ซึ่งเป็นเมืองยุทธศาสตร์หลักคืนจากกลุ่ม IS ได้ รวมทั้งอิรักยังเกิดสงครามภายในระหว่างนิกายสุหนี่และชีอะห์ ที่ทวีความรุนแรงขึ้นอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นมี 3 สถานการณ์ความขัดแย้งสำคัญที่น่าจับตามองสำหรับประเทศไทยได้แก่ (1) กลุ่มตาลีบันในอัฟกานิสถาน (2) สงครามกลางเมืองในซีเรีย และ (3) ข้อพิพาททะเลจีนใต้ ซึ่งใน 2 สถานการณ์แรกนั้นจะเกี่ยวข้องกับการขยายตัวของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่ม IS ที่อาจขยายตัวเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนในเรื่องข้อพิพาททะเลจีนใต้ จะส่งผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพในการเป็นอาเซียนและการสะสมอาวุธของประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะประเทศที่มีข้อขัดแย้งโดยตรงรวมทั้งการรักษาสมดุลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคอีกด้วย

บททิ้งท้าย

การประมวลสถานการณ์ความขัดแย้งในปี ค.ศ. 2016 เปรียบเหมือนการสำรวจสถานะแวดล้อมโลก ซึ่งทำให้เห็นว่าแนวโน้มความขัดแย้งดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้สถานะแวดล้อมของโลกในอนาคตเผชิญกับภัยคุกคามมากขึ้นในทุกมิติ ทั้งนี้ หน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกองทัพไทยควรนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เพื่อวางแผนวางรับมือและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการปรับวางยุทธศาสตร์ นโยบาย และทิศทางของประเทศในการรับมือกับภัยคุกคามที่สำคัญเหล่านี้ให้ทันท่วงทีต่อไป

อ้างอิง

- 1) 10 Conflicts to Watch in 2016. <http://foreignpolicy.com/2016/01/03/10-conflicts-to-watch-in-2016/>.
- 2) Preventive Priorities Survey 2016. Council on Foreign Relations
- 3) Global Conflict Tracker. <http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#/>
- 4) Global Trends 2030: Alternative Worlds. National Intelligence Council

เหตุการณ์ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์สำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงของเอเชีย ในปี พ.ศ. 2559 (2016)

ปี พ.ศ. 2558 (2015) ที่ผ่านมา ดุลอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ของโลกมุ่งสู่ภูมิภาคเอเชีย การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นมากมายอย่างรวดเร็ว และถูกจับตามองจากทั่วโลก ในปี พ.ศ.2559 (2016) จึงเป็นปีที่สถานการณ์เกี่ยวกับความมั่นคงต่างๆ ในเอเชียมีความสำคัญอย่างยิ่ง นิตยสาร Diplomat ซึ่งเป็นนิตยสารด้านความมั่นคงชั้นนำในภูมิภาคได้สรุปเหตุการณ์ที่น่าสนใจในปี 2016 ไว้ 7 เหตุการณ์ประกอบด้วย 1) การเลือกตั้งในไต้หวัน 2) การจัดตั้งธนาคาร AIIB ของจีน 3) การเลือกเลขาธิการพรรคคนใหม่ของเวียดนาม 4) กรณีพิพาท Comfort Women 5) การเจรจาสันติภาพระหว่างอินเดียและปากีสถาน 6) การเจรจาสันติภาพระหว่างอัฟกานิสถานและกลุ่มตาลีบัน และ 7) การเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างๆ ของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วมีความเชื่อมโยงสลับซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงอื่นๆ โดยไร้ข้อจำกัดด้านพรมแดน จากสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงที่ไม่แน่นอน การรวมตัวของประเทศต่างๆ เป็นกลุ่มพันธมิตรที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและความมั่นคงของโลก และภูมิภาคในวงกว้าง ทุกประเทศจึงเฝ้าจับตามองแนวโน้มสถานการณ์สำคัญในปี 2016 เพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างทันทั่วทั้งที่

เหตุการณ์ในเชิงภูมิรัฐศาสตร์สำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงของเอเชียในปี 2016

นิตยสาร The Diplomat นิตยสารด้านความมั่นคงชั้นนำในภูมิภาคของออสเตรเลีย ได้นำเสนอบทวิเคราะห์ต่อสถานการณ์ทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเอเชีย-แปซิฟิก โดยคาดการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ และสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่น่าสนใจและส่งผลกระทบต่อภูมิภาคไว้ดังนี้

1. การเลือกตั้งในไต้หวัน : นางโซ อิง เหวิน สร้างประวัติศาสตร์คว้าชัยชนะในการเลือกตั้งและก้าวขึ้นเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของไต้หวัน เมื่อ 16 ม.ค.59 ทั้งนี้ นางโซ อิง เหวิน อายุ 59 ปี ดำรงตำแหน่งประธานพรรคฝ่ายค้านประชาธิปไตยก้าวหน้า (DPP) มาตั้งแต่ปี 51 และมีจุดยืนในเรื่องการไม่ยอมรับนโยบาย 'จีนเดียว' ของจีน ซึ่งต่างจาก นายหม่า อิง จิว จากพรรคก๊กมินตั๋ง (KMT)

อดีตประธานาธิบดีซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับจีนและเพิ่งจะหมดวาระลง จึงน่าจะแน่ใจว่า “ผลจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของไต้หวันจะทำให้นโยบายของไต้หวันที่มีต่อจีน และสถานการณ์ในช่องแคบไต้หวันเปลี่ยนไปอย่างไร?”

2. การจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ของจีน : จีนสามารถระดมสมาชิกเป็นร่วมก่อตั้ง AIIB ได้ถึง 57 ประเทศในเวลาเพียง 7 เดือน (มิ.ย. - ธ.ค.58) โดยมีสมาชิกทั้งในยุโรปและเอเชีย (เว้นสหรัฐฯ และญี่ปุ่น) แสดงให้เห็นว่าประเทศต่างๆ ไม่ต้องการผูกมัดกับสถาบันการเงินอย่าง World Bank และ IMF ที่ถูกครอบงำโดย สหรัฐฯ และชาติตะวันตก ขณะที่ในภูมิภาคก็มี Asian Development Bank (ADB) ซึ่งญี่ปุ่นเป็นแกนนำอยู่ จึงเป็นเรื่องที่น่าจับตามองว่า แม้ AIIB ที่นำโดยจีนจะมีทั้งเงินทุนและประสบการณ์ในหลายประเทศ แต่จีนต้องเรียนรู้อีกมากในการบริหารสถาบันการเงินระดับโลก และต้องรักษาสมาคมผลประโยชน์ในความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิก AIIB ทั้ง 57 ประเทศด้วย

3. การเลือกเลขาธิการพรรคคนใหม่ของเวียดนาม : การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามครั้งที่ 12 ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงฮานอย เมื่อ 28 ม.ค.59 ได้มีมติเลือก นาย เหงียน พู เจาะ (Nguyễn Phú Trọng) เลขาธิการใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์คนปัจจุบัน ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับจีนให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกหนึ่งสมัย โดยก่อนหน้านี้มีการคาดการณ์ว่า นายเหงียน ตัน ซุง (Nguyễn Tấn Dũng) นายกรัฐมนตรีเวียดนามคนปัจจุบัน ซึ่งมีความใกล้ชิดและได้รับ

การสนับสนุนจากสหรัฐฯ จะลงชิงตำแหน่งเลขาธิการพรรคฯ ด้วย แต่สุดท้ายก็ได้ถอนตัวไปก่อน ผลจากการลงมติฯ ก่อให้เกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจและการต่างประเทศของเวียดนามในปัจจุบันและอนาคต ท่ามกลางสถานการณ์ที่จีนและสหรัฐฯ ต่างกำลังแข่งขันกันขยายอิทธิพลในภูมิภาค

4. กรณีพิพาท Comfort Women : จากช่วงประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีข้อกล่าวหาว่าทหารญี่ปุ่นบังคับให้หญิงชาวเกาหลีเป็นทาสรับใช้ทางเพศ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลเกาหลีได้บรรลุข้อตกลงการแก้ไขข้อพิพาทเรื่อง หญิงบำเรอ (Comfort Women) เมื่อ 28 ธ.ค.58 โดยมีสหรัฐฯ ช่วยผลักดันการเจรจา ซึ่งส่วนหนึ่งของข้อตกลงคือ ญี่ปุ่นจะมอบเงิน 1 พันล้านเยน (8.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ให้แก่สมาคมช่วยเหลือที่จะจัดตั้งขึ้นในอนาคต โดยนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น “แสดงความรู้สึกขอโทษ” (express feelings of apology) ที่สำคัญคือจะเป็นการแก้ไขข้อตกลงฯ เป็นครั้งสุดท้าย โดยทั้งสองฝ่ายจะไม่หยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาพูดอีกในอนาคต ข้อตกลงนี้ย้ำเตือนให้จีนเห็นว่าสหรัฐฯ เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในเอเชีย และภูมิภาคเอเชียถูกชี้นำโดยสหรัฐฯ

5. การเจรจาสันติภาพระหว่างอินเดียและปากีสถาน : นายกรัฐมนตรีอินเดียและปากีสถานสร้างความหวังต่อสันติภาพในคาบสมุทรอินเดียอีกครั้ง โดยทั้งสองฝ่ายส่งสัญญาณถึงโอกาสในการเจรจาสันติภาพที่จะเกิดขึ้นในปี 2016 แม้การเจรจาระดับสูงของทั้งสองฝ่ายได้ถูกยกเลิกถึง 2 ครั้งในปีที่ผ่านมา เนื่องจากปากีสถานต้องการหารือปัญหาแคชเมียร์และชักชวนให้กลุ่มที่ต้องการแยกตัวเป็นอิสระเข้าร่วมด้วย นอกจากการเจรจา จะเห็นได้ว่าในคาบสมุทรอินเดียยังคงกลายเป็นสิ่งเวียนแห่งใหม่ ระหว่างจีนที่กำลังรุกคืบอิทธิพล โดยให้การสนับสนุนปากีสถาน กับอินเดียที่ครองความเป็นใหญ่ในเอเชียใต้ ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐฯ

6. การเจรจาสันติภาพระหว่างอัฟกานิสถานและกลุ่มตาลีบัน : คณะผู้แทนของ 4 ประเทศ ซึ่งประกอบด้วย อัฟกานิสถาน ปากีสถาน จีน และสหรัฐฯ เข้าร่วมการประชุมสันติภาพ ณ กรุงคาบูล อัฟกานิสถาน โดยเป้าหมายหลักของการหารือในครั้งนี้อยู่ที่ การกำหนดให้มีการพบปะเจรจาโดยตรง ระหว่างรัฐบาลอัฟกานิสถานกับกลุ่มตาลีบัน เพื่อหาทางยุติการสู้รบที่ยืดเยื้อยาวนาน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ และล่าสุดกลุ่มตาลีบันได้ออกมาปฏิเสธการเจรจา

7. การเกิดประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) : การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (AC) อันประกอบด้วย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อ 31 ธ.ค.58 โดยนำมาซึ่งการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการค้า ความมั่นคง และสังคมวัฒนธรรมของชาติสมาชิกอาเซียน จากการเกิดขึ้นของประชาคม ส่งผลให้สหรัฐฯ และจีนมีความสนใจในภูมิภาคนี้ เห็นได้จากความพยายามครั้งสำคัญของสหรัฐฯ ในการแผ่ขยายอิทธิพลเข้าไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามนโยบาย “ปักหมุดเอเชีย” (Pivot to Asia) และความพยายามดึงอาเซียนให้ออกห่างจากจีน

บททิ้งท้าย

สถานการณ์สำคัญทั้ง 7 ประเด็นข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมหาอำนาจทั้งสหรัฐฯ และจีนให้ความสนใจและพยายามขยายบทบาทของตนในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ความเคลื่อนไหวของมหาอำนาจในภูมิภาค มีผลกระทบต่อการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย การตั้งธนาคาร AIB ของจีน ผลการเลือกตั้งในไต้หวัน การเลือกตั้งเลขาธิการพรรคคนใหม่ในเวียดนาม การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาค (เกาหลีใต้กับญี่ปุ่น อินเดียบกับปากีสถาน และอัฟกานิสถานกับกลุ่มตาลีบัน) การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในประชาคมอาเซียน สถานการณ์เหล่านี้เป็นเสมือนเวทีที่ท้าทายให้มหาอำนาจประลองกำลังแย่งชิงความเป็นผู้นำในภูมิภาค และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นหากประเทศต่างๆ ในเอเชียมีความเข้าใจต่อยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจ รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ก็จะส่งผลทำให้ประเทศนั้น สามารถปรับตัวและแสวงประโยชน์ในด้านต่างๆ จากสถานการณ์ทั้งทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ความมั่นคง และเศรษฐกิจ แต่ในทางกลับกัน หากขาดความเข้าใจและประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอาจทำให้ประเทศนั้นตกอยู่ภายใต้การครอบงำ หรืออาจกลายเป็นตัวแทนของมหาอำนาจในความขัดแย้ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาคได้ด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่มีความสำคัญเฉพาะหน้าที่เกี่ยวข้องกับไทยมากที่สุดคือ การเกิดประชาคมอาเซียน จะเห็นได้จากการที่สองมหาอำนาจ ต้องการแย่งพื้นที่ในอาเซียน โดยสหรัฐฯ จัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหรัฐฯ เมื่อ 15 ก.พ.59 ณ เมือง Rancho Mirage รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่ผ่านมา และที่จะเกิดขึ้นต่อไปคือการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ในเดือน ก.ย.59 ณ กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันสหรัฐฯ และจีน มองไทยเป็นหนึ่งในพันธมิตรสำคัญทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในภูมิภาค ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ไทยจะต้องติดตาม ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและถูกต้อง เข้าใจต่อยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจในภูมิภาคจัดวางท่าที (Positioning) ของตนอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างสมดุล (Balance of power) ท่ามกลางสถานการณ์ที่อ่อนไหวและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขณะที่ชาติสมาชิกอาเซียนควรดำเนินนโยบายที่เป็นกลางเพื่อรักษาผลประโยชน์และเสถียรภาพ ความมั่นคง ความเป็นเอกภาพของประชาคมเอาไว้ร่วมกันตามปณิธานที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community)

อ้างอิง

- 1) ประชาคมอาเซียน 2558 : อนาคตและการปรับกระบวนทัศน์ประเทศไทย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2554
- 2) http://thediplomat.com/2015/12/7-events-of-geopolitical-sequenece-to-anticipate-in-asia-in-early-2016/?utm_content=buffer9005d&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign

ส่วนที่ 2

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน
(SSC ASEAN FOCUS) (ม.ค. - มี.ค.59)

ฉบับที่ 7/59 (1 - 15 ม.ค.59)

อิทธิพลของจีนใน สปป.ลาว “ผลประโยชน์ที่ลงตัว” หรือ “การครอบงำ” ...?

ความพยายามของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ที่ต้องการเห็นประชาชนภายในประเทศของตน หลุดพ้นจากปัญหาความยากจนให้ได้ ภายในปี 2563 ตาม “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะ ปี 2554 – 2563” ด้วยการอนุมัติให้กลุ่มทุนจากจีน ได้รับสัมปทานพื้นที่ต่างๆ เพื่อพัฒนาเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)” ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนโครงการทั้งหมดของประเทศนั้น กำลังกลายเป็นความท้าทายครั้งใหม่ที่ สปป.ลาว ต้องเผชิญ

ความเป็นมา

สปป.ลาว กำลังดำเนินการพัฒนาพื้นที่ต่างๆ ภายใต้ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะ (Special Economic Zone)” ปี 2554 – 2563 โดยได้ กำหนดแนวทางในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่เป็น 3 ลักษณะ¹ ได้แก่ (1) พื้นที่ทุกชายาก/พื้นที่ที่อยู่ห่างไกล (2) กำหนดพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นเขตเศรษฐกิจเฉพาะ เพื่อส่งเสริมการลงทุน การค้าและการท่องเที่ยว (3) กำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมเป็น เขตอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรกรรมการผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งรัฐบาล สปป.ลาว ได้มีการสร้างกลไก ได้แก่ “คณะกรรมการแห่งชาติลาวเพื่อ คุ้มครองเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตเศรษฐกิจเฉพาะ” เพื่อขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์และติดตามความคืบหน้าของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบัน สปป.ลาว มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ รวมทั้งสิ้น 10 แห่ง โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ให้ได้ 25 แห่ง ภายในปี 2563 ซึ่งข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว สถาน กงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต พบว่า รัฐบาลลาวได้ให้สัมปทานแก่ กลุ่มทุนจีนเพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ มากถึง 5 แห่ง ซึ่งทำให้ จีนกลายเป็นประเทศที่ได้รับสัมปทานรายใหญ่ที่สุดใน สปป.ลาว (5 ใน 10 แห่ง) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ (ดังแผนภาพด้านล่าง)

บทวิเคราะห์

ด้านการเมืองและความมั่นคง :

ด้วยเหตุที่ สปป.ลาว ไม่มีทางออกสู่ทะเล (Land Locked) ฉะนั้น การที่ สปป.ลาว หันมามุ่งเน้นดำเนินยุทธศาสตร์ทางด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ บริเวณพื้นที่ชายแดนรอบๆ ประเทศ เพื่อรองรับโครงข่ายเส้นทางคมนาคมทางบกภายใต้กรอบอาเซียน จึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในมิติด้านความมั่นคง กล่าวคือ การอนุมัติให้กลุ่มทุน จากจีนรับสัมปทานพื้นที่ชายแดน (ให้เช่าพื้นที่เป็น ระยะเวลา 99 ปี) เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ นั้น ส่งผลด้านบวก ต่อ สปป.ลาว กล่าวคือ จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ สร้าง ความสัมพันธ์อันดี และกระชับความร่วมมือระดับทวิภาคีระหว่าง สปป.ลาว กับจีนให้แน่นแฟ้นทั้งนี้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ในบริเวณที่โครงข่ายเส้นทางคมนาคมของอาเซียนพาดผ่าน (เส้นทาง R3A) นั้นถือว่ามีมีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อ สปป.ลาว อย่างมาก เพราะนอกจากจะใช้เป็นเส้นทางคมนาคมของโครงสร้าง พื้นฐานที่เกื้อกูลด้านเศรษฐกิจแล้วยังสามารถใช้เป็นเส้นทาง ดำเนินยุทธศาสตร์ทางด้านความมั่นคงและการทหารได้อีกทาง หนึ่งด้วย

ชื่อเขตเศรษฐกิจ	แขวงที่ตั้ง	ผู้พัฒนา
1 เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน - เซโน	แขวงสะหวันนะเขต	รัฐบาล สปป.ลาว
2 เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อเต็นแดนคำ	แขวงหลวงน้ำทา	นักลงทุนจีน
3 เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ	แขวงบ่อแก้ว	นักลงทุนจีน
4 เขตเศรษฐกิจเฉพาะเวียงจันทน์ - โฆง	นครหลวงเวียงจันทน์	นักลงทุนไต้หวัน
5 เขตเศรษฐกิจเฉพาะนละมิต	นครหลวงเวียงจันทน์	นักลงทุนมาเลเซีย
6 เขตเศรษฐกิจเฉพาะพูเซียว	แขวงคำม่วน	นักลงทุน สปป.ลาว
7 เขตพัฒนารวมไซเสดถา	นครหลวงเวียงจันทน์	นักลงทุนจีน
8 เขตเศรษฐกิจเฉพาะบึงฮาดหลวง	นครหลวงเวียงจันทน์	นักลงทุนจีน
9 เขตเศรษฐกิจเฉพาะลองแตงท์	นครหลวงเวียงจันทน์	นักลงทุนเวียดนาม
10 เขตเศรษฐกิจเฉพาะท่าแขก	แขวงคำม่วน	นักลงทุนลาว/สิงคโปร์และจีน

การที่รัฐบาล สปป.ลาว ให้กลุ่มทุนจากจีนได้รับสัมปทานพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ มากกว่า 6.75 ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่ประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 60 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด) และการออกกฎหมายห้ามชาวลาว ซื้อ - ขาย หรือโอนกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินในบริเวณพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ (เนื่องจากรัฐบาล สปป.ลาว ได้มอบอำนาจและสิทธิ์ขาดในการบริหารจัดการพื้นที่ในด้านเศรษฐกิจให้แก่จีนแล้ว) ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว และการดำรงชีวิตของประชาชน เช่น กรณีพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน - เซโน² ที่เกิดปัญหาผลผลิตทางการเกษตร (ข้าว กาแฟ ยางพารา และข้าวโพด) ไม่เพียงพอต่อการบริโภคและการส่งออก ทั้งนี้เนื่องจากชาวลาวไม่สามารถนำที่ดินมาเปลี่ยนเป็นทุนเพื่อใช้ประกอบอาชีพได้

นอกจากนี้ การที่ สปป.ลาว ให้กลุ่มทุนจีนรับสัมปทานและให้สิทธิ์ขาดในการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษฯ นาน 99 ปี อาจทำให้กลุ่มทุนจีนบางกลุ่มแสวงประโยชน์จากสิทธิ์ในสัมปทานของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ โดยนำไปใช้เพื่อดำเนินการทางธุรกิจที่เชื่อมโยงไปสู่ยุคคูปการูปแบบใหม่ เช่น การเป็นแหล่งฟอกเงิน อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การพนัน (การเปิดคาสิโน “คิงส์โรมัน” ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ)³ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การตัดไม้ทำลายป่า และการค้าสัตว์ป่า) เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ เหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของ สปป.ลาว ในอนาคตได้

ด้านเศรษฐกิจ :

การเปิดโอกาสให้กลุ่มทุนจากจีนรับสัมปทานพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ นั้นจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างชาติที่กำลังจะเข้ามาลงทุนใน สปป.ลาว และยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น (การนำเข้า - การส่งออก) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจให้แก่ สปป.ลาว ในภูมิภาค โดยพื้นที่ดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่รองรับการค้าและการลงทุนของ สปป.ลาว เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) อันจะส่งผลทำให้ สปป.ลาว และอาเซียนมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังทำให้ชาวลาวมีความกินดีอยู่ดี และหลุดพ้นจากปัญหาความยากจนได้ ดังเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2563

อย่างไรก็ตาม หากกลุ่มทุนจีนบางกลุ่มอาศัยช่องว่างทางกฎหมายและสิทธิพิเศษที่ได้รับจาก สปป.ลาว ในการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย อาจส่งผลให้ สปป.ลาว ต้องแก้ไขปัญหาที่ตามมาหลังจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และอาจถูกประชาคมโลกนำเหตุผลเหล่านี้ไปใช้เป็นข้ออ้างเพื่อกีดกัน หรือคว่ำบาตร สปป.ลาว ทางด้านเศรษฐกิจในอนาคตได้

ด้านสังคมและวัฒนธรรม :

การพัฒนาพื้นที่ต่างๆ เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ของ สปป.ลาว จะส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ดีขึ้น (ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ) และทำให้ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ฯ มีงานทำและมีรายได้เลี้ยงชีพตนเอง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

การให้กลุ่มทุนจากจีนรับสัมปทานพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ นั้นนำมาซึ่งปรากฏการณ์ “การย้ายถิ่นฐาน” ของชาวจีน (นักธุรกิจ แรงงาน ครอบครัว และผู้ติดตาม) มายัง สปป.ลาว ถึงแม้ว่ากลุ่มชาวจีนเหล่านี้จะมีเป้าหมายเพื่อเดินทางเข้ามาลงทุนและทำงานก็ตาม แต่ด้วยความแตกต่างจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ฯลฯ ส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายประการ เช่น ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะบึงชาตุหลวง⁴ ที่ชาวลาวขนานนามว่าเป็น “China Town แห่งนครหลวงเวียงจันทน์” ได้เกิดปัญหาการแย่งงานทำ การแย่งพื้นที่ทำกิน วัฒนธรรมของ สปป.ลาว ถูกกลืน ฯลฯ และอาจกลายเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา

บทส่งท้าย

1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ อันเป็นผลจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจฯ ของ สปป.ลาว นั้น สามารถนำมาเป็นกรณีศึกษาแก่ไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ของประเทศ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของตนและอาเซียนในอนาคตได้ ทั้งนี้ควรนำกรณีตัวอย่างจากการที่อังกฤษเข้าพื้นที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นระยะเวลา 99 ปี มาเป็นกรณีศึกษาด้วยเช่นกัน โดยมีข้อสังเกตว่าอังกฤษไม่ได้เข้ามาในลักษณะครอบงำ หรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่เพียงอย่างเดียว แต่ได้วางรากฐานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น การปกครอง การมีเสรีภาพในการพูด การโฆษณา การชุมนุม รวมทั้งสิทธิในการนับถือศาสนา ฯลฯ ไว้ด้วย จนเป็นผลทำให้จีนต้องยอมให้มีการปกครองแบบหนึ่งประเทศสองระบบในปัจจุบัน

2) ปัจจุบันประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ยังไม่มีแนวความคิดในการให้เขตพื้นที่สัมปทานเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว (99 ปี) เหมือนอย่าง สปป.ลาว และการที่จีนขยายบทบาทเข้ากุมเศรษฐกิจใน สปป.ลาว นั้น อาจทำให้ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนลดลง (เนื่องจากจีนจะกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญกับประชาคมอาเซียน) แต่ในขณะเดียวกันก็อาจเป็นแรงผลักดันที่ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเร่งพัฒนา และรวมตัวกันทางด้านเศรษฐกิจเพื่อแข่งขันกับจีนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ไทยจึงควรนำบทเรียนเรื่องการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ของ สปป.ลาว มาศึกษาเพื่อวางแผนและหาแนวทางรองรับกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาฯ ดังกล่าว ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่าง สปป.ลาว กับอาเซียนในอนาคตได้

อ้างอิง

- 1) ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในลาว สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวัน-นเขต. <http://www.thaisavannakhet.com>. สืบค้น 2 ม.ค.59.
- 2) รัฐบาลลาวแจ้งอนุญาตต่างชาติซื้อที่ดินเพื่อการลงทุนขณะเครื่องช่วยปกป้องทรัพยากรท้องถิ่นคัดค้านหัวหน้าตำบลที่ทำการบ้านชั้นบนตอนอติปไตยของชาติกรทบทวีชีวิตชุมชน. <http://news.voicetv.co.th/world/128402.html>. สืบค้น 5 ม.ค.59.
- 3) เขตเศรษฐกิจพิเศษจีนในลาว เมืองสวรรค์ของธุรกิจสีเทา? บีบีซีไทย, BBC Thai, สืบค้น 2 ม.ค.59.
- 4) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน ฉบับที่ 44/57 (28 ก.ค. - 3 ส.ค. 57). ศสย.สพท. สืบค้น 5 ม.ค.59.

การรับมือ IS ความท้าทาย “ร่วมกัน” ของอาเซียน

ภูมิภาคอาเซียนกำลังเผชิญกับภัยคุกคามจากการก่อการร้าย และกลุ่มนิยมความรุนแรงหลายกลุ่ม โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวของกลุ่ม Islamic State (IS) ที่ประกาศชัดเจนว่าได้ขยายอิทธิพลเข้าสู่ภูมิภาคนี้ และอยู่เบื้องหลังเหตุโจมตีกรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เมื่อ 14 ม.ค.59 ผ่านทางกลุ่มหัวรุนแรงที่ประกาศภักดีต่อกลุ่ม IS สองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม The East Indonesia Mujahidin (MIT) และกลุ่ม Katibah Nusantara ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังมีบทบาทโดดเด่น และเคลื่อนไหวอยู่ในอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในฐานะตัวแทนกลุ่ม IS ในภูมิภาคนี้

สถานการณ์การก่อการร้ายในอาเซียน

สถานการณ์การก่อการร้ายสำคัญในภูมิภาค ปรากฏเด่นชัดหลังเหตุการณ์ระเบิดที่กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เมื่อ 14 ม.ค.59 ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 7 คน (เป็นคนร้าย 5 คน พลเรือน 2 คน) และมีผู้บาดเจ็บทั้งหมด 24 คน ทางกรอินโดนีเซียแถลงยืนยันว่ากลุ่ม IS อยู่เบื้องหลังเหตุระเบิดในครั้งนี้ โดยมีสิ่งการมาจากเมืองรังกา ประเทศซีเรีย อีกทั้งความเคลื่อนไหวของกลุ่มนิยมความรุนแรงในอินโดนีเซียสอง กลุ่มที่ประกาศภักดีกับ IS คือกลุ่ม The East Indonesia Mujahidin (MIT) และกลุ่ม Katibah Nusantara และ ยังพบว่า โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามในอินโดนีเซีย อย่างน้อย 19 แห่ง ยังมีการปลูกฝังแนวคิดรุนแรงอีกด้วย

สำหรับมาเลเซีย ก็เผชิญภัยก่อการร้ายที่เชื่อมโยงมาจากกลุ่ม Katibah Nusantara ที่มีฐานที่มั่นในอินโดนีเซียเช่นกัน กลุ่มดังกล่าวเป็นเครือข่ายกลุ่ม IS ที่ใช้ภาษาบาฮาซามาเลเซีย และพยายามขยายอิทธิพลสู่มาเลเซีย ล่าสุดได้เผยแพร่วิดีโอที่ตนขู่ว่าจะแก้แค้นและตอบโต้ที่มาเลเซียได้มีการยกระดับการดำเนินการต่อต้านต่อกลุ่มก่อการร้ายเพิ่มขึ้น โดยได้ใช้มาตรการความมั่นคงในระดับเตรียมพร้อมสูงสุด ซึ่งล่าสุด เมื่อวันที่ 25 ม.ค.59 ทางกรมาเลเซียได้จับกุมสมาชิกของกลุ่มฯ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม IS จำนวน 7 คน ซึ่งต้องสงสัยว่าเตรียมการวางแผนโจมตีสถานที่ทางยุทธศาสตร์ในมาเลเซีย

ด้านฟิลิปปินส์ มีการแพร่ขยายแนวคิดมุสลิมหัวรุนแรงในทางใต้ของฟิลิปปินส์ โดยกลุ่มที่เดินทางกลับมาจากการเข้าร่วมรบกับกลุ่ม IS ในซีเรีย และนำแนวความคิดในการจัดตั้งรัฐที่ปกครองด้วยหลักศาสนาบริสุทธิ์ของกลุ่ม IS กลับมาขยายพลยังเกาะมินดาเนา ความวิตกกังวล

ของฟิลิปปินส์ต่อการขยายตัวดังกล่าวของกลุ่ม IS ได้แสดงออกมาให้เห็นด้วยการเพิ่มกำลังทหารกว่า 1,500 นายในพื้นที่เสี่ยง เช่น เมืองซัมบวงกา บาสิลัน ซูลู และเกาะตาวี - ตาวี เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของกลุ่มดังกล่าว ซึ่งความเคลื่อนไหวของกลุ่มหัวรุนแรงเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์และอาจกระทบต่อกระบวนการสันติภาพมินดาเนาของรัฐบาลฟิลิปปินส์กับกลุ่ม MILF

สำหรับสิงคโปร์ มีการเคลื่อนไหวของเครือข่ายกลุ่มหัวรุนแรงที่ฝึกฝนแนวทางการทำสงครามจิต (Jihad War) ซึ่งมีชาวต่างชาติร่วมอยู่ด้วย และถูกจับในสิงคโปร์ โดยกระทรวงมหาดไทยสิงคโปร์ได้แถลงเมื่อ 20 ม.ค.59 ว่าได้ใช้กฎหมายความมั่นคง (Internal Security Act: ISA) จับกุมแรงงานชายชาวบังกลาเทศที่ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้างในสิงคโปร์จำนวน 27 คน และเนรเทศกลับประเทศ หลังสอบสวนพบว่า ชาวบังกลาเทศกลุ่มนี้มีแนวคิดหัวรุนแรงไปในทางสนับสนุนก่อการร้าย Al-Qaeda และกลุ่ม IS โดยกลุ่มชาวบังกลาเทศดังกล่าวมีเป้าหมายขยายกลุ่มโดยการชักชวนชาวบังกลาเทศอื่นๆ ให้เข้าร่วมกลุ่มอีกด้วย ซึ่งก่อนหน้านี้ มีรายงานว่ามิชชันนารีจำนวนหนึ่งเดินทางเข้าร่วมกับกลุ่ม IS ในซีเรีย รวมทั้งมีการสนับสนุนทางด้านเงินทุนเพื่อสนับสนุนการก่อการร้ายอีกด้วย

ในส่วนของไทย หน่วยงานทางด้านความมั่นคง มีการเฝ้าระวังต่อสถานการณ์การก่อการร้ายในภูมิภาค และในประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากมีความเสี่ยงที่กลุ่มนิยมความรุนแรงหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่ม IS อาจเข้ามาหาแนวร่วมในการสนับสนุนจากชาวมุสลิมในพื้นที่ ทั้งนี้ที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏรายงานการก่อการร้ายของกลุ่ม IS ในประเทศไทย

🔍 การรับมือ IS ของอาเซียน

สถานการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนทั้งหมดนั้น ได้แสดงให้เห็นว่าการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามที่น่าวิตกกังวลยิ่งในภูมิภาคนี้ ทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนตระหนัก และให้ความสำคัญกับการขยายตัวของกลุ่มก่อการร้ายมากขึ้น มีการติดตามและเพิ่มกลไกในการตอบโต้การก่อการร้ายที่เข้มข้นจริงจังยิ่งขึ้น อีกทั้งการวางมาตรการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายในภูมิภาคด้วยวิธีต่างๆ ส่งผลให้เกิดการจับกุมกลุ่มผู้ก่อการร้ายและผู้เกี่ยวข้องับเครือข่าย รวมทั้งได้สกัดกั้นกิจกรรมการก่อการร้ายได้เพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ได้มีการออกมาตรการสำคัญ เพื่อรับมือกับกลุ่มก่อการร้ายหลายประการดังนี้

อินโดนีเซีย ทบทวนการออกกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งล่าสุดประธานาธิบดี Joko Widodo แห่งอินโดนีเซีย ได้สั่งการให้ **ทบทวนกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายใหม่ โดยระบุให้ชาวอินโดนีเซียที่เดินทางไปร่วมรบกับกลุ่ม IS จะต้องถูกยกเลิกการเป็นพลเมือง และถูกยึดหนังสือเดินทาง พร้อมห้ามเดินทางเข้าประเทศ** นอกจากนี้ยังออกมาตรการอื่นๆ เข้ามารองรับด้วย เช่น การใช้แอปพลิเคชัน “Stop Terrorism” เพื่อให้ประชาชนแจ้งเหตุที่อาจเป็นการก่อการร้ายโดยแอปฯ นี้จะส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลของตำรวจ เพื่อให้ผู้ใช้แจ้งการเคลื่อนไหวหรือข้อมูลผู้ต้องสงสัยที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในบริเวณที่อยู่อาศัยของตนเอง เป็นต้น

มาเลเซีย ได้ออกมาระบุว่าการก่อการร้ายและแนวคิดหัวรุนแรงเป็นภัยคุกคามอย่างร้ายแรง มาเลเซียจึง**ออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อรับมือและป้องกันภัยคุกคามดังกล่าว และจัดตั้ง Regional Digital Counter Messaging Communication Centre** เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการก่อการร้าย และจะประสานความร่วมมือกับประชาคมอาเซียนต่อไป

ฟิลิปปินส์ คณะผู้เจรจาสันติภาพของรัฐบาลและกลุ่มแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (MILF) ได้แสดงความกังวลเมื่อ 25 ม.ค.59 ต่อการแพร่ขยายอุดมการณ์อิสลามหัวรุนแรง เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อเจรจาสันติภาพ พร้อมกับ**เรียกร้องรัฐสภาฟิลิปปินส์ให้เร่งผ่านกฎหมายให้อำนาจปกครองตนเองแก่ชาวมุสลิมในมินดาเนา เพื่อยับยั้งการแพร่ขยายแนวคิดดังกล่าว**

สำหรับไทย ฝ่ายความมั่นคงได้มีมาตรการเข้มงวดในการเฝ้าระวัง และมีการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น มีการสำรวจข้อมูลบุคคลและสถานที่สำคัญ พร้อมทั้งจัดทำแผนเผชิญเหตุในการป้องกันและระงับเหตุการณ์ก่อการร้าย และการก่อวินาศกรรมสถานที่สำคัญ เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีทูต

และแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ การดำเนินการต่อการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายของไทยนั้น **ในระดับนโยบาย** มีคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (นอภ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน **ในระดับปฏิบัติ** มีคณะกรรมการอำนวยการการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (อกรส.) ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธาน โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter Terrorist Operations Center: CTOC) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการบูรณาการ การอำนวยการ และการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานความมั่นคง และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากลร่วมกัน ซึ่งได้มีการวางแผน ฝึกซ้อมการปฏิบัติร่วมกัน และมีความพร้อมต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

📄 บทสรุป

จะเห็นได้ว่าการเข้าขยายอิทธิพลในพื้นที่บางประเทศในภูมิภาคอาเซียนของกลุ่ม IS เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญของอาเซียนในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจากกลุ่มนิยมความรุนแรงชาวอินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ที่เคยเข้าร่วมรบกับกลุ่ม IS ในตะวันออกกลางได้เดินทางกลับมาเพื่อจัดตั้งกลุ่ม IS ในพื้นที่ของประเทศตนเอง ตลอดจนพยายามเชื่อมโยงกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศต่างๆ เป็นเครือข่าย จากสถานการณ์ดังกล่าว อาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมการรับมือกับการก่อการร้ายและ IS ร่วมกัน โดยมีการเฝ้าระวัง ติดตามอย่างต่อเนื่อง ประสานงานอย่างใกล้ชิด แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเชิงลึกซึ่งกันและกัน ร่วมวางแผนร่วมการฝึก และอาจมีการปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้พร้อมรับมือ ในการป้องกัน สกัดกั้น แก้ไขปัญหาการก่อการร้ายที่อาจขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต เพราะภัยจากการก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของทุกประเทศและภูมิภาค และยังสามารถโยนโยนไปสู่การก่ออาชญากรรมข้ามชาติในลักษณะอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของพลเมืองอาเซียน อันเป็นการทำลายความสงบสุขและสันติภาพของภูมิภาค และโลกโดยรวม

อ้างอิง

- 1) เกษสถานการณก่อการร้ายอาเซียน. <http://www.tnews.co.th/html/content/176098/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ก.พ.59
- 2) “จับตากลุ่มไอเอส” ในสถานการณ์ก่อการร้ายเขย่าโลก! ไทยโพสต์. <http://www.muslimvoicetv.com/th/?p=2399> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ก.พ.59
- 3) สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ. <https://www.nia.go.th/niaweb58/page-news1.asp?j=2016/2/2> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ก.พ.59

“การปฏิรูปกองทัพจีน” ปฏิกริยาในภูมิภาคต่อสิ่งที่ท้าทาย

การดำเนินการตามแผนปฏิรูปกองทัพ (Modernization plan) ตามยุทธศาสตร์เชิงรุกของจีน ส่งผลให้เกิดปฏิกริยาจากประเทศในภูมิภาคต่อการขยายอิทธิพลทางการทหารของจีนในลักษณะ “ความหวาดระแวงด้านความมั่นคง (Security Dilemma)” และ “การสะสมอาวุธ (Arms Build - up)” ประเทศไทยและกองทัพจะมีจุดยืนต่อสถานการณ์ท้าทายดังกล่าวอย่างไร ?

👁️ กล่าวนำ

เมื่อ 26 พ.ย.58 ที่ผ่านมามี¹ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ประกาศต่อที่ประชุมคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ณ กรุงปักกิ่งถึงการปฏิรูปกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน (People’s Liberation Army: PLA) โดยมีผู้นำจากทุกเหล่าทัพเข้าร่วม การปฏิรูปกองทัพของจีนครั้งนี้ถือเป็นการยกเครื่องครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่ปี 1950² ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางทหารจากรูปแบบเดิมของสหภาพโซเวียตไปสู่รูปแบบใหม่ที่ใช้การบังคับบัญชาแบบสหรัฐฯ โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยเดิมและเพิ่มเติมหน่วยใหม่ใน 5 ส่วนได้แก่ (1) สำนักงานในส่วนกลาง (2) สำนักงานในส่วนภูมิภาค (3) กองกำลังทางบก (People’s Liberation Army Ground Forces: PLAGF) (4) กองกำลังขีปนาวุธ (People’s Liberation Army Rocket Force: PLARF) จัดตั้งขึ้นแทนกองทัพปืนใหญ่ รับผิดชอบภารกิจป้องปรามทางนิวเคลียร์ (5) กองกำลังสนับสนุนทางยุทธศาสตร์ (People’s Liberation Army Strategic Support Force: PLASSF)³ พร้อมทั้งเพิ่มบทบาทให้กับอีกสองส่วนสำคัญ คือ กองกำลังทางเรือ (People’s Liberation Army Navy: PLAN) และกองกำลังทางอากาศ (People’s Liberation Army Air Forces: PLAAF) เพื่อปรับปรุงกองทัพให้ทันสมัยตามแนวทางแผนปฏิรูปกองทัพจีนให้แล้วเสร็จภายในปี 2020

👁️ ผลกระทบต่อภูมิภาค

การปฏิรูปกองทัพจีนและการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกก่อให้เกิดปฏิกริยาจากหลายประเทศในภูมิภาค ดังนี้

เวียดนาม : เมื่อ 18 ธ.ค.58 เวียดนามประกาศเพิ่มแสนยานุภาพทางทหารครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่สงครามเวียดนามสิ้นสุดลง และกำหนดให้กองพลที่ 308 ซึ่ง ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงฮานอย และเป็นกองกำลังในพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่พิพาทกับจีนอยู่ในสถานะ “แข็งแกร่งที่สุดและพร้อมรบสูง” นอกจากนี้ยังจัดตั้งกองเรือดำน้ำขึ้นเพื่อเป็นกองเรือป้องปรามทางยุทธศาสตร์ด้วยการซื้อเรือดำน้ำชั้น Kilo จากรัสเซีย 6 ลำ และเมื่อวันที่ 2 ก.พ.59 ที่ผ่านมามีเรือดำน้ำลำที่ 5 ได้เข้าประจำการเรียบร้อยแล้ว เรือดำน้ำของเวียดนามได้เริ่มปฏิบัติการลาดตระเวนในทะเลจีนใต้เมื่อไม่กี่เดือนที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เวียดนามก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจเรือดำน้ำอันดับหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

ฟิลิปปินส์ : เมื่อ 21 ธ.ค.58 ประธานาธิบดีเบนิกโน อากีโน แดลงในวาระครบรอบ 80 ปี การก่อตั้งกองทัพฟิลิปปินส์ว่า ได้ใช้งบประมาณในการปรับปรุงกองทัพครั้งใหญ่ เป็นจำนวน 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากงบประมาณป้องกันประเทศรวม 1,770 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามโครงการปรับปรุงกองทัพภายในปี 60 ซึ่งจะทำให้กองทัพฟิลิปปินส์ทันสมัยและแข็งแกร่งขึ้น โดยที่ผ่านมามีการจัดซื้ออาวุธใหม่หลายชนิด อาทิ เครื่องบินขับไล่/ โจมตีแบบ FA-50 PH จำนวน 12 เครื่องจากเกาหลีใต้ นอกจากนี้ มีแผนจะจัดหาเรือฟริเกต เรือลำเลียง และเรือตรวจการณ์ไกลฝั่ง อีกหลายลำ รวมถึงเครื่องบินสนับสนุนทางอากาศใกล้ขีด

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : หลายประเทศในภูมิภาคได้มีการเพิ่มงบประมาณทางการทหารสูงขึ้นโดยเฉลี่ยทั้งภูมิภาคประมาณร้อยละ 69⁵ เพื่อการปรับปรุงกองทัพและจัดหายุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยประจำการในกองทัพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอาวุธที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ เช่น เรือดำน้ำโดยในห้วงปี 55-57 **สิงคโปร์** ได้จัดหาเรือดำน้ำชั้น Vastergotland จำนวน 2 ลำ **มาเลเซีย** จัดหาเรือดำน้ำชั้น Scorpene จำนวน 2 ลำ **อินโดนีเซีย** จัดหาเรือดำน้ำ ชั้น Type 209 จำนวน 3 ลำ ขณะที่ยังมีอีกหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ให้ความสนใจในการจัดหาเรือดำน้ำเข้าประจำการ เช่น **ไทย ฟิลิปปินส์ และเมียนมา** ขณะที่ ญี่ปุ่น คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นอนุมัติงบประมาณด้านกลาโหมในปี 59 สูงมากเป็นประวัติการณ์ จำนวน 5.1 ล้านล้านเยน (42,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) จากงบประมาณรวม 96.7 ล้านล้านเยน เมื่อ 24 ธ.ค.58 รวมถึงจัดหาเครื่องบินรบ F-35 เข้าประจำการ และเพิ่มความร่วมมือด้านการทหารในภูมิภาคกับสหรัฐฯ มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ในภาพรวมของโลก สถาบันวิจัยเพื่อสันติภาพนานาชาติแห่งกรุงสต็อกโฮล์ม⁶ (Stockholm International Peace Research Institute: SIPRI) รายงานว่า ห้วง 5 ปีที่ผ่านมาประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีค่าใช้จ่ายทางการทหารรวม 1,738 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณร้อยละ 25 ของ GDP โลก โดยประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีงบประมาณทางการทหารสูงสุดได้แก่ **สิงคโปร์** หรืออยู่ที่ประมาณ 8.3 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามด้วย **อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน** และสุดท้ายคือ **สปป.ลาว** มีค่าใช้จ่ายทางการทหารน้อยที่สุดอยู่ที่ ประมาณ 0.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ส่วน **เมียนมา** ไม่มีรายงาน

สหรัฐฯ : เมื่อ 30 ม.ค.59 สหรัฐฯ ได้เริ่ม “ปฏิบัติการรักษาเสรีภาพในการเดินเรือ” (Freedom of Navigation Operation: FONOP) ในทะเลจีนใต้อีกครั้ง หลังจากสิ้นสุดปฏิบัติการไป เมื่อ 27 ต.ค.58 โดยเรือพิฆาต USS Curtis Wilbur ได้ลาดตระเวนในบริเวณน่านน้ำในระยะ 12 ไมล์ทะเลใกล้เกาะ Triton ในหมู่เกาะพาราเซล ของทะเลจีนใต้ รวมทั้ง ได้จัดการประชุมสุดยอดอาเซียน - สหรัฐฯ สมัยพิเศษ (US-ASEAN Leaders Summit) เมื่อ 15 - 16 ก.พ.59 ที่สหรัฐฯ เพื่อตอกย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสหรัฐฯ กับอาเซียนภายใต้กรอบการหารือ “Sunnylands Principles” เพื่อกระชับความสัมพันธ์และร่วมกันแก้ไขข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในกรอบพหุภาคี และสนับสนุนบทบาทของสหรัฐฯ ตามยุทธศาสตร์ “ปักหมุดในเอเชีย” (Pivot to Asia)

บทวิเคราะห์

การปฏิรูปกองทัพ และการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกของจีน ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาจากประเทศในภูมิภาค ที่สำคัญสองประการ คือ

1. “ความหวาดระแวงด้านความมั่นคง” (Security Dilemma)

ปัจจุบันเกิดสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงที่ไม่แน่นอนในภูมิภาค (Uncertain Security Environment) กับประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเทศมหาอำนาจ เช่น

ประเทศในภูมิภาคอาเซียนบางประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่

เป็นคู่กรณีกับจีน มีความหวาดระแวงต่อท่าทีของจีน การปรับปรุงกองทัพของหลายประเทศในอาเซียน ทั้งทางด้านงบประมาณ ยุทธโศปกรณ์ ตลอดจนปฏิบัติการของประเทศนอกภูมิภาคสำคัญอย่าง สหรัฐฯ ญี่ปุ่น อินเดีย และประเทศพันธมิตร ต่อการปฏิรูปของกองทัพจีน เป็นความเคลื่อนไหวอันเกิดจาก “ความหวาดระแวงด้านความมั่นคง” ด้วยเช่นกัน

สหรัฐฯ มีความวิตกต่อการปฏิรูปกองทัพจีน ที่พัฒนาอย่างรวดเร็วรวมทั้งการที่จีนเพิ่มความสำคัญให้กับกองทัพเรือในด้านความ

มั่นคงทางทะเล (Maritime Security) ยิ่งขึ้นตามยุทธศาสตร์เชิงรุก ส่งผลให้สหรัฐฯ พยายามแสดงบทบาทเพิ่มมากขึ้นในภูมิภาคเอเชีย เช่น การขยายความร่วมมือและบทบาทร่วมกันของกองทัพสหรัฐฯ กับกองทัพประเทศพันธมิตรสำคัญในภูมิภาค (ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น) การเพิ่มกำลังทหารของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตามยุทธศาสตร์ปักหมุดในเอเชีย (Pivot to Asia) รวมทั้งเริ่มมีปฏิบัติการทางทหารในพื้นที่ทะเลจีนใต้ เพื่อจำกัดขอบเขตการรุกของจีนในทะเลพิพาท โดยให้เหตุผลเพื่อพิทักษ์คุ้มครองเส้นทางเดินเรือในภูมิภาค

จีน ก็มีความหวาดระแวงต่อนโยบายการกลับเข้ามาয়ภูมิภาค

เอเชียแปซิฟิกของสหรัฐฯ ที่อาจใช้เป็นวาระซ่อนเร้นในการปิดล้อมจีน โดยเฉพาะจากสถานการณ์ในทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ ซึ่งสหรัฐฯ ได้เข้ามาสนับสนุนพันธมิตรทั้งญี่ปุ่น เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ส่งผลให้จีนต้องใช้มาตรการและกลไกทางเศรษฐกิจเพื่อเสริมบทบาทของตนและให้ได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกอาเซียน

2. “การสะสมอาวุธ” (Arms Build-up) สถานการณ์การสะสม

อาวุธในภูมิภาคที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สืบเนื่องจากความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมในภูมิภาค และมีความรู้สึก “หวาดระแวงด้านความมั่นคง” มากกว่า “การเป็นปฏิปักษ์” ระหว่างกันจริงๆ การเพิ่มขึ้นของงบประมาณทางการทหาร การปรับปรุงกองทัพและจัดหายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยประจำการของหลายประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะอาวุธที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เป็นคำตอบต่อสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจดังกล่าว ทั้งนี้การสะสมอาวุธที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะของประเทศคู่กรณีกับจีน (เช่น เวียดนาม และฟิลิปปินส์) อาจทำให้การแก้ปัญหาในพื้นที่ข้อพิพาทฯ กับจีน มีความซับซ้อนและเปราะบางมากยิ่งขึ้น

“ความหวาดระแวง” และ “การสะสมอาวุธ” ที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะนำไปสู่ “การแข่งขันสะสมอาวุธ” (Arms Race) ต่อไป ซึ่งปัจจัยที่บ่งชี้การแข่งขันสะสมอาวุธ ได้แก่ (1) ประเทศเหล่านั้นต้องเป็นศัตรูกันทั้งสองฝ่าย (Mutually adversarial relationship) (2) ต้องมีการเพิ่มจำนวนหรือแสนยานุภาพของอาวุธยุทธโศปกรณ์ในอัตราที่สูงฉับพลัน (Increase at a rapid rate) และ (3) การสะสมอาวุธต้องมีความสัมพันธ์เชิงตอบโต้กัน (Element of interaction or competition) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในขั้นของ “การสะสมอาวุธ” เท่านั้น อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือด้านความมั่นคง/ความร่วมมือด้านการทหารอื่นๆ ของอาเซียนในอนาคต

บทบาทของไทยต่อสถานการณ์ท้าทาย

การปฏิรูปกองทัพและการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกของจีน ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศจนเกิดสภาวะ “ความหวาดระแวงด้านความมั่นคง” ติดตามด้วย “การสะสมอาวุธ” ในภูมิภาคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะประเทศที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีพิพาทกับจีนสำหรับไทย แม้จะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรง แต่ไทยควรวางตัวท่ามกลางสถานการณ์ท้าทายดังนี้

ระดับรัฐบาล : การเติบโตของจีน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง

ระหว่างประเทศ เทคโนโลยี และ การทหาร ตลอดจนการขยายบทบาทของจีนที่สูงขึ้นในภูมิภาค จนก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคอย่างรวดเร็ว ประกอบกับไทยและจีนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยจีนให้ความสำคัญกับไทยในฐานะ “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” ในบริบทนี้ ไทยควรกำหนดท่าทีอย่างรอบคอบเหมาะสม ส่งเสริมความสัมพันธ์กับจีนโดยมุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีผลประโยชน์โดยตรงต่อไทย ในลักษณะที่สมดุลกับประเทศมหาอำนาจสำคัญอื่นๆ รวมทั้งประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ไทยควรวางตัวเป็นกลางโดยยึดในท่าทีร่วมกันของอาเซียน และแสดงบทบาทสร้างสรรค์ เพื่อช่วยป้องกันมิให้สถานการณ์ที่ท้าทายนี้ขยายตัวกลายเป็นความขัดแย้ง

ระดับกระทรวงกลาโหมและกองทัพ : ที่ผ่านมามีทั้งสองฝ่ายมี

ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแน่นแฟ้น และมีการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ กองทัพไทยดำเนินความร่วมมือกับกองทัพจีนภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงกลาโหมซึ่งให้ความสำคัญกับจีนในฐานะกองทัพมิตรประเทศบนพื้นฐานของผลประโยชน์ด้านความมั่นคงร่วมกัน และรักษาสสมดุลในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจ ในสถานการณ์ที่ท้าทายนี้ กองทัพไทยต้องติดตามการปฏิรูปกองทัพและการดำเนินนโยบายเชิงรุกของจีน เพื่อจัดวางบทบาทท่าทีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือในกรอบทวิภาคีกับจีนและรักษาความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบพหุภาคีกับอาเซียนอย่างสมดุลด้วย

อ้างอิง

- 1) จีนเดินหน้าปฏิรูปกองทัพฯ. <http://www.manager.co.th/ChinaViewNews.aspx?NewsID=9580000131887>.
- 2) สี่จีนผิงประกาศยกเครื่องกองทัพจีนครั้งใหญ่. <http://www.springnews.co.th/global/256464>.
- 3) สรูปข่าวต่างประเทศประจำวันจันทร์ที่ 4 ม.ค.59. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สสน.กท. <http://opp2.mod.go.th>.
- 4) เรือดำน้ำเวียดนามลำที่ 5 จากรัสเซียถึงฐานทัพอ่าวกามแรงแแล้ว. <http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=959000012226>
- 5, 6) สรินณา อาริธรรมศิริกุล, การแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms Race) ในอาเซียน (ตอนที่ 1), www.siamintelligence.com,
- 7) บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของอาเซียนรายสัปดาห์ ฉบับที่ 45/56 (19 - 25 ส.ค.56). กภศ.ศศย.สปท.

เส้นทาง R3A ถนนสายยุทธศาสตร์ จีน-ลาว-ไทย จริงหรือ?

เส้นทาง R3A เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงอาเซียนสาย AH3 ได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างจากจีน ลาว ไทย และธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ซึ่งมีการคาดการณ์และมุ่งหวังให้เส้นทางดังกล่าวจะเป็นเส้นทางทางด้านโลจิสติกส์ การค้า และการท่องเที่ยว ที่สำคัญในอนุภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ความพร้อมของเส้นทางดังกล่าว โดยเฉพาะในส่วนของลาวซึ่งเชื่อมไทยกับจีนยังไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควร ทั้งนี้ ระยะทางของเส้นทาง R3A ในช่วงที่ผ่านลาวมีระยะทางเพียง 247 กม. เท่านั้น จึงเป็นที่น่าจับตามองว่าเส้นทางนี้จะเส้นทางยุทธศาสตร์ระหว่างจีน ลาว และไทย จริงหรือ

📌 ความสำคัญของเส้นทาง R3A

ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ (Kunming - Bangkok Highway : R3A) เป็นเส้นทางเศรษฐกิจสำคัญที่เชื่อมมณฑลยูนนานภาคตะวันตกของจีนกับภาคเหนือของไทย ด้วยระยะทาง 1,887 กม. ผ่านสามประเทศคือ จีน - ลาว - ไทย เริ่มต้นจากเมืองคุนหมิง ผ่านเมืองยวีซี เมืองผู่เออร์ และเขตสิบสองปันนาของจีน ออกจากจีนที่ด่านบ่อหาน มณฑลยูนนาน เข้าลาวที่ด่านบ่อเต็น แขวงหลวงน้ำทาและออกจากลาวที่ด่านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว เข้าสู่ไทยที่ด่านเชียงของ จ.เชียงราย มุ่งหน้าสู่กรุงเทพฯ โดยมีระยะทางในจีน 827 กม. ลาว 247 กม. และไทย 813 กม. และมุ่งหวังให้เส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ทางด้านโลจิสติกส์ การค้า และการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศทั้งสามในอนุภูมิภาคนี้

📌 สภาพความพร้อมของเส้นทาง R3A พื้นที่ลาวในปัจจุบัน

จากการเดินทางสำรวจข้อมูลการวิจัยภาคสนามประจำปี 2559 ของคณะวิจัยฯ ศศย.สปท.¹ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมของเส้นทาง R3A ในส่วนของลาวที่สำคัญและน่าสนใจดังนี้

เส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งหลักในลาวเชื่อมต่อระหว่าง เชียงของ (ไทย) - ห้วยทราย (ลาว) - บ่อเต็น (ลาว) - บ่อหาน (จีน) ซึ่งมีระยะทาง 247 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องทาง เป็นเส้นทางคดเคี้ยวลัดเลาะไปในภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขา

เส้นทาง R3A เชื่อมระหว่างคุนหมิง-กรุงเทพฯ

สภาพถนนส่วนใหญ่ชำรุด สองข้างทางเป็นป่า และพื้นที่เกษตรของชาวบ้าน (นาข้าว สวนยางพารา สวนกล้วยหอม และไร่แตงโม) ซึ่งด่านชายแดนลาว - จีน ที่บ่อเต็นมีความสำคัญในการเป็นช่องทางผ่านสินค้าจากลาวสู่จีน เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดนอย่างคึกคักและเต็มไปด้วยรถบรรทุกขนาดใหญ่ (20 ล้อ) ที่ขนส่งผลไม้ โดยเฉพาะกล้วยหอม และแตงโม จากลาว

เมืองบ่อเต็นนอกจากเป็นศูนย์ขนส่งแล้ว ยังมีศักยภาพทางเศรษฐกิจในฐานะเมืองการค้าชายแดน รัฐบาลจีนได้ขอสัมปทานเข้าพื้นที่ดังกล่าวจากลาว เป็นระยะเวลา 99 ปี เพื่อพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบันจีนพัฒนาเมืองบ่อเต็นให้เป็นเมืองธุรกิจรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการก่อสร้าง ศูนย์การค้า โรงแรม ที่พักอาศัย แหล่งบันเทิง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีการเปิดบ่อนคาสิโน (ปัจจุบันรัฐบาลจีนสั่งปิดการดำเนินการชั่วคราวเนื่องจากปัญหาทางด้านความปลอดภัย)

นอกจากนั้น เส้นทางย่อยอื่นๆ ของลาวที่เชื่อมต่อกับ R3A ก็มีสภาพที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และบางช่วงทรุดโทรมยิ่งกว่าเส้นทาง R3A เช่น เส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างลาว - จีน จากด่านปางไฮ (ลาว) ไปยังเมืองเหมิงล่า (จีน) และเส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างลาว - เมียนมา จากด่านปางไฮ (ลาว) ไปยังด่านเชียงลาบ (เมียนมา) ผ่านแม่น้ำโขง ณ สะพานมิตรภาพเมียนมา - ลาว ณ เมืองสิง แขวงหลวงน้ำทา โดยสะพานดังกล่าวทั้งสองประเทศได้ร่วมกันก่อสร้างและหาพิธีเปิดเมื่อ 9 พ.ค.58 แต่ยังไม่ได้มีการเปิดใช้งาน และรอนโยบายจากรัฐบาลชุดใหม่ของเมียนมาที่จะจัดตั้งขึ้นในเดือนเม.ย.59 อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ในปัจจุบันขณะที่สะพานฯ ยังไม่เปิดใช้ ได้มีรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงของไทย และรถที่ขนส่งสินค้าการเกษตรของจีน (เป็นรถพ่วงขนาดใหญ่ 18 ล้อ รถบรรทุกขนาด 10 - 12 ล้อ) ใช้เส้นทางดังกล่าวเพื่อทำการขนถ่ายสินค้าสู่ท่าเรือเชียงก (ลาว) เพื่อทำการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำโขงเป็นหลัก

สภาพเศรษฐกิจตามเส้นทาง R3A ในลาว

ซึ่งนอกจากจีนใช้ลาวเป็นเส้นทางในการขนส่งแล้ว จีนได้ใช้พื้นที่ลาว ทำการผลิตสินค้าเกษตรกรรมเชิงธุรกิจ โดยการลงทุนปลูกกล้วยหอม แดง ไม้ยางพารา และอื่นๆ

บริเวณที่จีนเข้าไปปลูกกล้วยหอม สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในลาว

โดยทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยจ้างเกษตรกรลาวดูแลทั้งระบบ ตั้งแต่การปลูก การเก็บผลผลิต และส่งผลผลิตเข้าไปยังมณฑลยูนนานของจีน ซึ่งถึงแม้ว่าการเข้ามาของกลุ่มทุนจีนจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชนลาวในพื้นที่ แต่การทำเกษตรกรรมเชิงธุรกิจของจีนส่งผลให้การทำเกษตรกรรมตามวิถีธรรมชาติแบบเดิมของลาวเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และเกิดการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า และดิน เนื่องจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีมากเกินไป จนเกิดการตกค้างซึ่งส่งผลให้การฟื้นฟูดินและสภาพแวดล้อมในภายหลังทำได้ยากและใช้เวลานาน ปัจจุบันทางการลาวและเกษตรกรลาวได้ตระหนักถึงปัญหาและจำกัดการทำเกษตรกรรมในรูปแบบดังกล่าวในบางพื้นที่ เช่น แขวงหลวงน้ำทา ทำให้ประกาศไม่ต่อใบอนุญาตให้จีนทำการปลูกกล้วยหอมในพื้นที่แขวงหลวงน้ำทาอีกต่อไป

ยุทธศาสตร์ด้านโลจิสติกส์ของจีนในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

การที่จีนหันมาให้ความสำคัญต่อกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม หรือ CLMV) โดยเฉพาะอย่างยิ่งลาว เพราะต้องการการขยายตัวทางเศรษฐกิจและใช้ทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ในอนุภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งอาหารหล่อเลี้ยงพลเมืองจีนซึ่งมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเมืองคุนหมิงซึ่งตั้งอยู่ตอนใต้ของจีนประสบปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนอาหาร ด้วยการทำการเกษตรกรรมเชิงธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรป้อนกลับสู่จีน ควบคู่ไปกับการใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ซึ่งจีนได้ให้ความสำคัญกับการขนส่งทางบกตามเส้นทาง R3A ใช้เป็นทางเลือกในการขนส่งสินค้า ภายหลังเกิดวิกฤตภัยแล้งที่ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำโขงลดลงจนเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางน้ำบ่อยครั้ง แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วสภาพของถนนในลาวยังไม่เอื้อต่อการขนส่งอย่างแท้จริง จะยังทำให้ต้นทุนของการขนส่งเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น จีนจึงได้หันมาให้ความสำคัญกับการขนส่งทางเรือในแม่น้ำโขงเพิ่มขึ้นอีกครั้ง ซึ่งยุทธศาสตร์นี้คาดว่าจะมีความคุ้มค่าต่อจีนในอนาคต โดยจีนได้มีการเตรียมการในด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำโขง ดังนี้

1. การปรับปรุงร่องน้ำเพื่อการเดินเรือพาณิชย์ รัฐบาลจีนได้สนับสนุนงบประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ ทำการระเบิดแก่งและขุดลอกแม่น้ำโขงบริเวณเมืองกวานเหล่ย์ ตามโครงการปรับปรุงร่องน้ำเพื่อการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง - แม่น้ำโขง โดยโครงการนี้เกิดจากข้อตกลงร่วมกันของประเทศลุ่มน้ำโขงตอนบน (จีน เมียนมา ลาว และไทย) เมื่อพ.ศ.2543 ซึ่งเปิดให้มีการเดินเรือระหว่างท่าเรือซือเหมา (จีน) ผ่านมายังพรมแดนเมียนมา - ลาว พรมแดนลาว - ไทย และสิ้นสุดที่หลวงพระบาง โดยมีทั้งหมด 3 ระยะ เพื่อปรับปรุงร่องน้ำเพื่อให้สามารถเดินเรือได้ไม่น้อยกว่า 100 ตัน 300 ตัน และ 500 ตัน ตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในระยะที่ 2

2. การควบคุมปริมาณน้ำเพื่อการขนส่งในแม่น้ำโขง จีนมีการสร้างเขื่อนตามลำน้ำโขงในพื้นที่ของจีนหลายเขื่อน ทำให้สามารถควบคุมปริมาณน้ำท้ายเขื่อน เพื่อประโยชน์ทางด้านพลังงาน การเกษตรกรรม และการขนส่ง ของจีน ในกรณีที่ระดับน้ำในแม่น้ำโขงลดลงเป็นอุปสรรคต่อการขนส่ง จีนก็จะเพิ่มปริมาณการปล่อยน้ำจากเขื่อนจิ่งหงที่เมืองจิ่งหง (หรือเซียงรุ่ง) มณฑล ยูนนาน จาก 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาทีเป็น 2,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเดินเรือขนส่งสินค้าจากท่าเรือกวานเหล่ย์ มณฑลยูนนาน (จีน)มายัง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

3. การปรับขนาดและระวางการบรรทุกของเรือพาณิชย์จีนในแม่น้ำโขง จีนได้สร้างและขยายเรือพาณิชย์ที่ใช้ในแม่น้ำโขงให้มีขนาดใหญ่ขึ้น (บรรทุกได้ 500 ตัน) เพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าจากท่าเรือกวานเหล่ย์ลงมาถึงท่าเรือเชียงแสน ได้อย่างสอดคล้องกับการดำเนินการในสองข้อที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ยังมีการคาดว่าหากเขื่อนไซยะบุรี (ลาว) สร้างแล้วเสร็จจะมีผลกระทบต่อเรือข้ามเขื่อน (Shiplift) ดังกล่าวได้ ซึ่งหากทำได้จริงเรือพาณิชย์จีนก็จะสามารถเดินเรือไปได้ถึงนครเวียงจันทน์

ผลกระทบต่อประเทศไทย

การดำเนินการต่างๆ ตามยุทธศาสตร์ของจีนที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมส่งผลกระทบต่อไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในฐานะที่เป็นประเทศร่วมอนุภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก (R3A) และทางน้ำในแม่น้ำโขง ในด้านต่างๆ เช่น ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า และดิน การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม การเข้ามาของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด อุบัติภัยทางถนน การค้าอาวุธ ฯลฯ) ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของกลุ่มประเทศ CLMV ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ รวมทั้งหาทางดำเนินการป้องกันและแก้ไขร่วมกันอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับมุมมองวิชาการของไทย มีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่ศึกษาและติดตามในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์อาเซียนศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานวิชาการของกองทัพไทย เช่น ศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SSC ASEAN RESEARCH and EXPERT CENTRE: SAREC) ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้ทำการศึกษาวิจัยในปี 2559 เพื่อศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในมิติต่างๆ นำเสนอเป็นข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ในมุมมองวิชาการ ต่อหน่วยเหนือและรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการกำหนดท่าทีที่เหมาะสมต่อไป

อ้างอิง

- 1) R3A เส้นทางแห่งโอกาส “ไทย - จีน” <http://www.bangkokbiznews.com>. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.พ.59
- 2) โยจีนระเบิดแก่งในแม่น้ำโขงอีก ระบบนิเวศเปลี่ยน - โภทภัย - น้ำท่วมฉับพลัน. <http://transbordernews.in.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มี.ค.59

ภาพประกอบ: ศศย.สปท.

ข้อมูลเชิงพื้นที่¹: จากการลงพื้นที่ของคณะวิจัยฯ ศศย.สปท. เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัยประจำปี 2559 เรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามไม่ตามแบบระหว่างราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: กรณีศึกษาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างเชียงราย - หลวงน้ำทา - สิบสองปันนา - เชียงตุง” ระหว่างวันที่ 28 ก.พ. - 1 มี.ค.59 ณ สปท.ลาว

เนปิตอว์ ในวันครบรอบ 10 ปี การย้ายเมืองหลวงใหม่ของเมียนมา

กรุงเนปิตอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นเมืองหลวงที่ใหม่และมีขนาดใหญ่ที่สุดในอาเซียน คือมีพื้นที่กว่า 7,000 ตารางกิโลเมตร (กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ 1,500 ตารางกิโลเมตรเท่านั้น) เมียนมาได้ใช้เวลาเพียง 4 ปี ในการก่อสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วยสาธารณูปโภคที่ครบครัน ทั้งอาคารรัฐสภา ที่ทำการของกระทรวงต่างๆ โรงแรม ห้างสรรพสินค้า รวมทั้งถนนที่กว้างขวางใหญ่โต โดยถนนที่กว้างที่สุดของเนปิตอว์มีถึง 20 ช่องทาง ซึ่งต้องใช้งบประมาณและแรงงานคนจำนวนมากมาใช้ในการก่อสร้าง แต่ในขณะที่เมืองอื่นๆ ของเมียนมากลับไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร จึงมีข้อสังเกตว่าจะเป็น การค้ำค้ำหรือไมที่เมียนมาทุ่มเทการพัฒนาเอาไว้ที่เมืองนี้เพียงเมืองเดียว

ข้อมูลพื้นฐานเมืองเนปิตอว์

เนปิตอว์ หรือเนปยีดอ (Naypyidaw) มีความหมายว่า “มหาราชธานี” หรือ “ที่อยู่ของกษัตริย์” เป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางการบริหารของเมียนมา ห่างจากย่างกุ้ง ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าราว 320 กิโลเมตร เดิมเนปิตอว์เป็นเมืองขนาดเล็กในชนบท ตั้งอยู่ระหว่างเมืองใหญ่สองเมือง (ย่างกุ้ง - มัณฑะเลย์) ปัจจุบันกลายเป็นเมืองใหญ่อันดับที่สามของประเทศรองจากย่างกุ้ง และมัณฑะเลย์

รัฐบาลเมียนมาประกาศให้เนปิตอว์เป็นเมืองหลวงอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 โดยใช้เวลาในการก่อสร้างอาคารที่ทำการรัฐบาล และสาธารณูปโภคต่างๆ เพียง 4 ปี (ระหว่างปี 2545 - 2549) โดยผังเมืองของกรุงเนปิตอว์ แบ่งออกเป็น 4 เขตหลักๆ คือ เขตราชการ เขตโรงแรม เขตที่อยู่อาศัย และเขตทหาร ปัจจุบันมีประชากรย้ายเข้าไปยังกรุงเนปิตอว์ประมาณ 1 ล้านคน โดยที่กรุงเนปิตอว์ มีโรงแรมอยู่ทั้งสิ้นกว่า 52 แห่ง มีห้องพักกว่า 5,000 ห้อง และสิ่งทีโดดเด่นที่สุดก็คือ เขตทหาร ซึ่งนอกจากจะเต็มไปด้วยหน่วยงานสำคัญๆ ของกองทัพ รวมทั้งคลังอาวุธเพื่อใช้ในการป้องกันประเทศแล้ว ยังมีอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ คือพระเจ้าอโนรธา แห่งเมืองพุกาม พระเจ้าบุเรงนอง แห่งเมืองหงสาวดี และพระเจ้าอลองพญาแห่งราชวงศ์คองบอง ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเนปิตอว์อีกด้วย

อนุสาวรีย์สามกษัตริย์อยู่ระหว่างการบูรณะเพื่อให้งานเฉลิมฉลองในวันที่ 27 มีนาคม 2559

ยุทธศาสตร์ทางการย้ายเมืองหลวงของเมียนมา

สำหรับวิสัยทัศน์ในการย้ายเมืองหลวงของพลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย ผู้นำของรัฐบาลทหารเมียนมานั้น มีหลายกระแสด้วยกัน ทั้งเป็นเพราะเชื่อคำทำนายของหมอดูที่กล่าวว่า การย้ายเมืองหลวงจะเป็นผลดีต่อเมียนมามากกว่าการที่ตั้งอยู่ในย่างกุ้ง แต่เหตุผลที่สำคัญที่สุดน่าจะเป็นเหตุผลทางด้านของความมั่นคง ซึ่งมีข้อมูลสนับสนุนหลายประการดังนี้

1) ที่ตั้งของเนปิตอว์ อยู่ตรงใจกลางประเทศเมียนมา ดังนั้นหากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศ กองทัพเมียนมาจะสามารถเคลื่อนกองกำลังไปได้ทุกทิศทางอย่างรวดเร็ว

2) เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญทางทหาร เนื่องจาก กองทัพบกของเมียนมามีความแข็งแกร่งกว่ากองทัพเรือ ดังนั้นหากเมืองหลวงยังอยู่ที่ย่างกุ้งก็ย่อมที่จะถูกโจมตีได้ง่าย และการตั้งรับทำได้ค่อนข้างยาก

3) ที่ตั้งของเนปิตอว์อยู่ท่ามกลางหุบเขา และเป็นการวางผังเมืองใหม่ ที่ตั้งของสถานที่บางแห่งยังคงเป็นความลับ

4) ระยะทางจากเนปิตอว์อยู่ห่างจากย่างกุ้ง ราว 320 กิโลเมตร โดยอยู่ห่างจากวิถีปืนใหญ่ที่อาจยิงมาจากเรือที่จอดบริเวณอ่าวมะตะมะ (Gulf of Martaban) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหวาดระแวงของเมียนมาต่อการถูกโจมตีจากต่างชาติ

5) การย้ายกองกำลังของกองทัพเมียนมาส่วนใหญ่มาอยู่ที่เนปิตอว์เป็นการกดดันผู้ก่อความไม่สงบในรัฐฉาน ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของชนกลุ่มน้อย เป็นการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบภายในประเทศ

เนปิดอว์ในปัจจุบัน

นอกจากเหตุผลทางด้านความมั่นคงแล้ว เมียนมายังได้พยายามสร้างเนปิดอว์ให้เป็นเมืองราชการแบบกรุงวอชิงตันดีซี ของสหรัฐอเมริกา ส่วนเมืองหลวงเก่าอย่างกุ้งจะพัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจการค้าแบบมหานครนิวยอร์ก เพราะเมืองอย่างกุ้งมีทำเลที่เหมาะสมเป็นเมืองท่าในการขนส่งสินค้า อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสถานทูตของประเทศต่างๆ ยังคงไม่ยอมย้ายจากย่างกุ้งมาเนปิดอว์ รวมทั้งธุรกิจต่างๆ ส่วนใหญ่ยังคงตั้งสำนักงานใหญ่ไว้ที่ย่างกุ้งเช่นเดิม

นอกจากนั้นเมียนมายังให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาเยือนเนปิดอว์ โดยมีการเตรียมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไว้รองรับ ทั้งการก่อสร้างมหาเจดีย์อุปาสันติ

เจดีย์อุปาสันติ สร้างจำลองมาจากเจดีย์เวดากองที่เมืองย่างกุ้ง

พิพิธภัณฑ์อัญมณี สวนน้ำพุ สวนสัตว์ รวมทั้งล่าสุดได้มีการก่อสร้างสังเวชนียสถานจำลองขนาดเท่าสถานที่จริงทั้ง 4 แห่งของพระพุทธเจ้า แต่ทั้งหมดนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะเป็นชาวเมียนมาเอง ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีให้เห็นน้อยมาก รวมถึงในส่วนของโรงแรมต่างๆ ที่มีการก่อสร้างใหญ่โตและมีจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นของนักธุรกิจชาวเมียนมาแล้ว ยังมีโรงแรมที่เป็นแบรนด์ดังระดับโลกอย่าง ฮิลตัน และ เคมปินสกี อีกด้วย ซึ่งมีคนเข้าพักจำนวนน้อย ค่อนข้างเงียบเหงา เว้นแต่อยู่ในช่วงเทศกาลประมุขลหยก โรงแรมทั้งกรุงเนปิดอว์ก็กลับมาคึกคักอีกครั้ง และสุดท้ายก็คือการก่อสร้างห้างสรรพสินค้า จำนวน 2 แห่งคือ Junction Center และ Capital Hypermarket ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่ก็เป็นชาวเมียนมาแทบทั้งสิ้น

สภาพการจราจรของกรุงเนปิดอว์

บทวิเคราะห์

วันที่ 27 มี.ค. 59 จะครบรอบ 10 ปี ที่เมียนมาย้ายเมืองหลวงมายังเนปิดอว์จะเห็นได้จากการที่เมียนมาใช้จ่ายเงินลงทุนไปในการสร้าง กรุงเนปิดอว์กว่า 260 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งได้รับเงินกู้จากจีนและไทย ในปัจจุบันเมียนมาใช้จ่ายงานเนปิดอว์ได้อย่างไม่เต็มศักยภาพ แต่ในอนาคตหากมีการสนับสนุนอย่างจริงจังและปรับปรุงเส้นทางให้สามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างสะดวก รวมทั้งการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในเมืองเนปิดอว์ควบคู่ไปกับการพัฒนาให้เป็นเมืองราชการ เชื่อว่าจะเป็นการดึงดูดนักลงทุนและนักท่องเที่ยวให้เข้ามาทำกิจกรรมในเนปิดอว์มากขึ้น เป็นการเพิ่มการใช้จ่ายและการลงทุน ให้สามารถใช้งานเมืองเนปิดอว์ได้อย่างเต็มศักยภาพและคุ้มค่ากับเม็ดเงินที่ลงทุนไป

อย่างไรก็ตามวิสัยทัศน์ของการตั้งเมืองเพื่อขยายการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเมียนมาเป็นสิ่งที่ดี และน่าชื่นชม เพราะเป็นการพัฒนาเพื่อให้พื้นที่ชนบทมีความเจริญมากขึ้น และเป็นการรองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งขยายมาจากเมืองย่างกุ้ง เมืองหลวงเดิมที่มีความแออัดและคับแคบ อย่างไรก็ตามรัฐบาลเมียนมายังคงต้องหามาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติม เพื่อเป็นการส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของประชาชน และสามารถกระจายรายได้เพื่อยกระดับความอยู่ดีกินดีของประชาชนชาวเมียนมาให้ดีขึ้นหลังจากการเปิดประเทศแล้ว ซึ่งคงต้องจับตามองกันต่อไปว่ารัฐบาลเมียนมาภายหลังจากการเลือกตั้งอย่างเต็มรูปแบบครั้งแรก จะมีนโยบายในการบริหารประเทศและการพัฒนาเมืองเนปิดอว์ไปในรูปแบบใด

อ้างอิง

- 1) Nay Pyi Taw. <http://www.napiratravel.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ก.พ.59
- 2) เนปิดอว์ (Naypyidaw) : ราชธานีใหม่ในชื่อเก่า. <http://www.samkokview.com/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มี.ค.59
- 3) สารคดี : เนปิดอว์ ความหวังใหม่ของพม่า. <http://www.thairath.co.th/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มี.ค.59

ภาพประกอบ: ศศย.สปท.

ข้อมูลเชิงพื้นที่ จากการลงพื้นที่ของคณะวิจัยฯ ศศย.สปท. เพื่อเก็บข้อมูลงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของความร่วมมือในการต่อต้านภัยคุกคามไม่ตามแบบระหว่างราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: กรณีศึกษา เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างเชียงราย-หลวงน้ำทา - ลิบสองปันนา - เชียงตุง” ระหว่างวันที่ 1 - 5 มี.ค.59 ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน Geneva Call

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดำเนินติดต่อกันมาเกือบ 10 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบัน และยังไม่มีความยุติธรรมในเวลานี้ แม้จะมีการพูดคุยกันระหว่างตัวแทนฝ่ายรัฐและตัวแทนของกลุ่ม Barisan Revolusion Nasional Malaya Patani (BRN) หลายครั้ง แต่ก็ประสบความสำเร็จไม่มากนัก กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนหลายกลุ่มต่างๆ ได้พยายามเคลื่อนไหวเพื่อเข้ามาจับบทบาทในการแก้ปัญหา ปัจจุบันพบว่า Geneva Call (GC) ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ได้เข้ามาจับบทบาทใน

Geneva Call (GC)

เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ (Private Development Organization: PDO) และเป็นองค์กรนอกภาครัฐ (Non – Government Organization: NGO) มีที่ตั้งอยู่ใน

นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ มีบทบาทในการร่วมแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธและความรุนแรงในหลายพื้นที่ทั่วโลก และเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐว่าเป็นกลุ่มมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่มีชื่อเสียงน่าเชื่อถือ

GC เริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ.1998 โดยกลุ่มประเทศที่รณรงค์ต่อต้านการใช้ระเบิดตามอนุสัญญาการห้าม การใช้ การครอบครอง การผลิต และการเคลื่อนย้ายทุระเบิดสังหารบุคคล และระเบิดอานุภาพทำลายล้างอื่นๆ ภายใต้สนธิสัญญาออกอตตาวา (ค.ศ.1997) นับตั้งแต่ปี ค.ศ.2000 เป็นต้นมา GC ได้เข้าเจรจากับกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐกว่า 90 กลุ่มทั่วโลก เพื่อให้ความรู้ด้านหลักสิทธิมนุษยธรรมระหว่างประเทศแก่สมาชิกของกลุ่มติดอาวุธหลายพันคน ซึ่งได้รับการตอบรับ และ ร่วมลงนามในข้อตกลงด้านมนุษยธรรมของ GC จำนวนมาก เช่น ข้อตกลง Deed of Commitment banning anti – personnel mines 43 กลุ่ม (จากบรูไนดี โซมาเลีย ซูดาน ซาฮาราตะวันตก เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ อิหร่าน และตุรกี) ข้อตกลง Deed of Commitment protecting children in armed conflict 9 กลุ่ม (จากเมียนมา อิหร่าน และตุรกี) และข้อตกลง Deed of Commitment prohibiting sexual violence and gender discrimination 7 กลุ่ม (จากเมียนมา อินเดีย อิหร่าน) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของ GC ได้รับความเชื่อถือและสนับสนุนจากประเทศสมาชิกสหประชาชาติ (UN) สหภาพยุโรป (EU) และสหภาพแอฟริกา (AU) อย่างมาก ทั้งนี้ นายบัน คี มุน เลขาธิการ UN ได้กล่าวว่า GC ว่าเป็น NGO ที่ประสบความสำเร็จในอันดับต้นๆ ของโลก โดยในปี ค.ศ. 2013 GC ติด 1 ใน 100 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนของโลก (World’s Top 100 NGOs) ดีเด่นของนิตยสาร Global Journal

โครงสร้าง และภารกิจ : GC บริหารงานโดยคณะกรรมการและสภาที่ปรึกษา ประกอบด้วยผู้มีชื่อเสียงหลากหลายสาขาและผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศจากทั่วโลก มีภารกิจ 4 ประการ ได้แก่ 1) การต่อต้านทุระเบิดสังหารบุคคล 2) การปกป้องเด็กในความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ 3) การต่อต้านความรุนแรงทางเพศและการเลือกปฏิบัติทางเพศ และ 4) การเคารพหลักสิทธิมนุษยธรรม

การดำเนินการและกลไก: กลุ่ม GC จะส่งผู้แทนเข้าเจรจากับกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐทำการรณรงค์และชักชวนให้ร่วมในการทำความตกลงเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยธรรม รวมถึงการปกป้องประชาชนจากความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ ซึ่งกลไกของ GC คือ ข้อตกลง (Deed of Commitment) ต่างๆ ที่เปิดช่องให้กลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐเข้าร่วมลงนามปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยธรรมของข้อตกลง 3 ฉบับ ได้แก่ 1) Deed of Commitment for Adherence to a Total Ban on Anti – Personnel Mines and for Cooperation in Mine Action (2000) 2) Deed of Commitment for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict (2010) และ

GC กับปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

GC ได้พยายามขยายบทบาทและเข้ามาเคลื่อนไหวเกี่ยวข้องกับปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเริ่มแสดงบทบาทผ่านองค์กรภาคประชาสังคมของไทยมาตั้งแต่ปี 58 สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รายงานเมื่อ ม.ค. 59 ว่า นาง Katherine Kramer ผอ.โครงการด้านเอเชียของ GC ได้เดินทางเยือนไทยและมาเลเซียระหว่าง 27 - 28 ม.ค. 59 เพื่อพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งฝ่ายมาเลเซีย กระทรวงการต่างประเทศ ฝ่ายความมั่นคงของไทย ภาคประชาสังคมของไทย และผู้นำกลุ่มมาราปัตตานี (MARA PATANI) ทั้งนี้ GC เคยเข้าไปมีบทบาทรณรงค์ให้กลุ่มติดอาวุธในเมียนมา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซียปฏิบัติตามหลักมนุษยธรรมที่จะไม่โจมตีเป้าหมายพลเรือน ซึ่งประสบความสำเร็จ โดยเน้นการปฏิบัติงานแบบ low profile หรือผ่านตัวแทน ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากกลุ่มติดอาวุธดังกล่าว

ผลกระทบของการดำเนินการของกลุ่ม GC

1. การดำเนินงานของ GC มีความชัดเจนในเรื่องบทบาทและรูปแบบการดำเนินงานโดย การปกป้องสิทธิของประชาชนจากความขัดแย้งด้วยอาวุธ เป็นปากเสียงแทนประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหา และ หาแนวทางในการแก้ปัญหาตามหลักมนุษยธรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ สำหรับในไทย กลุ่ม GC ได้เริ่มมีบทบาทในการให้ความคิด และองค์ความรู้ในการจัดการความขัดแย้งและความรุนแรงด้วยแนวทางสันติวิธีในจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายหลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนในปี 47 และมีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่ง GC ทำหน้าที่ช่วยเป็นตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มผู้ใช้ความรุนแรงด้วยอาวุธ ประชาชนในพื้นที่ ภาคประชาสังคม และ ภาครัฐ ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีกลุ่มองค์กรพัฒนาใดเข้ามาดำเนินการในลักษณะนี้

2. ประเด็นที่นำห้วงโยคือ การเข้ามาของกลุ่ม GC ในปัญหาความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยนี้ จะเป็นการยอมรับบทบาทขององค์กรเอกชน นอกภาครัฐจากต่างชาติต่อการแก้ปัญหาความมั่นคงซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาลยืนยันว่าเป็นปัญหาภายในประเทศของไทย รวมทั้งเปิดช่องให้องค์กรระหว่างประเทศเข้ามาแทรกแซงโดยอ้างความเป็นของสถานการณ์ด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ จนเกิดผลกระทบที่เสียหายต่อกระบวนการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลฝ่ายความมั่นคง และภาคส่วนต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งจะเป็นการยอมรับบทบาทขององค์กรเอกชนนอกภาครัฐอื่นๆ ให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบของไทยในอนาคตอีกด้วย

ผลกระทบต่อกองทัพ

จากการใช้นโยบาย “การเจรจาสันติสุข” ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลชุดปัจจุบันตั้งแต่ปี 56 เป็นต้นมา ทำให้ฝ่ายความมั่นคงเปิดช่องทางในการเจรจากับกลุ่มผู้เห็นต่างในปัญหาความขัดแย้งมากขึ้น ที่ผ่านมามีการเจรจาระหว่างหน่วยงานความมั่นคง กับ กลุ่ม BRN-Coordinate ส่งผลดีต่อสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ การเข้ามา มีบทบาทของกลุ่ม GC และองค์กรพัฒนาเอกชนนอกภาครัฐอื่นๆ ตลอดจนภาคประชาสังคมอาจช่วยส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของทุกภาคส่วนได้ ทั้งนี้กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงจะต้องพิจารณาใช้ประโยชน์จากสถานการณ์และบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stake Holder) อย่างรอบด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาให้มากที่สุด

สรุป

ในช่วงเวลา 30 ปีที่ผ่านมา เป็นที่ประจักษ์กันโดยทั่วไปว่า องค์กรพัฒนาเอกชน (Non - Governmental Organizations: NGOs) ได้เข้ามาดำเนินงานในประเทศไทยในหลากหลายกิจกรรมหลายพื้นที่ครอบคลุมทั่วประเทศ และนับวันจะทวีบทบาทที่เด่นชัดมากขึ้น ทั้งในลักษณะของการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรในท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งการดำเนินงานของ NGOs หลายๆ องค์กร มีส่วนผลักดันและกระตุ้นสังคมให้เกิดความเคลื่อนไหวตอบสนองต่อนโยบาย และการดำเนินการของภาครัฐ แต่ก็มี NGOs บางกลุ่มที่ใช้ความเป็นองค์กรฯ บังหน้าเพื่อดำเนินกิจกรรมไม่โปร่งใส มีวัตถุประสงค์แอบแฝง หรือเคลื่อนไหวในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศได้

ดังนั้น รัฐบาลในฐานะผู้กำหนดนโยบาย และฝ่ายความมั่นคง ในฐานะผู้ปฏิบัติจะต้องเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวและการดำเนินงานขององค์กรเอกชนนอกภาครัฐทุกกลุ่มในเรื่องต่างๆ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีความเปราะบาง และเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการแก้ไขปัญหาที่สำคัญนี้ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐต้องรักษาบทบาท ทำที่ และภาพลักษณ์ต่อองค์กรพัฒนาเอกชนให้เหมาะสม เพื่อให้ได้รับการยอมรับในการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลดีร่วมกันในอนาคต

ข้อมูลอ้างอิง

- 1) <http://www.genevacall.org>
- 2) https://en.wikipedia.org/wiki/Geneva_Call
- 3) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, ม.ค.59

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ม.ค. - มี.ค.59)

ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

8 ม.ค.59 ศสย.สพท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1/59 เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 10 ปี (พ.ศ. 2559 - 2568)” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

14 ม.ค.59 ศสย.สพท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สพท.) ครั้งที่ 2/2559 เรื่อง “การปฏิบัติภารกิจตาม พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงทางทะเล : ผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน” ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สพท.

21 ม.ค.59 ศสย.สพท. จัดประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ ประจำปี 2559 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

24 ก.พ.57 ศศย.สปท. จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2/59 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication : SC) และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations : IO) ของกองทัพไทย” ณ ห้องเรียน บัณฑิตวิทยาลัย 1 สปท. และ อาคารพลกษชาติพระทรงชัย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

25 ก.พ.59 ศศย.สปท. จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศอศ.สปท) ครั้งที่ 3/2559 เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย” ณ ห้องเรียน ปรอ.(122) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรุงเทพฯ

21 มี.ค.59 พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์ เสนาธิการทหาร เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษา ยุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/59 จัดโดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เรื่อง “กรอบแนวทาง และการพัฒนากระบวนการจัดทำ ยุทธศาสตร์” ณ โรงแรม ทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

12 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก

13 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานนโยบายและแผนกลาโหม (สนผ.กท.)

20 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการณสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI)

22 ม.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพเรือ (สวพ.ทร.)

10 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศสย.สปท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักงานคลังสมอง กองทัพอากาศ

23 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม (สทป.กท.) เมืองทองธานี

7 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต

8 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมเยี่ยมชม เก็บรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

11 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สพท. พร้อมคณะฯ ร่วมประชุมเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ณ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

15 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท.พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยม คำนับและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับ รองแม่ทัพภาคที่ 7 กองทัพเวียดนาม (รับผิดชอบพื้นที่เวียดนามตอนใต้ ผังตะวันออก) ณ กองทัพภาคที่ 7 นครโฮจิมินห์ ในการเดินทางไป ราชการเพื่อประสานความร่วมมือ ด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม

15 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท. พร้อม คณะฯ เยี่ยมชมกิจการท่าเรือ Saigon New Port (SNP) กรุงโฮจิมินห์ ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสาน ความร่วมมือด้านวิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม

16 ก.พ.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท.พร้อมคณะฯ ฟังบรรยายสรุปแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมในเวียดนามตามแนว ระเบียงเศรษฐกิจ (economic corridor) โฮจิมินห์ – พนมเปญ - ทวาย และเยี่ยมชม นิคมอุตสาหกรรมอมตะ ณ นครโฮจิมินห์ ระหว่างการเดินทางไปราชการเพื่อประสานความร่วมมือด้าน วิชาการ ณ ประเทศเวียดนาม

16 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท. พร้อมคณะฯ เข้าเยี่ยมคำนับ ฯพณฯ บรรณสาร บุนนาค ออท.ไทย/โตเกียว และหารือในเรื่องความ ร่วมมือไทย- ญี่ปุ่น ณ สอท.ไทยประจำกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

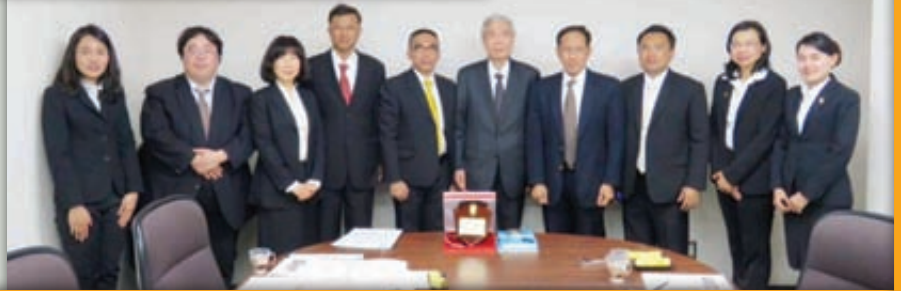

16 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท. พร้อมคณะฯ ได้ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนทางวิชาการด้านความมั่นคง กับ พลตรี Hirohumi Onishi รอง ผอ.สถาบัน National Institute for Defense Studies (NIDS), Jpan (สปท. กท.ญี่ปุ่น) พร้อมคณะฯ

17 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท. พร้อมคณะฯ ได้เข้าประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านความมั่นคง ภายใต้กรอบ ADMM-Plus กับ สถาบัน Institute of International Policy Studies (IIPS), Japan โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Ken Sato ประธาน IIPS อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น (ฝ่ายบริหาร) และคณะผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยฯ ณ สถาบัน IIPS กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น

17 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท.พร้อมคณะฯ ได้ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความมั่นคงในภูมิภาคภายใต้กรอบ ADMM-Plus กับผู้เชี่ยวชาญของ Research Institute for Peace and Security (RIPS), Japan, โดยได้รับการต้อนรับจาก Mr. Hideshi Tokuchi อดีต รมช.กท.ญี่ปุ่น และ Dr. Atsushi Yasutomi นักวิจัยอาวุโส ณ สถาบัน RIPS กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น ในบรรยากาศความร่วมมือที่ดียิ่ง

24 มี.ค.59 พลตรี จุมพล เฉลยถ้อย ผอ.ศศย.สปท. พร้อมคณะฯ เข้าร่วมการประชุมประจำปี - The 9th Network of ASEAN Defence and Security Institutions (NADI) โดยมี กท.สปป.ลาว เป็นเจ้าภาพ และมีผู้แทนหน่วยงานวิชาการด้านความมั่นคง (track 2) จาก กท.สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เข้าร่วมประชุมฯ ณ กรุงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยศนฯ ศศย.สปท.

VISION

"The Center of
Excellence for Strategic
and Security Studies
in ASEAN"

“การเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศใน
การศึกษา ด้านยุทธศาสตร์และ
ความมั่นคง
ในอาเซียน”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400.

โทร. 0 2275 5715

เว็บไซต์ : www.sscthailand.org